SALA DE LECTURA

flacăra

anul XXXII
16 (1454)
VINERI
22 APRILIE
1983

● săptămînal editat de frontul democrației și unității socialiste ●

ROMÂNIA – IUGOSLAVIA PRIETENIE EXEMPLARĂ

Tovarășii NICOLAE CEAUȘESCU și MITIA RIBICICI au trasat jaloanele dezvoltării în viitor a colaborării multilaterale dintre cele două partide, țări și popoare

(Comentariul nostru în pag. 3)

PE PIEPTUL LOR STRĂLUCESC ÎNALTE ORDINE ALE PATRIEI

(reportaje despre fruntașii Brașovului)

– Pag. 4–5 –

NOI SURSE DE SĂNĂTATE ÎN FARMACIA NATURII

(despre cercetările unui savant septuagenar din Mehedinți)

Sucurile naturale de Vatra Dornei au ajuns și în București!

– Pag. 7 –

ȘI CEI MICI ÎȘI DORESC UN TEATRU MARE

(interviu cu artista Alexandrina Halic)

– Pag. 9 –

Mobilizîndu-se exemplar, luptînd cu devotament pentru culorile țării, reprezentativa României a obținut o victorie de larg răsunet internațional, învingînd Italia, campioana lumii.

Universitatea Craiova a părăsit cu fruntea sus Cupa UEFA, ieșind neînvinsă dintr-o semifinală în care i-a lipsit o piesă de bază, șansa

Patria, cabinetul de lucru al preşedintelui

La Complexul expoziţional din Piaţa Scînteii

Tovarăşul NICOLAE CEAUŞESCU a examinat măsurile adoptate în domeniul construcţiilor de locuinţe

În cadrul unei expoziţii organizate într-un pavilion al Complexului expoziţional din Piaţa Scînteii, tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, a examinat la faţa locului măsurile adoptate în scopul producerii de panouri de faţade pentru locuinţe, cu soluţii diversificatoare de finisare, de echipare a elementelor prefabricate cu tîmplărie şi instalaţii electrice, astfel încît pe şantiere să se efectueze numai operaţii de montare şi ansamblare. Secretarului general al partidului i-au fost prezentate panouri realizate pe baza celor mai noi tehnologii, atît de întreprinderi de prefabricate aparţinînd Ministerului Industriei Lemnului şi Materialelor de Construcţii, cît şi consiliilor populare judeţene Neamţ, Iaşi, Bacău şi Timiş, împreună cu un larg sortiment de mostre executate de institutele de profil. Panourile prezentate ilustrează preocuparea specialiştilor de a asigura un aspect arhitectonic deosebit al faţadelor prin stabilirea unor tipuri diferite de finisaj, capabile să confere noilor blocuri o estetică superioară.

În dialogul purtat de tovarăşul Nicolae Ceauşescu cu specialiştii, un loc important l-a ocupat şi analiza rezultatelor acţiunii de reducere a consumurilor specifice, în special la ciment, fier-beton şi energie. Apreciind modul de realizare a panourilor prefabricate pentru construcţiile de locuinţe, în special soluţiile de combinare a betonului cu mozaic, plăci ceramice, piatră de rîu sau cu alte materiale ieftine, lesne de procurat în cele mai multe zone şi cu efecte estetice deosebite, secretarul general al partidului a arătat că totuşi unele modele sînt prea încărcate cu ornamente inutile, greoaie, că panourile ale căror decoraţiuni sînt executate din vopsele nu sînt cele mai potrivite pentru construcţiile de locuinţe nici din punct de vedere estetic, nici economic. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a avut cuvinte de laudă pentru soluţiile adoptate, în special în unele judeţe, în fabricarea de panouri pentru faţade cu aspect plăcut, cu motive decorative specifice tradiţiilor zonelor respective şi care înglobează o seamă de materiale ieftine, la îndemînă pe plan local. S-a cerut ca experienţa pozitivă să se generalizeze în cel mai scurt timp.

P. NICOARĂ ■

Consfătuire de lucru la C.C. al P.C.R.

Din iniţiativa tovarăşului Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, la C.C. al P.C.R. a avut loc miercuri Consfătuirea de lucru cu cadrele de conducere şi specialişti din domeniul materialelor de construcţie şi construcţiilor. Împreună cu conducătorul partidului şi statului nostru, în prezidiul consfătuirii au luat loc tovarăşii Constantin Dăscălescu, Ion Dincă, Ludovic Fazekas, Manea Mănescu, Ion Păţan, Ion Ursu, Richard Winter. La consfătuire au luat parte miniştri, prim-vicepreşedinţii şi vicepreşedinţii cu problemele de investiţii ai consiliilor populare judeţene, arhitecţii-şefi ai judeţelor, directorii trusturilor judeţene de construcţii ai întreprinderilor de prefabricate, ai unor institute de proiectare, cercetare şi inginerie tehnologică, alţi specialişti.

În cadrul dezbaterilor a fost evidenţiată necesitatea stabilirii unor măsuri unitare în vederea obţinerii unor reduceri substanţiale a consumurilor materiale şi energetice, îmbunătăţirii finisajelor, creşterii productivităţii pe toate şantierele, în aşa fel încît programul de investiţii pe perioada 1983—1985 să fie îndeplinit în condiţii de eficienţă maximă. S-a subliniat că una din cauzele care generează consumuri mari de materiale, favorizează risipa şi nu stimulează adoptarea unor măsuri ferme de reducere a consumurilor este şi sistemul actual de planificare şi de repartizare a materialelor pe baza indicelui valoric la milionul de lei ; în consecinţă, a fost relevată necesitatea de a se trece de îndată la utilizarea normelor de consum pe unităţi fizice, ţinîndu-se seama atît de consumurile efective cele mai reduse realizate în ţară, cît şi de consumurile cele mai mici din străinătate.

În cuvîntarea rostită cu acest prilej, secretarul general al partidului a subliniat că scopul consfătuirii este de a stabili, pentru întreaga ţară, modul în care trebuie să se acţioneze pentru înfăptuirea hotărîrilor Conferinţei Naţionale a partidului privind reducerea consumurilor materiale, energetice, îmbunătăţirea lucrărilor de construcţie, soluţionarea în mai bune condiţii şi într-o perioadă mai scurtă a tuturor problemelor în domeniul construcţiilor de locuinţe, industriale şi agricole. Arătînd că întreprinderile de prefabricate nu sînt folosite la întreaga capacitate, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a subliniat necesitatea industrializării complete a lucrărilor de construcţii de locuinţe şi social-culturale pe baza proiectelor-tip. Secretarul general al partidului a subliniat, de asemenea, că odată cu grija ce trebuie acordată finisării e necesar să se asigure şi realizarea unor elemente de arhitectură românească, să se înlăture aspectele de monotonie, de uniformizare arhitecturală a construcţiilor, astfel încît noile ansambluri de locuinţe, pe lîngă menirea de a asigura spaţiul necesar pentru familiile oamenilor muncii, trebuie să aibă şi un aspect cît mai plăcut, atît în interior, cît şi în exterior, să contribuie la înfrumuseţarea continuă a oraşelor şi satelor noastre.

Cu deosebită vigoare s-a reliefat în cuvîntarea rostită de tovarăşul Nicolae Ceauşescu importanţa ce trebuie acordată reducerii consumurilor materiale şi energetice prin folosirea într-o mai mare măsură a materialelor locale, pentru a se evita transporturile, destul de costisitoare; de asemenea, s-a subliniat importanţa înlăturării excesului de folosire a agregatelor, a săpăturilor şi nivelărilor, care ridică în mod inutil costul construcţiilor ; pe această cale se realizează şi o reducere importantă a consumului de ciment. Tovarăşul Nicolae Ceauşescu a indicat, totodată, să se reducă consumul de metal, în condiţiile garantării gradului de siguranţă a construcţiei, precum şi cel de energie şi combustibil în realizarea prefabricatelor, acţionîndu-se pentru executarea acestora îndeosebi în perioada de vară, spre a se folosi şi căldura solară. Referindu-se la construcţiile industriale, energetice şi miniere, tovarăşul Nicolae Ceauşescu a subliniat că şi în acest domeniu este necesar să fie stabilite norme clare de consum de materiale, pe metru pătrat sau metru cub. Aceasta presupune ca şi aceste lucrări să fie industrializate în întregime, folosindu-se la capacitatea lor deplină fabricile pe care le avem. În cea ce priveşte iluminatul clădirilor, s-a arătat că trebuie să se pună capăt cu desăvîrşire vechiului mod de construcţii, să nu se mai admită nici un proiect şi nici o construcţie care nu asigură în primul rînd iluminatul natural.

Cuvîntarea tovarăşului Nicolae Ceauşescu a fost urmărită cu viu interes, cu profundă satisfacţie şi deplină aprobare de participanţii la consfătuire. Cei prezenţi l-au întîmpinat pe secretarul general al partidului cu cele mai alese sentimente de dragoste şi stimă, dînd expresie profundei recunoştinţe pentru grija sa statornică faţă de dezvoltarea şi modernizarea industriei materialelor de construcţii, îmbunătăţirea continuă a condiţiilor de muncă şi de viaţă ale tuturor celor ce lucrează pe şantierele patriei, pentru preocuparea ce o manifestă permanent faţă de perfecţionarea activităţii în domeniul investiţiilor, înfăptuirea amplului program de construcţii de locuinţe ce se realizează pe cuprinsul întregii ţări — element de seamă al ridicării continue a nivelului de trai al oamenilor muncii.

ION CODRU ■

ROMÂNIA — IUGOSLAVIA, PRIETENIE EXEMPLARĂ

Legăturile de prietenie şi colaborare fructuoasă româno-iugoslave — întemeiate pe vechi şi bogate tradiţii de luptă comună, de-a lungul vremurilor, pentru împlinirea aspiraţiilor de libertate, independenţă şi progres social ale popoarelor noastre — cunosc în anii noştri o dezvoltare rodnică în toate domeniile, avînd ca bază trainică principiile deplinei egalităţi în drepturi, respectării independenţei şi suveranităţii naţionale, neamestecului în treburile interne şi avantajului reciproc, principii de o importanţă hotărîtoare pentru întărirea prieteniei, a bunei vecinătăţi, a cooperării pe cele mai diferite planuri, a încrederii şi înţelegerii. Ridicate continuu pe o treaptă superioară şi căpătînd mereu noi dimensiuni, aceste relaţii se înscriu pe linia tradiţiei întemeiate prin întîlnirile frecvente ce au avut loc între tovarăşul Nicolae Ceauşescu, secretar general al Partidului Comunist Român, preşedintele Republicii Socialiste România, şi preşedintele Iosip Broz Tito. Sub semnul voinţei comune de a extinde legăturile de colaborare rodnică dintre poporul român şi popoarele iugoslave, în interesul construcţiei socialiste în cele două ţări vecine şi prietene, al cauzei păcii şi înţelegerii în Balcani, în Europa şi în întreaga lume, la invitaţia tovarăşului Nicolae Ceauşescu a efectuat o vizită prietenească de lucru în ţara noastră delegaţia Uniunii Comuniştilor din Iugoslavia, în frunte cu tovarăşul Mitia Ribicici, preşedintele Prezidiului Comitetului Central al U.C.I.

În timpul convorbirilor oficiale, în toasturile rostite la dineul oficial, precum şi în Comunicatul comun dat publicităţii la încheierea vizitei a fost reliefată marea importanţă pe care o are adîncirea conlucrării dintre Partidul Comunist Român şi Uniunea Comuniştilor din Iugoslavia pentru amplificarea legăturilor româno-iugoslave pe multiple planuri — politic, economic, tehnico-ştiinţific, cultural şi în alte domenii de activitate. Tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Mitia Ribicici au subliniat cu satisfacţie că, prin transpunerea în viaţă a importantelor înţelegeri stabilite la cel mai înalt nivel, colaborarea dintre România şi Iugoslavia s-a extins şi îmbogăţit necontenit, constituind un exemplu de conlucrare fructuoasă, multilaterală între ţări socialiste vecine. În acelaşi timp, s-a apreciat că rezultatele deosebite obţinute în conlucrarea dintre cele două ţări, ca şi creşterea potenţialului economic al României şi Iugoslaviei creează premise favorabile pentru lărgirea şi adîncirea pe viitor a colaborării bilaterale. A fost relevată necesitatea de a se valorifica cît mai eficient posibilităţile existente, în vederea intensificării şi diversificării legăturilor comerciale, a cooperării în producţie, asigurării unei noi creşteri a schimburilor economice româno-iugoslave. S-a manifestat, de asemenea, dorinţa de a se acţiona pentru impulsionarea colaborării pe linia ştiinţei, culturii, artei şi în alte sectoare. Secretarul general al P.C.R. şi preşedintele Prezidiului C.C. al U.C.I. au exprimat, totodată, hotărîrea de a amplifica în continuare conlucrarea dintre Partidul Comunist Român şi Uniunea Comuniştilor din Iugoslavia, de a spori contactele şi consultările în probleme de interes comun.

Noul dialog la nivel înalt româno-iugoslav a prilejuit, de asemenea, examinarea unor aspecte esenţiale ale actualităţii politice internaţionale. În acest cadru, cei doi conducători de partid au apreciat că se impun abordarea şi soluţionarea constructivă a problemelor majore ce confruntă omenirea, pornindu-se de la necesitatea reducerii încordării, salvgardării păcii şi consolidării destinderii, de la principiile renunţării cu desăvîrşire la politica de forţă şi ameninţare cu forţa, reglementării stărilor conflictuale, a tuturor diferendelor dintre state numai prin mijloace paşnice, prin tratative. Convorbirile dintre tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Mitia Ribicici au pus în evidenţă atenţia deosebită pe care ţările şi partidele noastre o acordă edificării securităţii şi cooperării în Europa şi, în acest context, încheierii cu rezultate pozitive a reuniunii de la Madrid, astfel încît aceasta să ducă la convocarea unei conferinţe consacrate încrederii şi dezarmării în Europa, să contribuie la înfăptuirea integrală a prevederilor Actului final, să asigure continuitatea procesului început la Helsinki; legat de securitatea europeană, s-a evidenţiat necesitatea intensificării eforturilor pentru oprirea amplasării de noi rachete cu rază medie de acţiune, pentru retragerea şi distrugerea celor existente, pentru crearea unei Europe fără arme nucleare. O atenţie deosebită a fost acordată problemelor securităţii şi colaborării în Balcani. Evidenţiind însemnătatea dezvoltării relaţiilor de bună vecinătate şi colaborării între ţările balcanice, tovarăşii Nicolae Ceauşescu şi Mitia Ribicici s-au pronunţat pentru transformarea Balcanilor într-o zonă a păcii şi cooperării paşnice, liberă de arma nucleară şi de ameninţarea cu folosirea acestei arme, precum şi cu folosirea forţei. A fost evidenţiată în mod deosebit contribuţia pe care o are mişcarea de nealiniere, ca factor internaţional de sine stătător, în lupta pentru pace, independenţă, pentru dezvoltare liberă şi pentru relaţii internaţionale politice şi economice bazate pe egalitate în drepturi. Pentru atingerea acestor scopuri, o mare importanţă o au rezultatele celei de-a VII-a conferinţe a şefilor de stat sau de guvern din ţările nealiniate care a avut loc la New Delhi.

Prin întreaga sa desfăşurare, recentul dialog la nivel înalt româno-iugoslav, prilejuit de vizita prietenească de lucru în ţara noastră a delegaţiei Uniunii Comuniştilor din Iugoslavia, marchează un moment remarcabil în cronica tradiţionalelor relaţii româno-iugoslave, înscriindu-se ca un eveniment deosebit de important pentru dezvoltarea pe o treaptă calitativ superioară a conlucrării dintre cele două partide, ţări şi popoare, a prieteniei şi a colaborării lor active, atît pe plan bilateral, cît şi pe arena mondială, în interesul reciproc, al cauzei socialismului, păcii şi destinderii în Europa şi pe tot globul.

ION D. GOIA

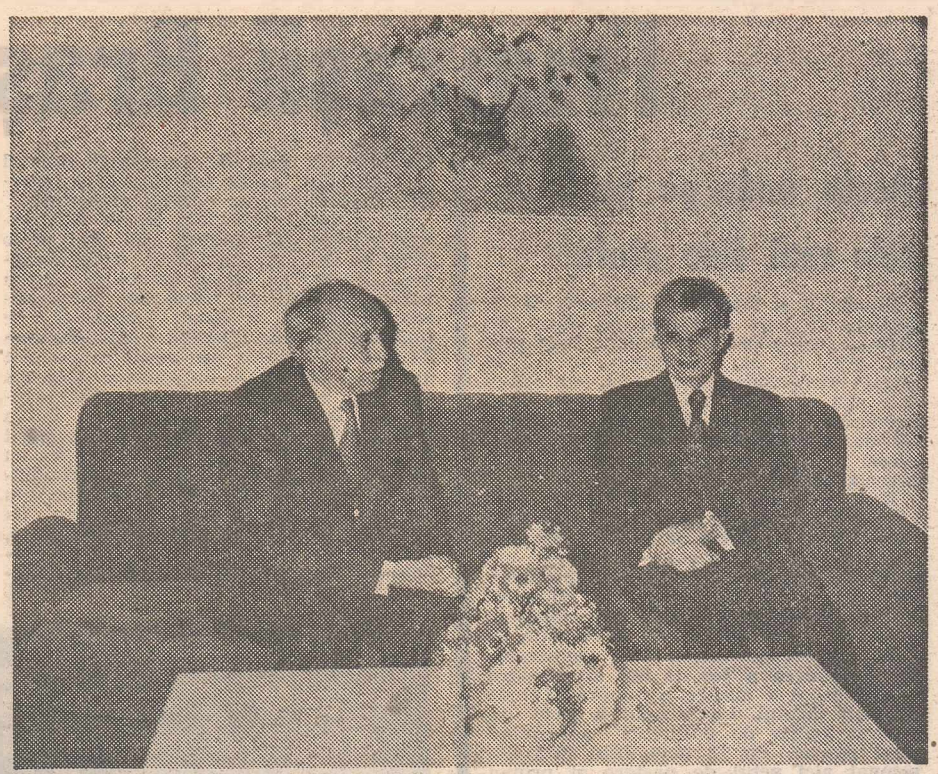

Fruntașii Brașovului, victoriile lor

Acolo unde se țes cele mai fine stofe

Prestigiul și faima marelui oraș de la poalele Tîmpei sînt date nu doar de uriașele uzine producătoare de tractoare, autocamioane sau elicoptere, ci și de unele întreprinderi mai mici, cu colective mai puțin numeroase, dar care, prin produsul muncii lor, prin modul impecabil de conducere și organizare, nu-s cu nimic mai prejos decît suratele lor de mare gabarit.

Este și cazul Întreprinderii de stofe „Carpatex". Aici, în această unitate care va împlini curînd 160 de ani de existență, se țes cele mai fine stofe de Brașov, renumite nu numai în țară, ci pe toate meridianele globului, în țări cu mare tradiție în industria textilă. Și pentru că tot este vorba de istorie, se cuvine să mai consemnăm încă o dată memorabilă : împlinirea a 640 de ani de atestare documentară a meșteșugului practicat de oamenii locului. La început a fost un modest atelier de postavuri aparținînd unui patron. Pe 11 noiembrie 1823 s-a semnat aici actul de naștere al primei fabrici de stofe din România. Urmează actul naționalizării de la 11 Iunie 1948, cu profundele-i implicații revoluționare, pentru ca străvechea fabrică de postavuri „Brassova" să cunoască apoi cea mai vertiginoasă epocă de dezvoltare.

Revenind în actualitate, reamintim că, de curînd, pentru rezultatele remarcabile obținute în întrecerea socialistă desfășurată în 1982, aceeași întreprindere a fost decorată cu Ordinul Muncii Clasa a II-a, clasîndu-se pe locul II în întrecerea pe țară.

Așadar, cum s-a ajuns la asemenea succese ? Ce înseamnă pentru textiliștii Întreprinderii de stofe din Brașov anul 1982 și primul trimestru expirat din anul 1983 ? Cu ce probleme s-au confruntat și se confruntă încă cei peste trei mii de oameni, în majoritate femei, ce alcătuiesc acest destoinic colectiv ? Am adresat acest mănunchi de întrebări inginerei Ana Ciurea, directoarea unității, care, printre altele, ne-a spus că „în anul expirat planul producției nete a fost depășit cu 7 la sută, exportul cu 2,8 la sută, productivitatea muncii cu 6,7 la sută, beneficiul cu 88.6 la sută, livrările la fondul pieței cu 75,8 la sută, în condițiile realizării și depășirii planului producției fizice cu un volum de cheltuieli materiale diminuat cu 11,9 lei la mia de lei producție marfă".

Obținerea unor asemenea rezultate — a continuat directoarea — nu a fost deloc ușoară. Ele, rezultatele, își au sorgintea, de bună seamă, în munca plină de abnegație pe care a desfășurat-o anul trecut și o desfășoară și în prezent întregul colectiv, dar și în condițiile tehnico-materiale create de partid într-o întreagă perioadă de timp anterioară. Datorită noilor dotări tehnologice, producția de țesături a întreprinderii a crescut de la 5 la 8 milioane metri pătrați pe an, iar producția de fire cardate de la 1 400 la 2 000 de tone, ceea ce a condus la obținerea unei producții marfă a cărei valoare este de peste două ori mai mare.

Într-o perioadă de numai zece ani, sortimentarul întreprinderii s-a îmbogățit enorm, el cunoscînd schimbări structurale axate în special pe creșterea grupelor de țesături și, în cadrul acestora, a articolelor din materii prime indigene, lînuri, celofibră, melană, relon, iar în ultima vreme pe folosirea mai accentuată a înlocuitorilor. Paralel cu reducerea greutății țesăturilor s-a ajuns astfel la valorificarea superioară a materiilor prime pe unitatea de produs finit, la creșterea continuă a calității acestuia.

De remarcat este că toate aceste schimbări s-au făcut în condițiile păstrării bunului renume al calității stofelor produse la Brașov, fapt ce a determinat ca, numai în anul 1982 de pildă, peste 85 la sută din producția întreprinderii să fie exportată direct sau sub formă de confecții, în peste 20 de țări ale lumii, între acestea aflîndu-se unele cu vechi tradiții în domeniu, precum U.R.S.S., Anglia, S.U.A., Franța, R.F.G., Italia, Belgia, Olanda etc. Dealtfel, volumul exportului direct s-a triplat în ultimul deceniu, iar în ce privește piața internă, 80 la sută din sortimente le reprezintă țesăturile cu indicativul „lux", „extra" și „superior". Le-am găsit și le-am admirat în magazine.

Și a mai precizat directoarea — care, este membră a Comitetului Central al Partidului Comunist Român, — că astfel de realizări nu ar fi fost posibile dacă oamenii de aici n-ar fi beneficiat, asemenea atîtor și atîtor colective din țară, de prețioasele indicații date personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, cu prilejul celor trei vizite efectuate în întreprindere. Deși de la ultima vizită de lucru n-a trecut mai mult de un an, colectivul de muncă de aici trăiește încă sub puternica impresie a dialogului rodnic pe care conducătorul partidului și statului l-a purtat cu textiliștii brașoveni.

Realizările anului 1982, pentru care întreprinderea a fost distinsă cu înaltul Ordin, au demonstrat încă o dată justețea, clarviziunea, viabilitatea minunatelor indicații date de secretarul general al partidului, înalta prețuire ce se acordă astăzi muncii și omului muncitor.

Am vizitat, mai acum cîteva zile, Întreprinderea „Carpatex". Am fost acolo unde se țes cele mai fine stofe românești. Urcînd pe fluxul tehnologic, le-am văzut la lucru pe harnicele țesătoare Irina Păduraru și Greta Cataramă, pe finisoarea Sillo Dănilă, năvăditoarea Elisabeta Glădeanu. Am văzut cu proprii mei ochi cu cîtă îndemînare lucrează simultan, la patru și chiar la șase războaie, fruntașele în producție Vilma Szechely și Lica Belibău, le-am urmărit fascinat migala și atenția desăvîrșită cu care își îndeplinesc misiunea repansatoarele Silvia Dărăban, Marcela Avram sau Florica Mateiaș. Multe dintre cele cu care am izbutit să discut cîteva clipe, ne-au spus cît de grea dar și cît de frumoasă e meseria lor, și-au exprimat satisfacția față de condițiile tot mai bune de muncă și viață create de partid, și-au afirmat hotărîrea de a munci mai bine și mai cu spor, spre a da țării stofe de cea mai bună calitate, în cantitățile de care țara are nevoie.

MIHAI STĂNESCU ■

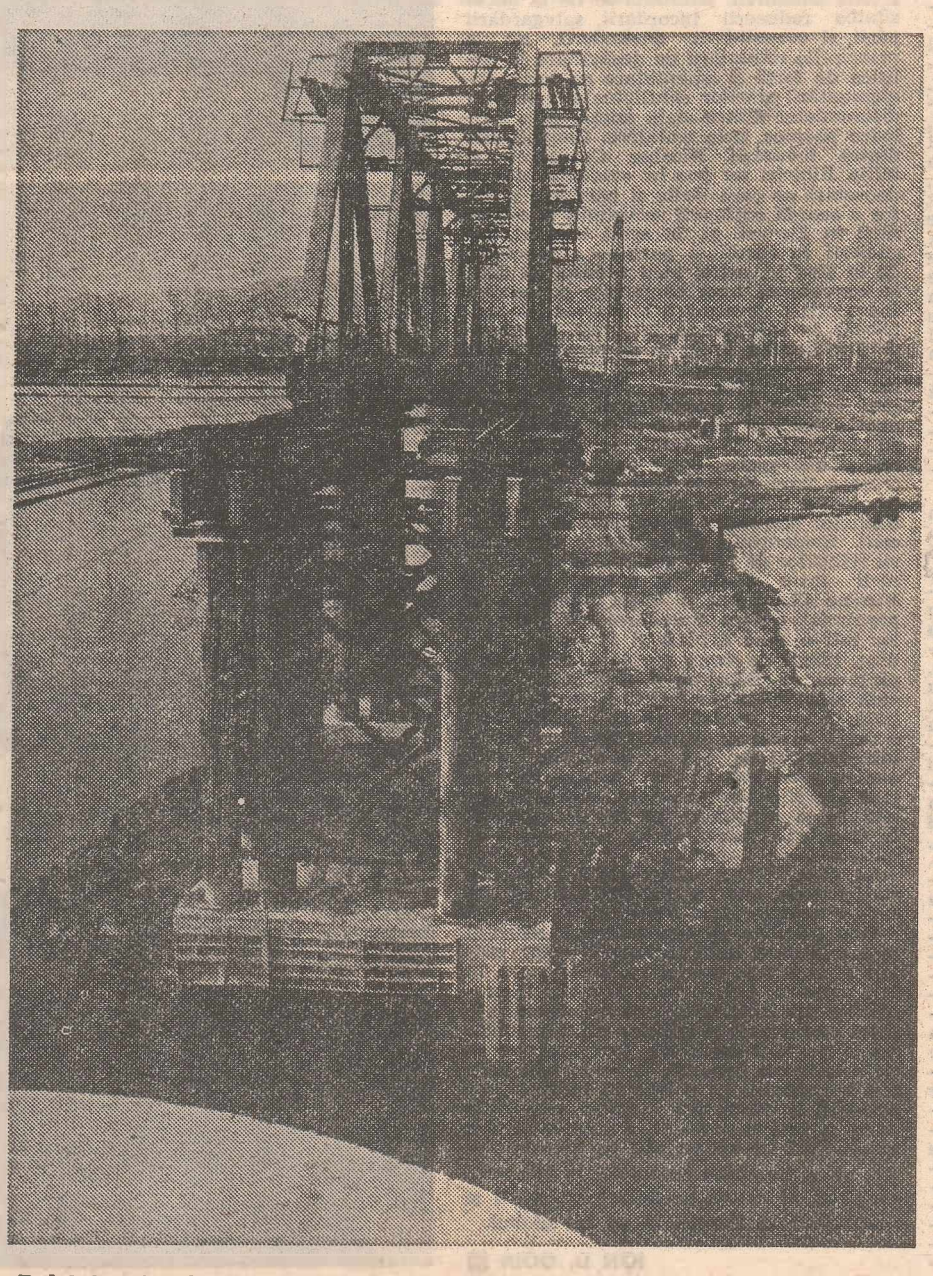

Podul feroviar de peste Olt, la Rîmnicu Vîlcea, prestigioasă realizare a constructorilor de la ICCF Brașov

La I. A. S. Prejmer obținerea decorațiilor este un fapt normal

Într-o zi a săptămînii trecute cînd ne-am dus la Prejmer, ningea. Ningea în ziua de 15 aprilie cu fulgi mari și aveai impresia că toți pomii își au florile pitite undeva prin nori și de acolo își lasă petalele. Pe inginerul Ioan Toma, directorul coordonator al I.A.S.-ului Prejmer, la o oră tîrzie a zilei îl găsim în birou la etajul doi al unei noi clădiri, încăpere cu ferestre mari care dau o vedere generală a celor patru zări. Parcă ne aflăm într-un observator amplasat în centrul de activitate a întreprinderii. De aici se vede totul. Și cîmpul și fermele de vaci și crescătoria de nurci și, dacă ar fi fost senin, puteam vedea și păstrăvăria.

— Tovarășe director, de șapte ori întreprinderea pe care o conduceți a obținut Ordinul Muncii clasa I. Asta ca să le luăm în calcul numai pe acestea. În ultimii doi ani I.A.S.-ul Prejmer a fost distins cu înaltul titlu de Erou al Muncii Socialiste. Ce înseamnă pentru întreprinderea pe care o conduceți acest lucru ?

— Fără să spunem cuvinte mari simți că ți-ai făcut datoria și ți-ai dus la îndeplinire tot ceea ce ți-ai propus. Este o reușită a tuturor eforturilor colectivului nostru de muncitori și specialiști, este o încununare a dăruirii de care au dat dovada oamenii de aici, ani și ani la rînd. Este, dacă vreți, o sinteză a tot ceea ce s-a făcut la Prejmer. Desigur, în momentul de față, prin obținerea, doi ani la rînd, a înaltului titlu de Erou al Muncii Socialiste — noi, toți cei de aici, avem, acum, un alt suport moral...

— Cum s-a format acest colectiv ?

— În timp. De-a lungul anilor. În peste 22 de ani. Foarte mulți lucrează de la înființarea I.A.S.-ului. În timp s-a creat o anumită atmosferă de muncă, de studiu și de a cunoaște și de a învăța tot ceea ce este nou, de actualitate și de perspectivă. S-a urmărit ca totul să se bazeze pe o muncă de concepție și pe o gîndire modernă. Numai așa s-au pus bazele temeinice acestei unități economice. Există, în momentul de față, un fond valoros de specialiști care au o înaltă calificare. Există, dacă vreți, și un climat favorabil pentru a se produce mai mult în cazul unei bune eficiențe economice. Așa s-a ajuns ca aici să se facă o agricultură științifică — așa s-a ajuns ca Prejmerul să fie una din cele mai mari unități, de acest gen, din țară, așa s-a ajuns să fie una din cele mai puternice.

— În multe deplasări pe care le-am făcut, prin țară, nu odată a venit vorba și de I.A.S.-ul Prejmer. Chiar, vă mărturisesc acum, m-am și lăudat că am fost pe aici și că vă cunosc. Majoritatea celor cu care am vorbit despre Prejmer — priveau întreprinderea, pe care o conduceți, ca pe un titan al agriculturii. Faptele și rezultatele pe care le obțineți erau privite ca niște lucruri de domeniul legendelor. Cunoașteți, bănuiesc, și dumneavoastră aceste spuse și tot ceea ce se zice despre Prejmer...

— Faptul că ani la rînd ne-am situat în fruntea agriculturii de stat ne-a adus foarte multe simpatii și, de ce să n-o recunoaștem, multe întrebări care s-au născut în jurul nostru. Întrebările, se deduce de la sine, erau legate de rezultatele pe care le-am obținut. Desigur, la toate aceste întrebări au existat și o mulțime de răspunsuri. Dar nu este vorba despre un miracol cum încearcă mulți să dea drept explicații. Ne întoarcem la ceea ce am mai spus ; este vorba despre maturitatea colectivului nostru. La toate se mai adaugă și faptul că pămîntul, care este suportul agriculturii, îl muncim așa cum scrie la carte. Pămîntul, dacă îmi este permis să fac o comparație, este exact ca un copil. Trebuie să ai grijă de el. Nu trebuie să-l neglijezi, ci să-l respecți întocmai, cu toate capriciile lui. Noi nu avem terenurile cele mai bune și să mărturisim nici condițiile nu prea țin cu noi. Uitați, chiar astăzi ninge. Cred că acest lucru spune totul. Dar sîntem pregătiți pentru toate necazurile și neajunsurile pe care ni le poate face natura. Trebuie să vă mărturisesc că și noi cei din Prejmer privim spre alte întreprinderi de stat cum și alții privesc spre noi fiindcă, de ce să n-o spunem, sînt foarte multe unități care merg foarte bine. A împrumuta din experiența altor colective a tot ceea ce este bun, cu efect important economic, duce, după părerea mea, la progres. Nu este vorba de a copia, cum înțeleg unii, experiența unor colective. Ci de a o transpune ținînd cont de condițiile și de particularitățile unității tale. Altfel spus, agricultura ascultă și de niște legi ale naturii. În acest sens nu există jumătăți de măsură. Pentru agricultură ori faci totul — ori nimic. Asta, după experiența mea, este unul din lucrurile care trebuie respectate în totalitate.

— Cunosc faptul că la Prejmer aveți cea mai mare fermă de nurci din țară. Pe lîngă toate acestea mai dispuneți și de o crescătorie de păstrăvi care, din cîte știu, are peste cinci hectare. Dacă la creșterea bovinelor și porcinelor cît și la cultura cartofilor, a sfeclei și în pregătirea furajelor exista o tradiție a zonei — creșterea nurcilor și a păstrăvului au apărut odată cu înființarea I.A.S.-ului...

— Așa stau lucrurile. În momentul de față putem spune că preocuparea în creșterea nurcilor și păstrăvilor a devenit o tradiție. La păstrăvi am avut puțin noroc. Să nu se înțeleagă că la nutrii nu sîntem rentabili. Să le luăm pe rînd. La păstrăvi ne-a venit în ajutor zona deosebit de favorabilă și, desigur, apa. Avem în momentul de față foarte multe varietăți, unele dintre ele întîlnite doar la noi. Păstrăvăria ne aduce foarte mulți bani. Același lucru se poate spune despre nutrii. Fără nici un fel de laudă ne bucură faptul că acum putem concura, oricînd, pe plan mondial cu țările care au avut în acest sens o mare tradiție la creșterea nutriilor. Altfel spus, fără să supăr pe nimeni tradiția, după părerea mea, poate să o facă și oamenii. Iar ne întoarcem la colectiv. Colectivul, adică oamenii pot să creeze o tradiție, cum dealtfel poate să și o omoare, chiar dacă ea este moștenită de ani și ani de zile...

— Am să vă pun o întrebare pe care sînt sigur v-au mai pus-o și alții. Care este zona, să-i spunem așa, din cadrul I.A.S.-ului Prejmer pe care o iubiți cel mai mult ?

— Așa-i. Nu odată mi s-a pus această întrebare. Dar poate o să vă mire faptul că răspund cu foarte mare plăcere la ea ori de cîte ori mi se pune. Pentru mine nu există prioritate pentru o fermă sau alta. Pentru mine, ca director, totul este prioritate și iubesc întreprinderea fără a face diferență între sectoare. Numai așa am putut să-mi cîștig încrederea celor cu care lucrez și să-i învăț de-a lungul anilor că nu există avantaj sau dezavantaj. Nu există prioritate sau așteptare. Cel care are dreptate are cîștig de cauză.

— Vă mai pun o ultimă întrebare pe care, desigur, și pe aceasta ați mai auzit-o : ce mai are de gînd I.A.S. Prejmer să mai facă ?

— Dacă vă răspund la această întrebare ați umple cîteva foi bune de hîrtie. Dar să vă spun doar cîteva din ideile care ne frămîntă. În primul rînd vrem să ridicăm la cote mult mai înalte producțiile agricole și cele animale. Cum ? Prin ameliorarea animalelor pe care le deținem. Să valorificăm cît mai mult rasele pentru reproducție și să obținem din sectorul vegetal cît mai multe produse pentru semințe. Să asigurăm în baza programului stabilit cantitățile planificate de produse. Și, apoi, ideea de bază după părerea noastră este de a scoate la iveală toate rezervele care există în unitate și să punem în valoare toate cunoștințele specialiștilor. De asemenea să îmbunătățim baza noastră materială. Spus altfel nu ne dorim decît, în următorii ani, să mai umplem încă un perete cu decorații — fiindcă loc mai este destul...

SORIN POSTOLACHE ■

O pajiște de flori numită Nivea

Normal ar fi, vorbind despre Întreprinderea de produse cosmetice Nivea din Brașov, să epuizăm, cu dărnicie, un întreg arsenal de metafore, cît mai poetice și mai delicate posibil, astfel încît cititorul să simtă, realmente, rafinatele și misterioasele parfumuri ce te întîmpină încă de la intrarea în această veritabilă fabrică de frumusețe și, deopotrivă, de sănătate. Închipuiți-vă, deci, stimați cititori, că v-ați afla, în caldele și luminoasele ore ale unei dimineți de vară, cînd mărgăritarele de rouă încă strălucesc în bătaia limpede a soarelui

și temeiurile acestor victorii

într-o pajiște de basm, o poiană de munte încărcată cu sute și sute de feluri de flori din cupele cărora se revarsă, parcă fosforescent, un aer prea plin de miresme colorate. O astfel de pajiște este, la orice oră din zi și din noapte, tot timpul anului, **Întreprinderea de produse cosmetice Nivea din Brașov**. Și astfel de pajiști sînt, firește, și suratele ei, **Miraj**, din București, sau **Farmec** din Cluj-Napoca. Ne aflăm însă deocamdată la Nivea din Brașov, întreprindere pe a cărei carte de vizită nu sînt trecute miresmele și culorile, ci cîteva cifre care, în graiul lor sobru și concis, ne informează că în anul 1982 **Nivea** a obținut următoarele rezultate : producția netă, 112 la sută, producția fizică, 105,1 la sută, productivitatea muncii, 111,2 la sută, livrări la fondul pieței, 106,2 la sută, beneficiu, 141,4 la sută, planul la export, 127 la sută, ponderea produselor noi și reproiectate, 31,3 la sută. Cu acești indicatori, demni de toată lauda, **Întreprinderea de produse cosmetice Nivea din Brașov** a cucerit în întrecerea socialistă din anul 1982 **Ordinul Muncii clasa a III-a**, adăugîndu-se astfel celor 7 întreprinderi premiate ale Brașovului.

S-ar putea crede, după o astfel de introducere, că parfumurile, cifrele și numeroasele Ordine ale Muncii, cucerite și în anii trecuți, ne-au cam năucit și am uitat că, în ultima vreme, n-am mai prea avut norocul și bucuria de-a găsi mult căutatele sprayuri, șamponuri, săpunuri etc. Nu, n-am uitat acest neplăcut adevăr și, în consecință, una din primele întrebări pe care le-am adresat inginerei **Maria Golea**, din cadrul biroului de pregătire, programare și urmărire a producției, a fost următoarea : **e chiar atît de greu să fabricăm noi înșine un tub de spray ?** Am reținut, din spusele interlocutoarei noastre, că problema fabricării unui aparent banal tub de spray este, totuși, destul de complicată. Mai exact spus, pînă la ora actuală, a fost asimilată producerea pastilelor dintr-un aluminiu special, pastile care, laminate, dau naștere tubului propriu-zis. Dar, avea să adauge interlocutoarea noastră, pînă la un tub de spray integral mai este cale lungă. Ne aflăm în curs de asimilare a valvelor, acea parte metalică, oțeloasă, care închide tubul. Ei bine, după strădanii și strădanii, tehnologia fabricării valvelor a fost asimilată. Dar, din nefericire, tabla de oțel este prea rigidă, drept pentru care nu se obține o etanșeitate ireproșabilă. Și ar mai fi încă un amănunt : lacul care urma să acopere suprafața exterioară și care trebuia să se comporte bine la tipografierea textelor a fost conceput pe baza unor rășini de export. Se caută, deci, în continuare, un înlocuitor al acestor rășini. Dar, avea să intervină inginera Dana Constantinescu, din cadrul compartimentului tehnic și al aplicării cercetărilor, chiar dacă am rezolva toate aceste impedimente, ne vom afla în fața unuia și mai greu de depășit, cel al fabricării freonului, gaz care, la nivelul cercetărilor chimice din țara noastră, încă n-a fost asimilat. În aceste condiții, a continuat inginera Dana Constantinescu, ne vom alinia la soluția pe care au îmbrățișat-o la ora actuală multe alte țări ale lumii, înlocuirea sprayurilor deodorante cu deostickuri. Țin să precizez că aceste deostickuri sînt, la ora actuală, în mare vogă în toată lumea. Urmează ca deostickurile noastre, aidoma altor zeci și zeci de produse, să atingă, din punctul de vedere al conținutului și al calității, aceiași parametri cu cele mai bune deostickuri din lume.

Dar, în compensație la aceste vești privind dificultățile ivite în fabricarea tuburilor de spray, iată cîteva din produsele de ultimă oră de la Nivea, produse care se bucură de aprecierea unanimă a beneficiarilor : deodorantul **Șah**, căutat nu numai de bărbați, ci și de femei, pasta de dinți **Elmex**, fabricată în colaborare cu firma elvețiană Gaba, unguentul antireumatic **Boicil** și sprayul **Bioxiteracor** pentru combaterea arsurilor. Acestora li se vor adăuga într-un viitor foarte apropiat gama **ABC** (pastă de dinți, cremă, pudră) pentru copii, **Olimpic**, o gamă de creme și emulsii pentru sportivi, **Cordial**, o gamă largă de produse pentru bărbați, avînd la bază extracte din plante indigene, **Riposta**, o nouă gamă de produse pentru femei.

Dar iată și ultima întrebare pe care am adresat-o celor două interlocutoare : **care sînt produsele care, după părerea dumneavoastră, sînt foarte bune, dar marele public din necunoștință de cauză le evită ?**

În ceea ce mă privește, avea să ne declare inginera Dana Constantinescu, și cred că și colega mea, inginera Maria Golea este de acord, într-o astfel de situație provocată nu numai de neștiință, ci și de un ciudat snobism, se află, în primul rînd, unguentul **Balsam**, obținut dintr-un extract de urzici. Într-o situație oarecum asemănătoare se află și cremele **Cleștar** care au la bază un extract de mușețel și care sînt foarte indicate pentru epidermele fine. Dar produsul pe care noi, ca specialiști, îl recomandăm cu cea mai mare încredere și convingere este crema **Nivea-Super**, o cremă care își merită numele. Însă, pentru că ne aflăm, iată, la o discuție cu revista Flacăra, în care a fost atît de frumos și fierbinte sprijinită munca doctorului Boici din Timișoara, profităm de ocazie pentru a semnala un anume neajuns, cel mai mare, după părerea noastră, privind producția, privind satisfacerea cererilor : am pus în vînzare anul trecut un produs extraordinar, unguentul antireumatic **Boicil**. S-a vîndut ca pîinea caldă. Deci, la contracte, ne așteptam să avem o comandă masivă. Dar reprezentanții comerțului n-au sesizat sau n-au vrut să sesizeze această cerere ce s-a manifestat încă de anul trecut. Fac această afirmație în baza contractelor încheiate, contracte foarte mici. Și iată că, din partea comerțului sîntem invitați să suplimentăm producția. Dar pregătirea unei producții se face numai și numai în baza unor contracte ferme. Dînd curs suplimentărilor solicitate, nu vom deregla oare fabricarea celorlalte produse ? ! Acest lucru, oare, nu-l cunoșteau reprezentanții comerțului ? ! Ne vom strădui, firește, să facem totul pentru a onora solicitările, dar totodată vrem să atragem atenția asupra unor obstacole ce se ivesc pe drumul produselor noastre, nu numai al unguentului Boicil, spre marele consumator. Cu alte cuvinte, prea mulți intermediari apar pe acest drum, intermediari care, din păcate, sînt în necunoștință de cauză.

Acestea fiind zise, la capătul acestor însemnări privind fantastica pajiște de miresme care este întreprinderea Nivea, nu se poate trage decît o singură concluzie : la Nivea se muncește cu pasiune, cu dăruire, cu competență, cu răspundere. În ceea ce privește situația unguentului antireumatic Boicil, subscriem la nemulțumirile interlocutoarei noastre. Adică, la urma urmelor, chiar să nu fi știut (să nu fi bănuit măcar !) specialiștii noștri în sondarea pieței că unguentul Boicil va fi intens solicitat ?

VICTOR NIȚĂ ■

Un puternic detașament de constructori

Înainte de a le dezvălui identitatea, adică apartenența la o colectivitate direct nominalizată, lăsînd pentru moment treaba aceasta la discreția cititorului, ne-am gîndit că e mai bine să evidențiem lapidar faptele. Adică, mai corect zis, cîteva din obiectivele și împlinirile mai de rezonanță ale muncii lor avîntate.

Iată-le, deci : construirea noii linii de cale ferată Băbeni — Oprești din bazinul carbonifer Vîlcea, a spitalului C.F.R. cu policlinică din Ploiești, a podului feroviar de peste Olt, la Rîmnicu Vîlcea, a rampei de încărcare a țițeiului de la Imeci, județul Covasna, a terminalului transtainer din Mediaș, a complexului multifuncțional „Favorit" din Poiana Brașov, a funicularului de 800 metri lungime pentru transportul agregatelor de rîu la stația de sortare din Rîureni...

Unele dintre ele au fost date în folosință înainte de termen, în decursul anului trecut. Altele, printre care și dublarea liniei de cale ferată Rîmnicu Vîlcea — Podul Olt, în lungime de 27 km, finalizarea liniei c.f. care leagă stația Văslăbeni (județul Harghita) cu cariera Chileni și, cu deosebire, construirea noii linii Vîlcele — Rîmnicu Vîlcea, de pe magistrala ce va lega în 1984 Capitala cu orașul de pe Olt și cu Sibiu, se află în plină execuție, urmînd ca treptat să fie date în folosință, spre a spori zestrea social-economică a țării cu noi și noi obiective de interes național.

La toate acestea au lucrat și lucrează cu întreaga dăruire cei peste trei mii de oameni ce alcătuiesc — da, sper că acum ați ghicit — puternicul colectiv al Întreprinderii de construcții căi ferate Brașov. Unitate distinsă pentru a treia oară, în răstimp de numai cinci ani, o dată cu Ordinul Muncii clasa III-a și de două ori cu Ordinul Muncii clasa II-a. Cea de-a treia distincție, care dorim să nu fie ultima ci un puternic imbold spre primul loc, i-a fost decernată zilele trecute, ca o răsplată pe deplin meritată, pentru ocuparea locului doi pe țară în marea întrecere socialistă desfășurată pe anul 1982.

Descinzînd în urmă cu o săptămînă în această mare întreprindere brașoveană, a cărei activitate se întinde pe opt județe, pe o rază de aproape 300 kilometri, l-am rugat dintr-un început pe ing. **Eugen Gheorghe**, directorul unității, și pe adjunctul său, ing. **Eftimie Dumitrescu**, să ne prezinte succint realizările primului trimestru încheiat din anul în curs. Și, eventual, problemele cu care s-au confruntat și încă se confruntă.

Puternic stimulați de succesele obținute anul trecut, ne-au declarat ei, am pornit încă din primele zile ale acestui an cu toate forțele la treabă și am reușit să încheiem și acest prim trimestru din '83 cu rezultate bune. La construcții-montaj, care constituie una din principalele direcții de lucru, planul valoric a fost depășit cu două milioane lei, iar la activități industriale cu 1,5 milioane lei, izbutind în același timp atingerea cotelor planificate la toți ceilalți indicatori de plan. Totuși, totalizarea pe acest prim trimestru a 588,8 puncte în cadrul întrecerii socialiste ce se desfășoară între unitățile centralei de resort nu-i de natură să-i bucure prea mult pe cei doi oameni din conducerea întreprinderii. „Dacă în acest an — ni s-a confesat directorul — avem mai puține probleme cu documentația tehnică de execuție, ne confruntăm în schimb cu cîteva greutăți legate de realizarea termenelor de execuție la unele obiective mari, întîrziate, care urmează să fie puse în funcțiune în trimestrele imediat următoare. Odată cu trimestrul doi, am intrat într-o perioadă de vîrf pentru realizarea planului anual de construcții-montaj, perioadă în care colectivul nostru trebuie să-și dovedească marea putere și capacitatea de muncă de care dispune. Indiferent de greutățile cu care inevitabil ne vom bate, sîntem hotărîți să ne îndeplinim ritmic, lună de lună, sarcinile, în așa fel ca la sfîrșitul anului să atingem volumul planificat de 700 milioane lei la construcții plus montaj". „Pentru recuperarea rămînerilor în urmă și finalizarea obiectivelor la termenele scadente — a adăugat directorul adjunct — vom proceda de îndată la concentrarea forței de muncă, a mijloacelor mecanice și de transport necesare, vom asigura întreaga bază materială și vom organiza lucrul pe temelia unui program minuțios, nominalizat pe responsabili de execuție".

Am aflat apoi că în definitivarea planului pe acest an nu s-a umblat la corelarea termenelor de începere a unor obiective cu duratele normate de execuție, că încă se întîmpină greutăți cu asigurarea mijloacelor de transport și a cauciucurilor de schimb la nivelul cerințelor, fapt ce s-a răsfrînt negativ asupra graficelor de execuție, în primele trei luni expirate. În rîndul tuturor acelora ce alcătuiesc puternicul detașament de constructori de aici sălășluiește însă optimismul robust, încrederea nestrămutată în învingerea oricăror greutăți. Doară nu tot ei, oameni ca excavatoristul **Anton Bucur**, constructorul **Iosif Raduly**, sau dulgherul **Iosif Beer**, au fost cei care anul trecut au știut să se lupte exemplar pentru îndeplinirea și depășirea planului ?! Fruntașii din echipele lui **Trandafir Pătrașcu, Vasile Piper, Virgil Negoiță** sau cei din loturile conduse de **Florinel Capotă, Nicolae Săuchea** și **Vasile Boaru** vor ști și acum să se bată cu ardoare pentru același țel. Iar rezultatele muncii lor sînt și vor fi și pe mai departe o garanție că nici anul acesta constructorii brașoveni nu se vor clasa mai prejos în întrecere.

MIHAI MERIȘANU ■

Fotografie de ELENA GHERA ■

Tinerii unui oraș-cetate

Turnurile ce stau mărturie a ceea ce-a fost și va să fie, bastioanele ce-au făcut recunoscută faima meșteșugurilor brașoveni în lume, cetățile ce-au stat pavăză furtunilor la hotar, răscrucea de drumuri, unde a fost să fie așezat Brașovul, oraș-cetate al Transilvaniei, toate, l-au atestat documentar în hronicul vremii.

Patina timpului i-a șlefuit vîrsta, i-a rotunjit-o, făcîndu-l un veșnic tînăr, asemeni bradului ce nicicînd nu îmbătrînește. Vîrsta unui oraș este vîrsta oamenilor lui, adăugîndu-și cu fiecare generație care trece încă un cerc. Vîrsta orașului Brașov este și tinerețea, prin tinerii de nădejde ce-i are. A vorbi despre tinerii brașoveni, prin ceea ce fac și prin ceea ce sînt, este ca și cum ți-ai lua drept etalon tradiția. Prin prisma ei poți face apel la prezent. Pentru că tinerii sînt continuatori ai tradiției, dar și purtători ai unui „ev aprins" în care trăiesc și muncesc.

Orașul-cetate situat în centrul țării atrage prin renumele său de citadelă a industriei românești mii de tineri ce vin de pretutindeni să învețe și să deprindă meseriile dorite. E drept, cu totul altele decît acum un secol, fiind meserii ce răspund unei realități socialiste, cu mari și puternice „cetăți" industriale, cum sînt : Steagul roșu, Tractorul, Rulmentul, Hidromecanica și altele.

Profesii complexe, profesii de tradiție, specifice profilului industrial al orașului, profesii ce sînt date mai departe în grija fiilor, de către părinți, ei alcătuind familii întregi de muncitori din marile întreprinderi brașovene. Familii cu oameni de bună-credință ce-și cresc copiii în spiritul muncii și al respectului pentru ea. La rîndu-le, ei sînt conștienți că nu pot purta mai departe ștafeta dacă nu-și însușesc o concepție profund științifică, de revendicare a științei în procesul productiv, de iscodire a tezaurului uman, pentru a fi puse în slujba unui ideal nobil. Este modul de a gîndi al unei generații romantice, al unor tineri ce construiesc pentru ei și pentru țară, al unor tineri ce-și asumă responsabilitatea faptelor lor. Școală a vieții, șantierul este totodată și un mod de a răspunde „prezent" la construirea unor importante obiective industriale. Elevii, studenții și tinerii muncitori brașoveni au plecat fie pe șantierele naționale : Canal Dunăre-Marea Neagră, Porțile de Fier II, fie pe șantierul județean deschis pe valea Răcădăului, aducînd cu ei, de fiecare dată diplome de onoare și fanionul de „brigadă fruntașă", însemne ale seriozității și conștiinciozității lor în muncă.

Orașul-cetate își crește fiii într-o deplină dragoste și înțelegere, într-o deplină iubire frățească pentru cel român, maghiar și german. Deosebiți prin port și limbă, prin obicei și datină străbună, ei se aseamănă prin locul unde s-au născut și au crescut, bucurîndu-se de o conviețuire fericită împreună, vorbind aceeași limbă, a muncii.

Orașul-cetate își poartă amintirile ca un dar de preț, el fiind martorul unor evenimente istorice deosebite, „povestind" tinerilor, prin muzee și case memoriale, faptele intrate în istorie. Tinerii învață istoria neamului și a eroului care în primăvara vieții a fost judecat la Brașov. Pentru ei, orașul a devenit simbol al unei tinereți revoluționare, care a luptat și a știut să învingă.

Atunci cînd nu sînt la strung sau în amfiteatru, atunci cînd nu sînt pe cîmp sau acasă, căutați-i pe tineri în sălile de concert, la teatru, la Casa de știință și tehnică pentru tineret. Sigur îi veți găsi. Sau dacă nu, mergeți pe cărări de munte unde fac marcaje de traseu ori drumeții. Dacă nici aici nu-i veți afla, căutați-i în bibliotecă sau pe terenul de sport. Și, de ce nu, pe aleile de tei încă neînfloriți ale parcurilor.

MARIA BOGDAN ■

Inteligenţa românească în acţiune

Călduros omagiu adus ştiinţei româneşti

Lucrarea tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceauşescu, „NOI CERCETĂRI ÎN DOMENIUL COMPUŞILOR MACROMOLECULARI", primită cu viu interes de specialiştii italieni

După cum este cunoscut, apariţia în traducere italiană la Editura Edimez a volumului tovarăşei academician doctor inginer Elena Ceauşescu „Noi cercetări în domeniul compuşilor macromoleculari", operă ce impune pe plan mondial prin valoarea şi importanţa particulară a unor cercetări de specialitate, a stîrnit un viu interes în lumea ştiinţifică italiană. O nouă şi semnificativă expresie a acestui interes o constituie recenta manifestare care a avut loc la Milano, adevărată capitală a chimiei italiene. Manifestarea a fost organizată sub auspiciile Grupului „Montedison" în colaborare cu Societatea italiană de chimie, Asociaţia italiană a inginerilor chimişti şi Ambasada română în Italia.

Cei ce au luat cuvîntul cu acest prilej au subliniat în primul rînd faptul că noua lucrare a tovarăşei Elena Ceauşescu, prezentată în traducere publicului italian, va constitui un preţios instrument de lucru pentru specialiştii italieni şi că ea reprezintă totodată o mărturie grăitoare a importantelor succese şi cuceriri ale cercetării ştiinţifice din România. Relevînd meritele de excepţie ale lucrării, profesorul dr. Renato Ugu, consultant pentru problemele de cercetare şi inovaţie din cadrul Grupului „Montedison", a ţinut în acelaşi timp să prezinte pe larg în cuvîntul său personalitatea politică şi ştiinţifică a tovarăşei Elena Ceauşescu, arătînd că „viaţa sa este strîns legată de cea a poporului român prin lupta pentru apărarea drepturilor şi libertăţilor democratice şi participarea activă la evenimentele istoriei româneşti contemporane". Cu acelaşi prilej a mai luat cuvîntul prof. dr. Lamberto Malatesta, membru al Academiei Naţionale dei Lincei, preşedintele Societăţii italiene de chimie, care, menţionînd de asemenea valoarea volumului prezentat, a ţinut deopotrivă să reamintească celor prezenţi succesul de care s-a bucurat precedenta lucrare a tovarăşei Elena Ceauşescu, publicată în Italia în 1980. Vorbitorul şi-a exprimat în încheiere admiraţia pentru activitatea multilaterală a tovarăşei Elena Ceauşescu, activitate ce se recomandă prin înalte funcţii şi îndatoriri pe linie politică şi de conducere şi în acelaşi timp printr-o prodigioasă muncă ştiinţifică, a unor cercetări ample şi angajante.

Referindu-se la valoarea comunicărilor cuprinse în volumul „Noi cercetări în domeniul compuşilor macromoleculari", la faptul că lucrarea se constituie într-un preţios ghid pentru cercetarea de specialitate din Italia, un alt reputat om de ştiinţă, prof. dr. Itale Pasquon, vorbind în numele Asociaţiei italiene a inginerilor chimişti, a arătat, între altele, că „Trebuie să fim recunoscători doamnei Elena Ceauşescu şi s-o felicităm pentru remarcabila contribuţie adusă la dezvoltarea ştiinţei chimice, în strînsă legătură cu exigenţele practice ale omenirii".

Manifestarea de la Milano, ca şi cea care a avut loc la Roma sub egida Academiei Naţionale dei Lincei, a reconfirmat odată mai mult prestigiul şi stima de care se bucură tovarăşa Elena Ceauşescu în rîndul oamenilor de ştiinţă italieni, reuniunea constituindu-se într-un veritabil omagiu adus ştiinţei româneşti.

L. MAIOR

Cartea de istorie:

Apărarea patriei la români

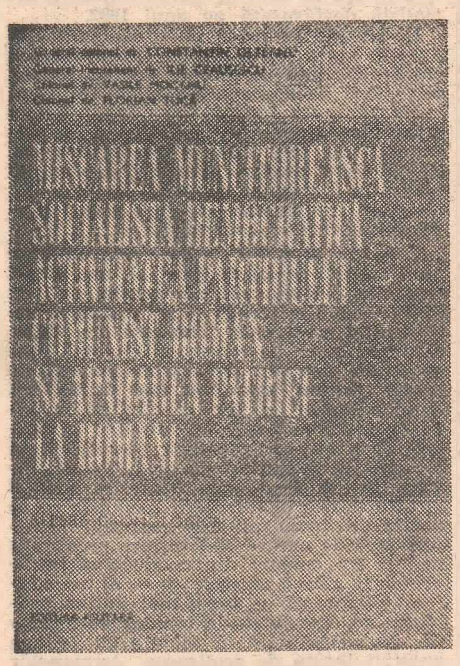

Împlinirea a nouă decenii de la crearea Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România este cinstită de Editura militară prin apariţia volumului „Mişcarea muncitorească, socialistă, democratică, activitatea Partidului Comunist Român şi apărarea patriei la români".

Prin vasta problematică abordată, lucrarea se situează ferm în perimetrul gîndirii teoretice a tovarăşului Nicolae Ceauşescu despre istoria poporului, despre rolul forţelor sociale şi politice care au asigurat progresul societăţii româneşti pe verticala civilizaţiei umane.

Realizat sub formă de repere cronologice, volumul, elaborat de un prestigios colectiv de autori — general-colonel dr. Constantin Olteanu, general-locotenent dr. Ilie Ceauşescu, colonel dr. Vasile Mocanu, colonel dr. Florian Tucă —, se impune prin relevarea unor momente cu profunde semnificaţii din viaţa patriei în perioada cuprinsă între anii 1726, cînd sînt semnalate primele acţiuni muncitoreşti din ţara noastră şi sfîrşitul lui 1982, pînă în prezent, deci. Un prezent dominat de o realitate cu semnificaţii aparte : clasa muncitoare, împreună cu ţărănimea, cu toate categoriile de oameni ai muncii, care, într-o indestructibilă unitate de voinţă şi acţiune în jurul Partidului Comunist Român, construiesc cu succes societatea socialistă multilateral dezvoltată pe pămîntul românesc.

În pagini de aleasă vibraţie patriotică este înfăţişat un impresionant tablou al apariţiei, evoluţiei, maturizării şi afirmării mişcării muncitoreşti, condiţiile care au determinat crearea Partidului Social-Democrat al Muncitorilor din România şi apoi a Partidului Comunist Român. Este pus în evidenţă adevărul fundamental prin care se atestă că mişcarea socialistă din România a apărut şi s-a afirmat de timpuriu, în condiţii specifice societăţii româneşti, produs al acestora şi al activităţii teoretice şi practice a socialiştilor români. În deplină consonanţă cu realităţile evocate, se atestă adevărul indubitabil conform căruia mişcarea socialistă şi comunistă din ţara noastră, emanaţie a realităţilor din România, s-a impus ca un factor activ în luptele pentru libertate şi dreptate socială, ca o forţă înaintată în toate problemele cardinale ce vizau viitorul ţării, independenţa, unitatea şi integritatea acesteia, cu o personalitate distinctă în cadrul mişcării socialiste şi comuniste internaţionale.

În universul problematicii abordate, autorii au meritul de a se situa pe poziţii profund ştiinţifice, ale adevărului istoric, în prezentarea atitudinii forţelor înaintate ale societăţii faţă de momentele epocale care au dominat cele două secole şi jumătate de istorie analizate, între care — revoluţia burghezo-democratică de la 1848, unirea Moldovei cu Muntenia în 1859, cucerirea independenţei de stat din 1877 şi formarea statului naţional unitar. Sînt relevate, totodată, cu forţă de convingere principalele evenimente din viaţa poporului şi partidului nostru comunist în perioada care a precedat şi urmat revoluţiei de eliberare socială şi naţională, antifascistă şi antiimperialistă din august 1944. În acest cadru, se impun paginile consacrate epocii intrate în conştiinţa naţiunii noastre ca EPOCA CEAUŞESCU, epocă în care şi-au găsit împlinirea idealurile cele mai înaintate ale mişcării noastre muncitoreşti, socialiste şi comuniste, ale întregului popor. Sintezele documentelor şi planurilor purtînd girul personalităţii tovarăşului Nicolae Ceauşescu, orientările şi programele de acţiune conturate pentru toate detaşamentele de oameni ai muncii, pentru oamenii de ştiinţă, artă şi cultură, pentru militarii forţelor armate dau esenţă şi conţinut celei mai înaintate gîndiri politice, economice, filozofice şi doctrinare puse în slujba intereselor vitale ale poporului, înfloririi patriei noastre socialiste şi întăririi puterii ei de apărare. Cronologie a vastei activităţi politice şi organizatorice desfăşurate de secretarul general al partidului în perioada inaugurată de cel de-al IX-lea Congres pentru edificarea socialismului şi comunismului în patria noastră, se interferează cu ampla sa activitate internaţională pe care s-a edificat uriaşul prestigiu de care România socialistă se bucură astăzi în lume.

Meritul autorilor în realizarea acestei cronologii este confirmat şi de capacitatea de a sesiza şi a pune în evidenţă concepţiile înaintate privind problemele armatei şi ale apărării patriei. Se relevă faptul că socialiştii români au preconizat încă din secolul trecut că armata trebuie să fie o instituţie strîns legată de popor, pusă în slujba poporului, şi că singura modalitate viabilă de apărare a patriei este lupta întregului popor. Aceste idei nobile aveau să capete noi străluciri în concepţia Partidului Comunist Român, a tovarăşului Nicolae Ceauşescu — fondatorul doctrinei militare naţionale, ctitorul sistemului apărării naţionale a Republicii Socialiste România.

Apariţie de referinţă în cadrul literaturii social-politice, volumul reprezintă un remarcabil capitol din istoria poporului, un documentar şi instrument de lucru pentru specialişti şi cadrele didactice, pentru toţi cei care studiază problemele de istorie în cadrul învăţămîntului de partid, pentru întregul sistem de învăţămînt militar, şi deopotrivă pentru toţi cei preocupaţi de cunoaşterea istoriei patriei.

CONSTANTIN ZAMFIR

Opinia unui alegător

Un caz concret

Sigur, nu-mi convine să vorbesc despre mine în această rubrică pe care, cu o mare dragoste, am pus-o întotdeauna în slujba luptei pentru mai bine şi pentru argumentarea caracterului democratic al presei noastre, la rîndul ei unul din factorii cei mai expresivi şi mai viu grăitori ai nevoii de dialog, dar iată că fără voia mea am devenit eu însumi subiectul Opiniei, vreau să spun că o împrejurare de viaţă caracteristică pentru o nefericită mentalitate m-a transformat în subiectul Opiniei mele.

Nu e nici o noutate în faptul că mai sînt oameni pentru care o carte, să zicem, una de literatură, un roman, ca să fiu mai aproape de povestea mea, nu are o prea mare importanţă, chiar dacă acea carte, în spaţiul unei culturi reprezintă ceva, să spunem măcar o verigă dintr-un posibil lanţ al valorilor ce legitimează o spiritualitate.

De mai multă vreme pledez şi eu, ca şi alţi confraţi, pentru o mai inspirată chiverniseală a reprezentării noastre în lume în cadrul unei politici favorabile înscrierii efortului nostru creator în contextul valorilor europene şi nu numai.

Gazetele ne aduc adesea mărturii ale preţuirii de care pictorii noştri, sculptorii, muzicienii, cîntăreţii. scriitorii, se bucură pe diverse meridiane, opera lor sporind prestigiul ţării, adăugîndu-se cu succes acelor valori ale spiritului românesc, care cuceresc geografia lumii de azi. Nu poţi să nu te bucuri la fel de succesul unei invenţii ca de succesul unei poezii, acelaşi drept îl are, pînă la urmă, la reprezentarea ţării, şi o carte şi un tractor, dacă nu cumva, dar nu asta discut acum, o carte netezeşte uneori mai uşor drumul nostru în lume.

Nu e însă deloc ştiinţific să pui neapărat lucrurile astfel într-o balanţă şi să te grăbeşti să tragi concluzii fie în favoarea tractorului, fie în favoarea cărţii.

Amîndouă sînt expresii ale forţei noastre de creaţie, ne reprezintă, dar se ştie durata reprezentării e cea hotărîtoare şi, sigur, s-ar putea să mi se spună că între firma Opel şi firma Goethe, aceasta din urmă are, clar, durabilitatea de partea ei. Cum ziceam însă, nu asta discut acum ci cazul concret al unui tovarăş al nostru care a ignorat atît de trist, atît de dureros, atît de incalificabil o carte încît nu mă pot opri să nu-l aduc în discuţie şi să-l supun opiniei publice.

Repet, îmi cer scuze pentru faptul că va fi vorba despre o carte a mea, Clipa, dar cazul concret are forţa necesară pentru a fi revelator.

Iată-l. În cadrul politicii de susţinere finanţată a propagării culturii române de astăzi în lume de o atenţie anume a beneficiat (spre onoarea mea, şi nu pot să nu fiu şi aici recunoscător pentru aceasta) şi romanul Clipa care a fost tradus şi în limba spaniolă.

Versiunea ca atare a fost trimisă la Madrid şi ca orice om am aşteptat să văd ce se întîmplă cu ea, convins fiind că după un an, doi, se poate obţine măcar un răspuns oarecare. Nu s-a primit nici un răspuns, sau n-am primit eu, şi după cei doi ani de aşteptare, un diplomat tînăr ajuns la Madrid, m-a întrebat dacă nu am la dispoziţie un exemplar din traducerea germană la Unions verlag a Clipei. I-am răspuns foarte bucuros, că se poate apela la un exemplar chiar în spaniolă, finanţat, repet, de noi şi care se află, ştiu sigur, la Madrid. La Madrid nu se află nimic.

Mă supăr pe Consiliul culturii care ar fi trebuit, zic eu, să urmărească banii cheltuiţi, dacă nu cartea mea, şi mi se spune că acea carte a fost trimisă cu un tovarăş de încredere la Madrid, cu un tovarăş care chiar lucra la Madrid şi printre alte obligaţii o avea, sigur, şi pe aceea de a prospecta piaţa cărţii în favoarea literaturii române.

Exemplarul în spaniolă e, totuşi, de negăsit, nicăieri, la Madrid după doi ani.

Şi acum, iată cazul concret care scoate, evident, Consiliul culturii din discuţie, dar aduce în discuţie lipsa de cel mai elementar respect a unui tovarăş al nostru devenit astfel, în cazul acestui caz, reprezentativ şi pentru o mentalitate nefericită, dar şi pentru un dispreţ condamnabil faţă de banul nostru public.

Citez din scrisoarea unui activist de incontestabilă autoritate care a vrut şi a reuşit să mă convingă că „mai sînt oameni buni".

„În altă ordine de idei, vreau să vă informez, pentru restabilirea adevărului istoric, că exemplarul Clipei în limba spaniolă pe care C.C.E.S. (V. ILEASĂ) l-a trimis ambasadei noastre a fost găsit zilele trecute, cu totul întîmplător. El a fost adus aici, probabil, în 1981, de un diplomat aflat atunci în post şi rechemat în ţară care l-a depus într-un dulap, probabil cu intenţia de a se ocupa de publicarea lui. Fiind rechemat de la post fără a se fi trimis un înlocuitor direct, nu a predat nimănui această problemă aşa încît personalul pe care l-am găsit eu aici nu ştia nimic. Vă spun aceste lucruri pentru a preciza că în acest caz concret vina nu aparţine celor de la C.C.E.S...."

Sigur, comentariile mele sînt de prisos. Ce să spun ?! Ce să comentez ?!

Singura mea consolare ar putea fi faptul că tovarăşului care a depus cartea mea într-un dulap şi a uitat-o acolo nu-i plăcea romanul Clipa, deci nu ignora literatura şi rolul ei. O carte, sigur, poate să nu-ţi placă, e foarte firesc...

Să fi acţionat el sub imperiul forţei propriei lui ignoranţe ! ? Pentru că se ştie forţa ignoranţei e teribilă. Nu, sigur că nu.

Lui, sigur, nu i-a plăcut Clipa, dar ăsta e riscul autorului...

— Da, mă trage un drac de mînecă, dar banii traducerii erau ai ţării...

Dinu SARARU

Aflat la vîrsta la care alţii se plimbă prin parcuri, doctorul docent Virgil Torjescu lucrează, gîndeşte şi speră

— Chiar aşa. Cîţi ani aveţi, stimate Virgil Torjescu ?

— Am împlinit 72 de ani, încă din ianuarie 1983 !

— De fapt, care este obsesia dv. la ora actuală ?

— La ora actuală mă ocup de introducerea unor sisteme enzimatice pentru depistarea unor maladii acute şi cronice, care nu au fost încă introduse în practica laboratoarelor clinice şi, mai recent, mă preocupă studii legate de compoziţia chimică a plantelor medicinale, cît şi acţiunea lor farmacoterapeutică. Am contribuit de asemenea la înfiinţarea unui cerc de fitoterapie pe lîngă Uniunea Societăţilor de ştiinţe medicale, filiala Mehedinţi, pentru ca împreună cu cadre medicale competente să elaborăm unele preparate medicamentoase care să le înlocuiască pe cele străine, care, după cum se ştie, sînt aduse la noi prin eforturi valutare. Evident, ţelul nostru este de a valorifica resursele naturale de care dispunem. E păcat, deţinem adevărate comori ale naturii care sînt luate în picioare de către oameni şi vite. De fapt nu mă mulţumesc numai cu înlocuirea medicamentelor străine, doresc să perfectez şi unele specialităţi farmaceutice indigene. De exemplu, în locul Extraveralului, care se găseşte cu greu în farmacii, eu am realizat un produs pe care l-am şi numit LEOVAL.

— De ce se numeşte Leoval ?

— Pentru că acest produs conţine Leonurus (Talpa gîştii) şi Valeriana (Odolean), alături de alte două plante, Crataegus (Păducel) şi Convallaria (Lăcrămioară), asociere de plante care duc o acţiune sinergică, completîndu-se în mod fericit. Produsul respectiv are un spectru de acţiune sedativă, cardiotonică şi hipotensivă.

— Ce aduce nou, din punct de vedere terapeutic, acest produs ?

— Este vorba de Leonurus, care posedă o acţiune calmantă de trei ori mai eficientă decît Valeriana, iar Convallaria are o acţiune sedativ cardiacă importantă, în sensul că faţă de preparatele de Digitala, nu se cumulează, nu produce digitalizarea inimii ; e binevenită în pauzele interdigitalice.

— Este curios faptul că după circa 100 de ani de folosire a substanţelor medicamentoase de natură chimică, dv. vă reintoarceţi la natură, acordînd prioritate bagajului chimic al plantelor. De ce ?

— Este adevărat că în ultimii 10—20 de ani, în întreaga lume ca şi în ţara noastră suflă un vînt nou de reîntoarcere şi de încredere în „farmacia naturii". Dacă unele substanţe chimice, în momentul de faţă, nu le putem înlocui cu plantele medicinale, este ştiut faptul că substanţele chimice de sinteză au şi acţiuni de nedorit, în schimb, plantele medicinale fiind organisme vii, sînt mai apropiate de organismul omului, de funcţionalitatea acestuia şi sînt lipsite de efecte secundare. După cum se ştie, plantele nu provoacă acea „boală a civilizaţiei", maladia iatrogenă.

— De fapt, cît credit acordaţi naturii ?

— Nu gîndesc cîtuşi de puţin că plantele medicinale ar putea înlocui în totalitate substanţele chimice medicamentoase, că ele ar fi un panaceu universal, dar, în scop preventiv, ca şi în maladiile cronice, ele reprezintă o matrice ştiinţifică,

VIRGIL TORJESCU, doctor docent în ştiinţe, biochimist, farmacist şi doctor în ştiinţe toxicologice, membru activ al Societăţii franceze de biologie clinică (S.F.B.C.) din anul 1971. A publicat peste 100 lucrări de specialitate, în ţară şi străinătate.

demnă de luat în consideraţie de corpul medical şi farmaceutic.

— Ce mai aveţi nou pe masa de lucru ?

— Deja, alături de „Leoval", m-am gîndit la elaborarea unui preparat hipotensiv, în alcătuirea căruia înţeleg să folosesc în primul rînd substanţele active din Vinca minor (Saschiu), din bulbilii de Allium sativum (Usturoi), din frunzele şi florile de Crataegus (Păducel), ca şi mătasea de porumb (Zea mays), cu efecte hipotensive, calmante, antispastice, diuretice şi antiateromatoase...

— Concret. Mai concret, dacă se poate ?

— Este vorba de o asociere competitivă a celor patru tincturi (ce vor fi titrate anterior) din plantele amintite, deoarece, pe de o parte aceste forme medicamentoase conţin vitaminele C şi P, colină şi acetil colină, alături de compuşi de siliciu şi derivaţi triterpenici şi flavonoizi cu acţiune hipotensoare, iar, pe de altă parte, vincamina, alături de alţi 37 alcaloizi din Vinca minor, înlocuiesc excelent alcaloidul reserpină din planta exotică Rauwolfia serpentina ce creşte în Himalaia şi pe care o cumpărăm pe valută pentru prepararea în ţară a Hipazinului şi Hiposerpilului, medicamente cu acţiune hipotensivă şi cardiacă, mult utilizate în terapeutica modernă.

— Ce are în plus această plantă, Vinca minor, faţă de reserpină ?

— Faţă de reserpină, alcaloizii din Vinca minor, plantă răspîndită aproape în toate zonele ţării noastre, sînt mai bine toleraţi, nu provoacă stări depresive şi nici nu sînt contraindicaţi în ulcerele gastrice. Acest produs, ca şi Leovalul au fost deja înaintate spre aprobare Comisiei medicamentului din Institutul pentru controlul de stat al medicamentului şi cercetări farmaceutice din Bucureşti. În fine, dar nu în ultimul rînd, mă preocupă elaborarea unui produs cu acţiune calculolitică, de dizolvarea nisipului şi calculilor renali şi biliari, de tipul Uralytului german, pe care, cu concursul prof. dr. docent Dragoş Bocancea, de la Clinica de urologie a sectorului 4 Bucureşti, va fi experimentat şi sperăm să dea rezultate favorabile, conţinînd aceleaşi principii active ale plantelor utilizate în străinătate, ca şi fosfat de magneziu, ba încă şi unele în plus, bine gîndite sub aspect ştiinţific.

— Stimate tovarăşe Torjescu, mi-aţi spus lucruri interesante, chiar foarte interesante. Cine vă ajută în această acţiune de repunere a naturii în drepturile sale ?

— Mă bucur de un mare sprijin atît din partea organelor locale de partid şi de stat, care au îmbrăţişat cu multă căldură propunerile mele, dar şi de concursul Direcţiei sanitare judeţene, al Trustului Plafar Bucureşti şi al centrelor universitare din Tîrgu-Mureş, Bucureşti şi Iaşi, precum şi al corpului medical şi farmaceutic din Mehedinţi. Sper că astfel vom realiza lucruri demne de gîndirea unor oameni demni, care încearcă să facă ceva, uneori cu mari sacrificii, pentru sănătatea oamenilor.

— Îmi mai permiteţi o întrebare ? Poate ultima, cu voia dv. Mă gîndesc la faptul că, aflat la vîrsta la care alţii se plimbă prin parcuri, doctorul docent, farmacist, Virgil Torjescu visează, lucrează şi speră...

— Activitatea mea ştiinţifică, mergînd pe mai multe planuri, o voi dirija în continuare pe linia investigaţiilor de laborator clinic, cercetînd indicatorii biochimici, necesari diagnosticului şi pronosticului în ateroscleroză şi bolile aparatului cardiovascular, care, după cum bine este ştiut, au cel mai mare indice de mortalitate în lume. În prezent, studiez o metodă pentru estimarea cantitativă a unor factori lipemici aterogeni sanguini. Mă mai preocupă, de asemenea, aspectele toxice ale unor pesticide şi fertilizanţi, folosiţi curent în agrotehnica extensivă şi intensivă, actuală. Încă din anii trecuţi, am făcut două comunicări la Comisia de protecţia mediului ambiant a Academiei R.S.R., privind utilizarea unui îngrăşămînt, larg folosit în agricultura noastră, este vorba de azotatul de amoniu, care se transformă — după împrăştierea lui pe sol — în nitrozamine cancerigene. Desigur, această problemă preocupă gîndurile mele şi în prezent şi voi continua, în colaborare, să aprofundez cercetările. Este, după părerea mea, o greşeală a biciui pămîntul cu unele substanţe chimice, a căror inocuitate pune semne de întrebare, cînd — în fond — am putea realiza composturi biologice cu eficienţă mult mai mare şi fără riscuri.

— Este îngrijorător ce-mi spuneţi. Mai aveţi şi alte exemple ?

— Fără îndoială ! De 45 de ani de profesiune, în fiecare zi am gîndit şi m-au frămîntat multe aspecte, legate de sănătatea omului. În legătură cu multiplele probleme legate de toxicitate, fugitiv aş adăuga efectele dăunătoare a multor aditive alimentare, cum sînt coloranţii azoici, acidul salicilic, conservant scos din uzul alimentar în unele ţări, bicarbonatul de sodiu, ş.a., asupra cărora vom reveni atunci cînd veţi crede de cuviinţă.

— Deocamdată vă mulţumesc pentru amabilitate şi, ca să fiu sincer, mă bucur că aici la Drobeta Tr. Severin, ideile n-au ieşit la pensie odată cu pensionarii.

Dialog consemnat
de VALERIU ARMEANU

O tehnologie rentabilă

Punctele nevralgice ale unei reţele de linii electrice subterane sînt joncţiunile de înnădire a cablurilor. Pînă de curînd, tehnologia de executare a manşoanelor de legătură şi de derivaţie a cablurilor de 1 KV era greoaie şi costisitoare. Pentru protejarea unei asemenea joncţiuni se folosea o carcasă din fontă umplută cu masă bituminoasă. Cantităţi apreciabile din aceste materiale erau îngropate în pămînt. În reţeaua electrică subterană de 1 KV, care alimentează blocurile de locuinţe şi instituţiile, numărul acestor joncţiuni şi derivaţii se ridică la zeci de mii. La Centrala industrială de reţele electrice a Ministerului Energiei Electrice, colectivul Linii electrice subterane din Secţia de cercetare-proiectare a reuşit să pună la punct o nouă tehnologie de realizare a acestor joncţiuni.

Munca s-a desfăşurat în etape. În prima, s-a înlocuit carcasa de fontă cu una din cauciuc, realizată prin valorificarea deşeurilor, în colaborare cu Întreprinderea de produse chimice „Prodcomplex" Tîrgu Mureş. Greutatea s-a redus de 10 ori, costurile cu 25 la sută şi s-au eliminat scurtcircuitele monofazate. S-a mers mai departe. S-au conceput mufe şi papuci de tip nou pentru conducte uni şi multifilare. S-a realizat o pastă de contact care reduce la jumătate lungimea de înnădire. S-au omologat la C.I.R.E. şi dispozitivele de presare cu poanson în matriţă închisă, care face legătura dintre cabluri şi mufe pînă la omogenizare. Asimilarea lor s-a făcut la I.R.E. Sibiu. Ele se produc la Uzina de reparaţii transformatoare şi aparataje Roman. Banda electroizolantă termocontractilă din PVC, tip J1, se fabrică la Întreprinderea de prelucrare mase plastice Bucureşti. Se mai folosea chitul Romtix 1502 pentru disiparea căldurii şi omogenizarea fascicolului. Fiind deficitar — din cauza unor componente din import — s-a perfectat o colaborare cu ICECHIM pentru a găsi un înlocuitor. Centrul de cercetări mase plastice a stabilit reţeta, s-au turnat primele şarje. Elastochitul se face din cauciucuri degradate, neconforme normelor. Noul chit va costa de aproape 3 ori mai puţin decît celălalt. Se mai foloseşte pentru aceste joncţiuni un tub termocontractil, produs de „Moldoplast" Iaşi, care izolează şi protejează joncţiunea.

Pentru o mai bună organizare şi pentru înlăturarea improvizaţiilor la care mai sînt tentaţi unii electricieni cînd n-au totul la îndemînă, specialiştii de la C.I.R.E. pe care îi vom numi mai spre sfîrşitul articolului, au avut ideea inspirată să strîngă într-un set toate materialele necesare unei joncţiuni. Un set cu materialele necesare unei izolaţii costă, în funcţie de secţiunea cablului, între 150 şi 220 lei. Costul materialelor necesare vechii tehnologii era de 420—850 lei. Manopera s-a redus cu cel puţin 50 la sută. Transportul şi manipularea, la fel. În paralel, s-a obţinut mărirea gradului de siguranţă.

Iată o treabă bine făcută, la care au colaborat şi o mai fac încă unităţi de prestigiu. Noua tehnologie se experimentează la cinci I.R.E.-uri şi la I.D.E. Bucureşti şi tinde cu paşi mari spre generalizare. Sculele şi dispozitivele de presare hidraulică în matriţă închisă, trusă arzător tip turist, cuţit de manşonare cu limitator, suporturi pentru fixarea capetelor de cabluri sînt gata. S-au primit comenzi de la toate unităţile. Pentru anul acesta, 10 000 de bucăţi. Se apreciază că, numai la nivelul M.E.E., la sfîrşitul actualului cincinal vor fi necesare 25—30 mii de asemenea seturi. Economia adusă de noua tehnologie se măsoară în milioane lei.

Pentru ca aceste milioane să nu fie înregistrate doar pe hîrtie, lucru de care sîntem convinşi că nu se va întîmpla, este nevoie ca materialele necesare noii tehnologii să fie asigurate. Întreprinderea de prelucrare a aluminiului Slatina a rezolvat ţevile necesare confecţionării mufelor şi papucilor. Banda tip J1 este asigurată de I.M.P. Bucureşti. Deocamdată. În viitor vor fi necesare cantităţi mai mari. Acelaşi lucru cu tuburile termocontractile livrate de Moldoplast Iaşi, a cărei producţie trebuie orientată spre satisfacerea unei game mai largi de diametre. În măsura în care actualul profil al acestor fabrici nu poate face faţă necesarului se impune găsirea unei soluţii. Elastochitul urmează să fie omologat. I.C.P.E. Bucureşti are în plan realizarea tuburilor termocontractile din polietilenă reticulată radiochimic. Realizarea acestui material ar putea crea perspective pentru exportul acestei tehnologii.

Am vorbit pînă acum despre comenzile necesare numai în M.E.E. Noua tehnologie va deveni şi mai rentabilă în momentul în care va pătrunde şi în întreprinderile celorlalte ministere, în incintele industriale, în şantierele de construcţii-montaj etc. Această generalizare se cere, odată cu asigurarea materialelor necesare, urgentată. Şi va mai trebui să capete caracter de obligativitate şi pentru unităţi din afara M.E.E. Nu de altceva, dar e extrem de avantajoasă pentru a ne mai putea permite s-o folosim pe cea veche.

Autorii acestei tehnologii este colectivul Liniei electrice subterane, Secţia cercetare-proiectare a Centralei industriale de reţele electrice. Din acest colectiv amintim doar pe inginerii Mihai Chitic, Victor Hagiu, tehnicianul Nicolae Stănescu şi electricianul Nicolae Dobre. Cercetările continuă în vederea extinderii şi la alte capacităţi, 20 KV şi mai mult. Dar despre acestea, poate, într-un viitor nu îndepărtat.

OPREA GEORGESCU

Bun venit în Capitală sucurilor naturale

VATRA DORNEI ÎN LEGĂTURĂ DIRECTĂ CU „OLIMP"

De cînd am citit în „Flacăra" despre aceste băuturi nu mă gîndesc decît la ele...

Mă întorc acum cîteva zile, acasă, seara tîrziu, de la redacţie. Totul în jur miroase a primăvară. Pomilor li se ghiceau florile. Mă aud strigat. Un vecin de-al meu, Ion Nedelcu, şeful restaurantului „Olimp", a ieşit şi el afară ca să respire aerul plăcut de primăvară. Facem cîţiva paşi împreună...

— Gata, a venit primăvara ! Vara bate la uşă. Ştiţi cum se spune pe la mine : „Pe iarnă au mîncat-o lupii". Apropo ! Ce se mai aude cu sucurile naturale. Am citit cîteva articole în „Flacăra". Sînt chiar aşa de bune băuturile pe care le fac cei de la Vatra Dornei ? ! Noi am primit acum cîteva zile mii de sticle de, cum se numesc ? !, da, Ro-cola. Nu se vînd. Nu plac aceste băuturi. Zac de mult la noi. Multe dintre ele — pentru simplul fapt că nu sînt capsate aşa cum trebuie le iese acidul. Ascultîndu-le parcă te afli la un concert. Acesta-i şi motivul pentru care multe dintre ele au prins floare şi depuneri. Ştiţi la ce mă gîndesc de cînd am citit despre băuturile naturale în „Flacăra" ? ! — ce-ar fi să le aducem aici la „Olimp". Aşa ca să se convingă toată lumea de cele scrise şi afirmate de „Flacăra". Dacă cei care ar trebui să decidă aducerea lor în Capitală nu au timp, să se ducă pînă la ele — haideţi să le aducem noi şi să le oferim pe tavă. Noi, la „Olimp" avem o unitate gospodină. Le vîndem acolo. Or să se vîndă ele şi la restaurant. Mie, ca negustor, nu îmi este frică că n-o să se vîndă. Dacă mă ajutaţi să le procur, eu în momentul acesta lansez comanda. Doresc să facem, aici la Olimp, o unitate de desfacere a băuturilor răcoritoare obţinute din fructele pădurilor. Haideţi să colaborăm. Ajutaţi-mă să le aducem. Mă şi gîndesc la afişul de la vitrină : „Vatra Dornei în legătură directă cu Olimpul"...

O IDEE NEMAIPOMENITĂ. NU MAI AMÎNĂM NICI O ZI

Întîmplarea face că numai la două zile de la întîlnirea cu Ion Nedelcu să mă aflu într-un raid anchetă în piaţa Galaţi. În piaţă este prezent şi tovarăşul Niculae Badea, primul-secretar al Comitetului de partid al sectorului doi al Capitalei. Îi povestesc despre băuturile din Vatra Dornei şi despre cele discutate cu Ion Nedelcu.

— Este o idee nemaipomenită ! Nu mai amînăm nici o zi. Astăzi, ce astăzi — acum, voi discuta cu el şi cu Petru Neidoni, directorul coordonator al I.A.P.L.-ului Bistriţa. Ce telefon aveţi la redacţie ? Vorbim mai tîrziu. Vă mulţumesc pentru ajutor. Bine că mi-aţi spus...

ÎN DOUĂ ZILE FACEM 20 000 DE STICLE

După două ceasuri mă sună la redacţie Ion Nedelcu, responsabilul restaurantului Olimp.

— Am ieşit din spital. M-am internat pentru cîteva zile pentru nişte analize. Ştiu exact despre ce este vorba. Ne putem întîlni diseară ca să vorbim cu Ioan Gîlbează, cel cu sucurile din Vatra Dornei ? Dacă lucrurile merg aşa cum trebuie, duminică poate pleca o maşină cu navete ca să aducă sucurile. Seara, tîrziu în jurul telefonului mă aflu împreună cu Petru Neidoni, directorul I.A.P.L.-ului Bistriţa şi bineînţeles cu Ion Nedelcu...

— Desigur, sîntem pregătiţi. Cît doriţi, ne întreabă de la început Ion Gîlbează ? Cît încape într-o maşină mare ? Peste 20 000 de sticle ? În două zile vi le facem. Trei categorii de băuturi : Din muguri de brad, din zmeură şi din cireşi amare. Poate pleca maşina duminică. Luni încărcăm şi trimitem, prima, s-o numim aşa, şarjă de sucuri pentru Capitală. Vă aşteptăm să veniţi pe la Vatra Dornei şi să ne chemaţi şi pe noi cînd se va deschide acest punct de desfacere la complexul „Olimp"...

Duminică seara a plecat spre Vatra Dornei o maşină mare încărcată cu navete. Destinaţia : Vatra Dornei. Tot duminică gospodarii de la Olimp au muncit toată ziua. Au amenajat două terase, au vopsit scaunele şi gardul şi chiar au scris panouri şi afişe care vor anunţa venirea băuturilor naturale din Vatra Dornei. Mai mult decît atît : lîngă sucuri se vor putea gusta şi minunate plăcinte pe reţetele din Bucovina. Şi mai sînt încă de spus cîteva lucruri. Sucurile care vor veni sînt preparate din minunata apă de Dorna. De asemenea la meciul de fotbal România — Italia, din ziua de 16 aprilie, la chioşcul de vînzare al unităţii Olimp, la stadion, s-au vîndut sucuri naturale din Vatra Dornei.

Spus altfel, începînd de vineri, 15 aprilie, Vatra Dornei este în legătură directă cu unitatea Olimp de pe şoseaua Colentina. Despre toate acestea, despre prima şarjă de sucuri naturale care vine în Capitală, despre părerile specialiştilor — dar mai ales despre impresiile consumatorilor — în numărul viitor...

SORIN POSTOLACHE

Cu simțul datoriei față de cetățean

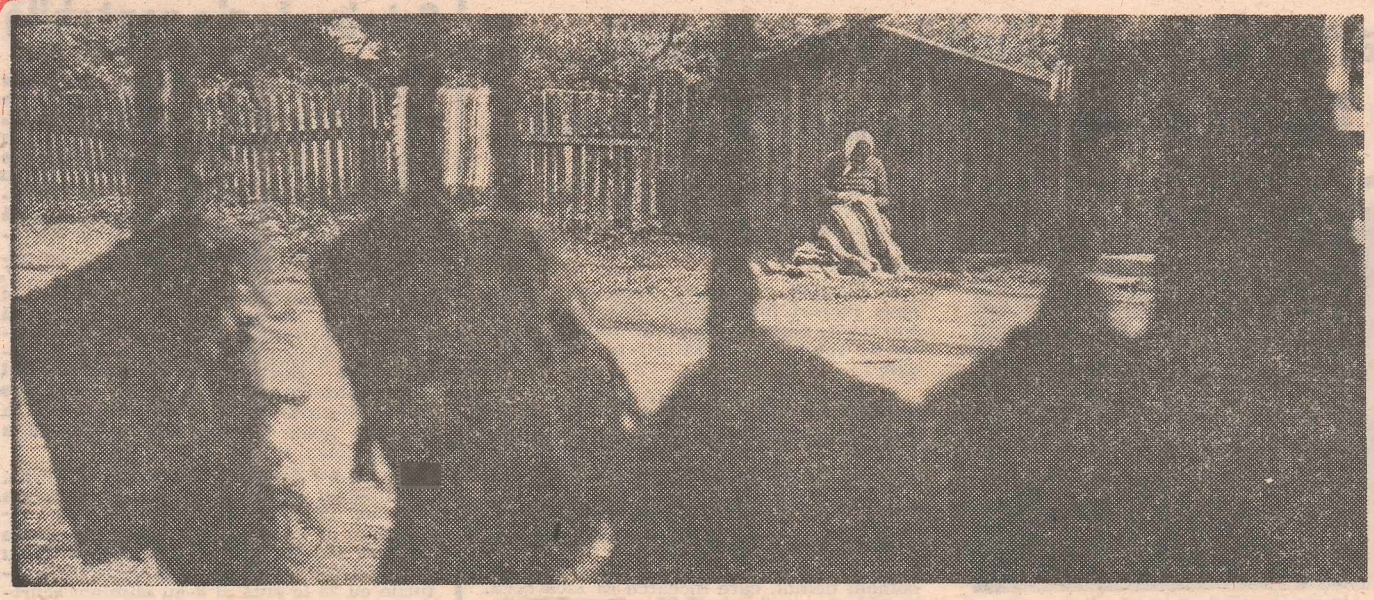

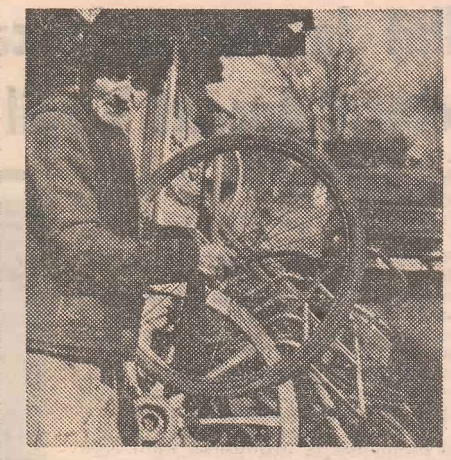

Ultimul fierar din Crevedia Mare se numește Gheorghe Ivan și a împlinit 75 de ani. Repară biciclete și ține în curte, în loc de căruță, o Dacie 1300 a fiului său, „muncitor la stat".

MESERIA E BRĂȚARĂ DE AUR. SĂ VEDEM CUM SÎNT PREȚUL ȘI SCLIPĂTUL EI ÎN LUMEA ȚĂRANILOR

Capitolele „P.A." și „D.M."

Cînd dai peste un sat fără croitor, cizmar, frizer și brutar, înseamnă că satul ori are mai mulți stăpini, ori n-are nici unul.

Comuna Sinești, din județul Ialomița, are și stăpîn, și 3 217 locuitori. La miile acestea de suflete, cu trebuințe de tot felul, se găsesc risipite prin toate cele case sate ale sale — Catrinești, Bote, Hagiești, Livedea, Lilieci și, firește, Sineștiul — două bufete, un magazin alimentar mai mare, o prăvălie mică, un „mixt" și un „textile" — magazine cu nume schimbate la același fel de marfă — apoi o secție de tricotaje a statului și niște ateliere cu mașini de tricotat la particulari. Atelierul de reparații radio-tv este și nu este, cizmăria este și nu este, croitoria este și este. Și așa mai departe, cu observa- că mai departele nu există. O frizerie „în plan" contează, cum spune zicala, cît o compresă la un picior de lemn.

Comuna se găsește exact la jumătatea distanței dintre București și Slobozia, fapt ce-ar părea să explice unele lucruri, dar care nu explică nimic. Treizeci de kilometri sînt, totuși, treizeci de kilometri și săteanul, care — se cunoaște — chibzuiește leul mai bine decît orășeanul, nu-i atît de sucit încît să ia cursa la Slobozia pentru pus un petic la nădragi dacă poate să și-l pună la croitorul satului. Interesul, prin urmare, ar exista, atelierele au fost înființate ca să existe, materiale găsești, meșterii țin programul. Cînd se încheie luna și se întocmesc actele cu cîștigul și pierderea însă, pierderea e mereu mai mare decît cîștigul. „Atelierul de reparații radio-tv", înființat în iulie anul trecut, n-a fost rentabil decît în decembrie. El are în stoc piese în valoare de peste 50 000 lei. Ca să treacă — după Decretul 101 — în sistemul „cotă parte", ar trebui ca meseriașul să cumpere întreg stocul de piese și să aștepte să sosească clienții. Numai că firma de specialist ți-o faci în timp și omul, care a lucrat cu un cîștig subțire pînă acum, nu prea se îndeamnă să devină firmă proprie. Emilian Anghel, președintele C.P.A.D.M. (care înseamnă Cooperativă de producție, achiziție și desfacerea mărfurilor și care, în fapt, e mai mult „D.M.", fiindcă își realizează planul la desfacerea mărfurilor și are probleme la capitolele „P.A."), ne dovedește, cu acte, cum s-au înființat cele cîteva ateliere meșteșugărești și cum sînt pe cale să se desființeze în doar cîteva luni de zile. Cauzele ar fi mai multe : comuna e așezată în marginea județului și cine-i departe, se știe, e mai puțin luat în seamă decît cine-i aproape. Se discută de ani realizarea unui complex comercial-meșteșugăresc, lucru ce ar da săteanului sentimentul — atît de necesar în relația cetățean-meșteșugar — că are de-a face cu o instituție, nu cu o casă de bunăvoință. S-a găsit chiar și un loc pentru amplasarea complexului, dar construcția încă nu se anunță. O altă problemă e aceea a prețurilor : ele-s la fel ca la oraș, ca la atelierele de tradiție, unde se fac, de exemplu, costume „de gata". Statistica dovedește că țăranii preferă confecțiile și că la meșteșugar ei merg doar pentru reparații. Or, dacă un pingelit costă 92 de lei, atunci mai bine iți cumperi pantofi noi, decît să-i repari pe cei vechi. Meseriași ar exista, dovadă că ei fac naveta, cînd ar putea să scoată același cîștig în comună, numai că trebuie început cu începutul, cu luarea în seamă a situației locale. Una e să crezi că e nevoie de un atelier „radio-tv" și alta e să fie efectiv nevoie. Poate că e cazul să se înființeze unul la trei comune, poate unul și mai rar. Asta, evident, nu se poate ști decît în urma unor anchete ale cooperației, care să descopere realitatea. Altfel, se ajunge ca pentru un tuns să meargă omul în Capitală. Ceea ce, oricum ai privi lucrurile, nu-i semn de bună gospodărire.

TUDOR OCTAVIAN

Omul și Cascomul

Mai întîi a strigat ca să auzim și dacă am fi fost surzi că nu lucrează clandestin, apoi și-a întors privirea în care i se deslușea parcă un alt strigăt, de ajutor, către primarul Vasile Ivan, și abia după ce-a primit un semn de încurajare, să stea liniștit, că nu-l apasă nici o primejdie, abia atunci a adăugat, ca o scuză, cu o neașteptată cădere a glasului : nu lucrez clandestin. Cu vreo cîțiva ani în urmă i-a intrat tot așa un om străin în bătătură, el lipsea de acasă, se dusese la lucru în ziua aceea la C.A.P., și străinul, care era un fel de inspector, a văzut o pereche de pantaloni întinși pe sîrma de uscat rufe și i-a întocmit proces-verbal pentru o amendă de 2 000 de lei. S-a dovedit că nu are de ce să-i plătească și nu i-a plătit, dar recunoaște că de-atunci i-a cam intrat frica în oase și, de cîte ori vede pe cineva cu servietă că-i deschide poarta, lui îi vine s-o apuce în partea cealaltă, pe poteca dinspre grădină. Dar dacă e să stea locului, știe să se recomande ca în pragul sălii în care se dă o mare recepție : Rizea M. Ștefan, maestru croitor. Îi dă dreptul să se numească astfel diploma cu nr. 2 119, din 1938, a Academiei române de croitorie. La un an după ce-a obținut această diplomă cu chenar frumos și în care stă scris că Dl. Rizea M. Ștefan din comuna Crevedia, județul Vlașca, a dobîndit cunoștințele unui bun maestru în croitoria civilă, a intrat în cazarma Regimentului 1 Transmisiuni din București, de lîngă Leu, și-a cusut uniforme pînă în '45. Ceva mai tîrziu, cînd oamenii își schimbaseră gusturile într-atît că mai de preț era o haină prost croită, una bine croită fiind de-a dreptul suspectă, Ștefan Rizea și-a pus diploma la păstrare într-un șifonier și-a plecat la București, unde a intrat ca muncitor necalificat pe un șantier de construcții. Iar după ce a ieșit la pensie, în '76, cu 985 de lei, s-a gîndit că n-ar fi rău să dobîndească o pensie și de la C.A.P. N-ar mai avea decît un an de muncit ca să-și poată dobîndi și acest drept de pe urma căruia și-ar rotunji venitul lunar cu vreo 200 de lei, ar primi așa-numitul ajutor de grîu și porumb și ar putea să-și păstreze lotul de 15 ari ce i s-a dat spre folosință. Din '79, de cînd s-a hotărît să lucreze iarăși, în răstimpul dintre muncile de la C.A.P., a dat în fiecare an cîte 100 de lei pentru a-și viza autorizația la primărie și și-a plătit cinstit impozitul. Și nu poate pricepe cu nici un chip de ce tot este amenințat cu niște hîrtii care-i spulberă liniștea și-l fac să-i pară rău că a mai scos din amorțire bătrîna lui mașină de cusut Singer 16—33. În iunie, anul trecut, Casa de asigurări sociale și pensii din cooperația meșteșugărească, „Cascom", l-a înștiințat că are de plată 2 700 de lei, reprezentînd cotizații, plus alți 699, majorările de cîte 2 la sută pentru fiecare lună cît a întîrziat cu plata. Prin octombrie a primit alt plic : avea de plătit 3 300 pentru cotizații și majorări de 996 lei. Dacă el ar avea 30 sau 40 sau 50 de ani ar înțelege că e nevoie să plătească banii ăștia ca să aibă de unde primi mai tîrziu o pensie. Dar el are o pensie de la stat, o s-o aibă curînd și pe-a doua, de la C.A.P., și nu-l interesează să cotizeze pentru a mai avea încă una, din partea cooperației meșteșugărești, pentru bunul motiv că el, Rizea M. Ștefan din Crevedia Mare, din județul Giurgiu, a împlinit, bătuți pe muchie, 70 de ani. De cînd primește hîrtiile acelea în care, printre altele, i se pune în vedere că f. urgent, în 10 zile vă acționăm în judecată, a cam început să-i pară rău că n-a ascultat de sfatul lui Ion Bărăgău. Acesta a trecut și el de 70 de ani și-a fost unul dintre croitorii buni din Crevedia, cu atestat. Acum, la bătrînețe, avînd o pensie de pe urma C.A.P.-ului și muncind și el, pe lotul personal, cît mai poate, are cel puțin parte de liniște, fiindcă nu mai lucrează deloc croitorie pentru alții. Nici nu cîștigă, dar nici nu e nevoit să piardă. Și pentru că el nu intră la numărătoare, oficial, cînd e să vorbim cîți meseriași mai are comuna Crevedia, apare limpede de ce la primăria acestei comune mari și frumoase, cu 6 000 de locuitori, autorizații au fost vizate în acest an doar pentru 6 meșteri : 2 cojocari, 3 croitori și un zidar. Chiar agentul fiscal care le strînge impozitele, Ilie Dina, a fost în tinerețe croitor. Tot croitor a fost și-ar mai putea să fie, întrucît are încă mașină de cusut, Ion Manea. Dar nu-l interesează, e limpede, ca din pensia de 854 lei pe care a obținut-o tot la București, ca muncitor necalificat, să subvenționeze corespondențe cu somații din partea Cascom-ului. De o astfel de corespondență nu este scutit, ni se spune, nici cojocarul Ștefan Dragomir, care a împlinit 79 de ani. Iar poștașul din Crevedia, Nicolae Manea, nu degeaba crede că-i este greu să ducă astfel de somații pe la porțile oamenilor de parcă ar duce în tolba lui de poștaș tot potcoave de cai morți. În tinerețe a fost fierar.

DUMITRU ELIADE

Singurul sprijin, încasarea cotizației

În mod normal, cooperația meșteșugărească își desfășoară activitatea numai în mediul urban. Dar, în realitate, situația e alta în județul Giurgiu, în care capitala județului e și singurul oraș. Așa se face că la Bolintin Vale există o cooperativă meșteșugărească puternică. Această implantare în mediul rural nu supără pe nimeni într-un spațiu unde ar trebui să fie suverane primăriile și cooperația de producție, achiziții și desfacerea mărfurilor.

Constantin Gheorghe, șeful producției la U.J.C.M. Giurgiu, e un om care le știe pe toate ale producției dar crede că particularii, adică meseriașii satelor, nu depind de dînșii cu nimic. Ajutat mai apoi de vicepreședintele Adrian Croitoru mă lămuresc cum meseriașii sînt autorizați de consiliile populare conform Legii 13 și Instrucțiunilor nr. 1 700/73 cu precizarea că primăriile „pot consulta", în vederea eliberării autorizației, comisiile pentru îndrumarea și sprijinirea activității meșteșugarilor. Ei bine, aceste comisii nu s-au întrunit niciodată pentru că nu au fost solicitate. Între timp, zilele acestea, Ministerul Muncii cu nr. 9 254, Comitetul pentru problemele consiliilor populare cu nr. 322/I.P. și Ministerul Finanțelor cu nr. 1 515, toate din martie a. c., vin cu o nouă precizare : „În vederea luării deciziei Comitetului (biroului) executiv al Consiliului popular consultă comisia de îndrumare și sprijinire a meșteșugarilor".

Singurele prezențe, de astă dată ferme, ale UCECOM-ului în viața și activitatea micilor și de cele mai multe ori bătrînilor meșteșugari sînt cotizațiile CASCOM. Numai la Giurgiu sînt trei inspectori (Floarea Berceanu, Olga Iordanide și Aurel Cernușcă) cu care nu-i de glumit. Ei susțin că-și fac datoria și nimic mai mult. Despre meșteri recunosc că nu-i prea pot ajuta cu nimic, fiecare se descurcă așa cum poate și se descurcă greu. Floarea Berceanu are opinii de neclintit. Zice : „Așa-i legea". Întreb : „Care lege" : „Stați să caut", e răspunsul. Și caută și caută, găsește legea, dar ea nu spune nicăieri că, de pildă, un pensionar de stat și în vîrstă de 73 sau 85 ani e obligat să plătească între 150—750 lei cotizație la CASCOM. Îmi spune apoi că e vorba despre Decizia nr. 4 din ianuarie 1981 pe care n-o are la Giurgiu, ci în București, la sediul din Piața Amzei nr. 8. Vă dați seama că e vorba de o decizie a UCECOM, care, se înțelege, era suficient de ambiguă în ceea ce-i privește pe pensionari, așa că a fost nevoie de Hotărîrea nr. 8 din 10 septembrie, pe care tovarășa Berceanu o are tot la București.

Care sînt avantajele meșterilor ? După ce dau cu toții din umeri, aflu că de fiecare dată cînd vin la Giurgiu să-și plătească și ei cotizația, sărmanilor oameni li se oferă spre consultare o listă cu materiale disponibile, listă săracă, insuficientă. Doar atît !

ION PREDOȘANU
Fotografii de PAUL AGARICI și ION PREDOȘANU

NOTA REDACȚIEI :

Expunînd problemele și situațiile întîlnite pe teren de către redactorii noștri unor tovarăși din conducerea UCECOM și CENTROCOOP, consemnăm următoarele răspunsuri :

● **Valentin Condrea**, inginer principal în cadrul compartimentului de prestări-servicii din Centrala de producție, prestări și construcții CENTROCOOP : „Conform programelor stabilite, la sfîrșitul acestui cincinal fiecare comună va dispune de minimum 15 profile de prestări-servicii. În prezent, în toate comunele ar trebui să existe profile de strictă necesitate : frizerie, croitorie, cizmărie, sifonărie. Nu este însă nici un secret că în anumite cazuri, datorită unor greutăți obiective legate de faptul că nu pretutindeni există meseriașii calificați de care este nevoie sau legate de inexistența unor spații adecvate, nu s-a reușit să se respecte prevederile respective. În ce privește comuna Sinești, din județul Ialomița, vom urmări ca într-o perioadă cît mai scurtă ea să dispună de o rețea corespunzătoare de prestări-servicii, acordînd sprijinul necesar Uniunii județene a cooperativelor de producție, achiziții și desfacere a mărfurilor. În legătură cu stocul de piese de la atelierul de reparații radio-TV din comună, vom lua măsuri pentru a le redistribui la unități similare din localități învecinate. Vom analiza, de asemeni, la fața locului cauzele pentru care se prevede desființarea unor unități de prestări servicii din această comună și pentru ca ele să devină rentabile. Referitor la o altă problemă adusă, în discuție, și anume că prețurile nu sînt corelate cu nivelul de calitate de „marcă", lucruri rivalizînd uneori cu cele de la oraș, este necesar să arătăm că în stabilirea lor are competența Consiliul popular județean".

● **Ion Fulga**, președintele Casei de pensii și asigurări sociale din cadrul UCECOM : Potrivit prevederilor articolului nr. 8 din legea nr. 13/1968, toți meșteșugarii care au autorizație și plătesc venit impozabil sînt obligați să cotizeze la asigurările sociale din cooperația meșteșugărească. Celor care au și calitatea de pensionari, li se calculează o cotă unică de 15 la sută din venitul profesional impozabil. Aceste contribuții și constituirea fondului pentru plata drepturilor de asigurări sociale și pensii trebuie văzute însă nu la limita unui an sau doi ci într-o perspectivă de peste 15 ani și nu individual ci la nivelul întregii colectivități de meșteșugari din țara noastră. Referitor la un alt aspect adus în discuție de către dv., trebuie să mai arătăm că, potrivit regulamentului în vigoare, sînt scutiți de plata contribuției de asigurări sociale în cadrul cooperației meșteșugărești cei care lucrează, de exemplu, în C.A.P., își realizează normele de producție și plătesc contribuția de asigurări sociale în cadrul C.A.P.-ului.

VINERI, 22 aprilie 1983

8 PAGINI

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

Alexandrina Halic:

„Sînt foarte mulțumită de teatrul pentru copii și nu doresc decît să-l slujesc"

— V-am invitat la redacție pentru a purta împreună un dialog despre meseria pe care ați îmbrățișat-o. Alegerea drept interlocutor a Alexandrinei Halic nu a fost fortuită, ci determinată de o certitudine : după noi, sînteți prea puțin cunoscută în raport cu talentul, dăruirea scenică și sacrificiile pe care le-ați făcut pentru a dobîndi statutul de actor.

— Îmi pare rău, dar vă contrazic : nu am de reproșat nimic, nimănui.

— Nu-i vorba de reproșat ceva, cuiva ; ceea ce ne-am propus atunci cînd v-am invitat vizează cu totul alte laturi ale activității dumneavoastră. Iată, mergem pe stradă și vedem cum lumea întoarce capul cînd observă un actor sau un sportiv cunoscut. Este un lucru frumos, care nu poate decît să bucure pe cel vizat atunci cînd totul se desfășoară în limitele civilizației. După Alexandrina Halic întoarce lumea capul ?

— Noi, cei de la Teatrul Creangă, avem un statut aparte. Adresîndu-ne celor mici, este firesc să rămînem în amintirea lor strict legați de personajul pe care-l interpretăm. Deci nu o dată mi-a fost dat s-aud : „Mămico, uite-l pe Pinocchio !" sau „Mămico, iată-l pe Petruț cel rău !" Eu zic că-i suficient. Cu toate că identitatea noastră reală rămîne necunoscută.

— Tocmai pentru a privi drept strîmba realitate v-am invitat. Sînteți o mare artistă, care a desfătat, modelat, moralizat și educat generații de copii. Ceea ce, trebuie să recunoaștem, nu-i puțin lucru. Și dacă pentru micuțul de 6 ani sînteți Pinocchio, pentru părinții lui trebuie să fiți Alexandrina Halic. Cred că trebuie să vă ocupați locul care vi se cuvine în galeria marilor actori, pentru că, fără echivoc, ați slujit cu credință și cu mult succes teatrul pentru cei mici, știut fiind că micul spectator este la teatru un privitor de o condiție cu totul specială. Deci nu totdeauna foarte comod.

— V-am mai spus : iubesc meseria, o fac cu pasiune și devotament, sînt foarte mulțumită, chiar dacă începutul a fost abrupt și anevoios.

— Singură ați pus degetul pe rană : cum a fost începutul ?

— Greu, foarte greu. Sînt originară dintr-un sat de lîngă Timișoara, unde mi-am petrecut anii copilăriei și unde mi-am făcut liceul. Niciodată nu m-am gîndit la teatru. Hotărîrea am luat-o cu cîteva luni înainte de examenul de admitere și am intrat chiar cu felicitări. Am fost reparti-

(Continuare în pag. 15)

DAN BÎRLĂDEANU ■

Fotografie de PAUL AGARICI ■

Vorbiți și scrieți românește

Între luciditate și sentimentalism

De mai multă vreme, revista „România literară" acordă un spațiu generos intervențiilor, venite mai ales din partea profesorilor de limba și literatura română, privind atît situația existentă în școli, cît și ceea ce ar fi necesar de întreprins pentru ridicarea nivelului de predare și învățare a limbii române. Cu alte cuvinte, cum stau lucrurile și ce trebuie să facem.

Dacă în privința nivelului de cunoaștere și utilizare a limbii materne de către elevi s-au făcut unele constatări critice lucide, și deci lăudabile, pentru evaluarea corectă a situației, atunci cînd unii autori (mai cu seamă profesori de limba română) încearcă să contureze și anumite obiective — cel puțin potrivit punctului lor de vedere — ar mai fi multe de discutat...

Venind în contact cu marile valori ale literaturii naționale, din necesități profesionale dealtfel, profesorul de română este adesea un sentimental, ceea ce nu e deloc de condamnat, numai că, în situații ca, de pildă, cea de mai sus, sentimentalismul trebuie să se suprapună pe o analiză realistă și pe o trasare științifică a scopurilor. Or, iată, nu demult, doi profesori cred că „E de cea mai mare importanță cerința să se vorbească elevat, nuanțat și plăcut, să fie folosiți termeni culți, noi" (vezi numărul revistei amintite din 7 aprilie, 1983). Oare ?

Misiunea principală a școlii este de a-i pregăti pe elevi pentru viață. Iar viața nu este totdeauna „elevată, nuanțată și plăcută"... În schimb, ea impune cerințe practice, acute, care necesită claritate și precizie. Din acest punct de vedere, Programa de limba și literatura română pentru învățămîntul liceal, elaborată de Ministerul Educației și Învățămîntului, este mult mai concretă, fixînd ca obiective esențiale ale învățării limbii materne corectitudinea exprimării și cunoașterea limbajelor specializate (stilurilor funcționale).

Profesorii noștri, semnatari ai articolului cu pricina, vorbesc — după propria lor mărturisire — în excursie la fel ca la catedră. Faptul acesta e chiar puțin trist... Un om care nu stăpînește variatele registre ale limbii poate aluneca adesea spre ridicol. Mi-am amintit de Hasdeu, Alecsandri, Caragiale, care au observat asta...

Cît despre limbajul „elevat" în raport cu viața, să-i dăm cuvîntul lui Marin Preda : „— Ia o țuică, Victore, îl îndemnă taică-său. — Ți-am mai spus, tată, că nu obișnuiesc țuică dimineața, răspunse Victor cu un glas din care se vedea că îi făcea multă plăcere că nu obișnuiește. — De ce, Victore, ai stomahul deranjat ? întrebă Moromete cu seriozitate. — Nu, dar nu obișnuiesc. — Noi obișnuim ! spuse Moromete puțin absent, rotunjind și spălînd cuvintele întocmai ca feciorul lui Bălosu".

CEZAR TABARCEA ■

Noua frontieră a sufletului uman

Theodor Răpan

Apropierea de un tînăr poet este un act de profundă atenție pentru toți cei care o fac, în sensul grijii sporite pe care poetul mai în vîrstă și scriitorul în genere mai în vîrstă trebuie s-o aibă față de tinerii scriitori și tinerii poeți și față de debutanți în genere. Din acest punct de vedere, în ceea ce mă privește eu nu accept critica negativă, ci numai cea constructivă și, în anumite cazuri, critica de încurajare.

Theodor Răpan este un poet care a mai publicat cîteva din versurile lui prin presă, ba mai mult decît atîta, a publicat și o serie de reportaje pe teme sociale, deosebit de interesante, vădind o pană ascuțită de gazetar.

(Continuare în pagina 14)

NICHITA STĂNESCU ■

Contemporanii mei

Fiul secetei

Nu fac parte din cei care-l adulează pe Ion Lăncrănjan. E un ins incomod : are pasiune și talent. Și, pe deasupra, mai are un anume tip de agresivitate pasivă, (ce paradox !) specific ardelenească, la care, subsemnatul, urbanizat prematur, nu am pacienței întotdeauna.

E apelat de către puținii săi intimi bădie și este țăran-țăran ; poate cel mai țăran scriitor român pe care l-am cunoscut vreodată, mai țăran decît Marin Preda care se rafinase, galvanizîndu-se. Are o bățoșenie de duminică care-i vine, zic eu, perfect, dar care îl face de la prima ochire „antipatic"... !

Fizionomia sa reflectă o anume șiretenie bonomă amestecată cu o duritate pe care n-o maschează și, în ciuda tuturor afirmațiilor preluate după ureche, are un umor stenic și, nu arare, necruțător.

Născut în inima Ardealului aduce cu el o lume pe care de la Rebreanu, Pavel Dan și Agârbiceanu puțini au mai putut-o reînvia și diseca în profunzime.

M-am întrebat adeseori de ce irită Ion Lăncrănjan ?

Adică ce mecanism necunoscut de antipatie și intoleranță declanșează el în ipoteticii adversari ?

Marin Preda (fie iertat !) îl pizmuia nejustificat, explicînd cu patimă cum mai sus-pomenitul, întîlnindu-l în curtea Casei scriitorilor, l-ar fi arătat cu degetul unui grup de companioni exclamînd fără motiv : „uite-l, mă, și pe Marin Preda !"

(Variante ale acestui incident le-am auzit povestite de zeci de ori, neizbutind să înțeleg niciodată cu ce anume îl supărase pe autorul Morometilor.)

De fapt, dacă mă gîndesc bine, realizez motivul acestei atitudini : semănau din multe puncte de vedere.

La drept vorbind, lăsînd la o parte subiectivismele, pe mine mă irită la modul pozitiv, îmi stîrnește un fel de invidie stimulatorie fiindcă scrie atît de mult și de singur și de învîrtoșat în sine și cu atîta respect pentru travaliul de prozator încît nu-i suport (vorba vine) triumful asupra paginii scrise.

Fiecare carte a lui a însemnat o bătălie grea, o bătălie de uzură dusă în împrejurări dezavantajoase.

Cu răbdare și tenacitate tipic ardelenească Ion Lăncrănjan le-a suportat și-a ripostat ferm și de neclintit cu încăpățînare pozitivă, apărîndu-și opera și convingerile așa cum puțini știu s-o facă.

Armonizator de partituri largi și complexe, prozatorul a dat literaturii de după război o frescă a satului ardelean privit din imediata actualitate, a închegat un roman al cooperativizării, a creionat personaje memorabile într-un context admirabil, cu un simț al observației dus pînă la minuție.

Solitar și îndîrjit cu sine însuși, Ion Lăncrănjan este pentru mine unul dintre cei mai misterioși confrați împătimiți și subjugați literei scrise, un luptător de prima linie pe care mulți dintre noi nu-l cunoaștem sau, poate, n-am vrut să-l cunoaștem.

Am senzația că înainte de a ieși în oraș, și prin oraș înțeleg locurile unde se întîlnesc scriitorii, autorul Cordovanilor își îmbracă armura proteguitoare, se uită în oglindă și, cu surîsul fin-malițios înscris în colțul gurii, trage pălăria țărănească pe frunte și-și zice în sinea lui : „No, hai, să vedem ce mai vor și ăștia că prea ne-am odihnit..."

Eu l-am văzut odată, demult, fără armură și vă jur că era fermecător...

MIRCEA MICU ■

O carte în dezbatere: POLEMICI CORDIALE

„Cultura unei țări profită numai de pe urma acelor polemici care sînt o formă civilizată a dialogului"

Un militant pentru valorile spiritului

Am urmărit și urmăresc cu același interes coloana de sprijin, din stînga paginii întîi a celor închinate problemelor de cultură în FLACĂRA. Semnătura lui Octavian Paler a exercitat dintotdeauna o stranie seducție asupra mea, prin libertatea de spirit și orientarea umanistică a titularului rubricii. Citind „din doască-n doască", așa cum se spune peste munți, noul volum al autorului, **POLEMICI CORDIALE**, mi-am explicat în sfîrșit secretul acestei seducții. Din vibrantul eseu „Et in Arcadia ego ! Dar..." aflăm că Octavian Paler este odrasla aceluiași perimetru fericit care ni l-a dat pe mult iubitul meu Ion Codru Drăgușanu : din țara Făgărașului, de la Lisa, o palmă de loc de Viștea, de cele două Sîmbete și de Drăgușul, a cărui structură actuală dacă se poate spune despre o anchetă sociologică, nu prea recentă, a școlii lui Dimitrie Gusti, o cunoaștem. Ca și Ion Codru Drăgușanu, după adevăratul lui nume Ion al lui Gherman Codrea, care ne-a lăsat fermecătoarea carte **PEREGRINUL TRANSILVAN** (1865), Octavian Paler e un spirit liber, personal, adeseori în aparență paradoxal, dar plin de nerv, de înțelepciune și de farmec, fie că disociază la un înalt nivel intelectual, fie că afectionează stilul oral, prin excelență comunicativ. Marele lui înaintaș ținuse cîndva, în Casina din Făgăraș, o încîntătoare conferință, intitulată **Umorescă veridică**, închinată satului său natal. Spre deosebire de Ion Codru Drăgușanu, invitat să vorbească despre Lisa lui, Octavian Paler se recuză, tocmai pentru că o iubește prea mult, ca să facă din acest sentiment adînc o temă publică. Pudoarea este poate piatra de încercare a sentimentului. Cu cît este mai autentic acesta, cu atît mai grea este exteriorizarea lui. Octavian Paler face însă elogiul muntelui, ca factor determinant al structurii morale, a ceea ce se cheamă caracterul. Iată ce ne spune totuși despre Lisa :

„...pentru un străin Lisa este, evident, o comună poate nici mai frumoasă decît altele, nici mai urîtă, de la poalele Făgărașilor. Pentru mine ea este chiar centrul universului. Întreg universul se învîrte pentru mine pe osia unei uliți de cîteva sute de metri din marginea unui sat, care unui străin nu-i poate spune, cu siguranță, nimic. Dacă aveți și dumneavoastră o uliță la fel pe care ați copilărit, gîndiți-vă la ea și mă veți înțelege".

Sînt și eu cam în aceeași „situație" de ordin sufletesc. N-aș putea divulga tot ce simt cînd trec pe strada pe care m-am născut și am copilărit. Evit pe cît se poate acest redutabil test al sensibilității, redutabil ca o implozie.

Să mă întorc însă la tîlcul titlului. Ce sînt acele „Polemici cordiale" pe care ni le recomandă cu atîta talent autorul ? Nici mai mult, nici mai puțin decît ieșirea din atmosfera irespirabilă a polemicilor literare uzuale, infestată de uri mărunte și de calcule meschine. Desigur, așa cum ne spune Octavian Paler, cultura unei țări profită numai de pe urma acelor polemici care sînt o formă civilizată a dialogului. Numai astfel se poate stabili o punte de înțelegere între oameni și popoare. Dialogul implică înlăturarea dogmatismului, a opiniilor impuse, a servitudinii spirituale **(contradictio in adjecto !)**.

Pe coperta cărții, chipul zeiței antice e pătat de sînge. Simbolul e transparent. Civilizația noastră modernă, din nefericire, se întoarce prea adesea la barbarie. Octavian Paler militează discret, dar hotărît, pentru valorile spiritului. Ca să fiu deplin sincer, o singură dată nu mă pot pune de acord cu vederile lui, în genere dintre cele mai juste : atunci cînd, în eseul **Teatrul și Rubiconul regiei**, autoriză încălcările pe care mare parte din regia modernă le impune textelor dramatice, de la Sofocle pînă în zilele noastre. Nu poate fi vorba, firește, de „tirania" capodoperelor, ele îngăduind regizorilor o largă gamă interpretativă, însă nu și falsificarea patentă a mesajului original. Ce face, de pildă, din vesela comedie **O noapte furtunoasă**" o sumbră melodramă, în care nici unul din personaje nu-și mai păstrează fizionomia originalului, mi se pare un delict de ordin spiritual, un act barbar, iar nicidecum un titlu de glorie pentru regizor. Departe de a suferi de constrîngeri, cum pare a reieși din pledoaria lui Octavian Paler, regizorul modern, aiurea și la noi, este cvasiunanim aplaudat de cei ce nu se sinchisesc de structura operei ci de „inovația cu orice preț". Cu această rezervă unică, mărturisesc că am citit cu aceeași încîntare, de la un capăt la altul, noua carte a lui Octavian Paler, în care salut pe un strălucit urmaș spiritual al mult iubitului meu Ion Codru Drăgușanu.

ȘERBAN CIOCULESCU ■

„O înțelepciune care luptă"

„După cîte știu, un îndrăgostit nu este o persoană care s-a hotărît să aducă o contribuție personală la istoria amorului, **ci un om care a luat foc** (S.M.L.R.). Or, a te comporta ca un om care a luat foc e obligatoriu, cred, și în eseu" **(Ce este eseul ?)**. Aș putea rămîne la aceste două fraze limpezi și să insist puțin asupra înțelesului lor și a legăturii dintre ele — o legătură pe cît de șocantă, pe atît de firească la urma urmelor — pentru a defini eseistica de idei, dar și de sentimente, de puternice sentimente, a lui Octavian Paler, readusă în atenție de publicarea **Polemicilor cordiale**. Un volum de cîteva sute de pagini lucid arzătoare pe care l-am citit, plăcut constrîns de însăși substanța sa, deopotrivă de **repede** și de **încet**, întîiul ritm fiindu-mi dictat de o curiozitate mereu incitată față de febrila actualitate a temelor puse în discuție, de priceperea „înscenării" lor, iar al doilea, ritmul mai leneș, al zăbavei meditative, al întîrzierii pe frază și pe sugestiile ei, de impulsul lăuntric la fel de natural provocat al aprofundării, al limpezimii reacțiilor proprii față de repetatele, acutele semnale și mesaje venite din afară, dinspre textul capabil să le emită ; cu neobișnuită frecvență.

Ia, într-adevăr, „foc" emițătorul lor ? Avem chiar de-a face cu „discursul îndrăgostit" echivalent, în formula citată la început, cu umana (și **umanizata**) definiție a eșecului, de negăsit, oricît ai căuta, prin placidele dicționare ? Scrie Octavian Paler, cum puțini consimt astăzi, **și cu sufletul** încordat spre „obiect", nu numai cu stiloul și recea ingeniozitate a profesionistului, a „scriitorului" (vorba bătrînului Slavici) de studii și eseuri ?

Da, se încumetă, mai bine zis **nu poate altfel, s-ar (și ne-ar)** plictisi altfel, nesimțind chemarea. Numai că „focul" invocat în definiția eseului nu se-ncinge repede și nici la imediata, prea grăbita vedere. La vedere e altceva, o suprafață deloc neglijabilă, deloc la îndemîna multora, o suprafață calmă și translucidă, o elaborare, totuși metodică, uneori o ironie metodică.

Caligrafia paginii este ireproșabilă, literele, cele mari și cele mici, se arcuiesc ordonat, egal și „frumos" cu oarece pedanterie de modă veche, bună modă, cu anume substrat polemic față de agresiva dezordine și față de proasta creștere în ale scrisului destinat publicității.

Textele lui Octavian Paler sînt nu numai „cordiale", dar și impecabile ca ținută. Sînt — ca și ale ardentului A.E. Baconsky (necesar actualizat într-o admirabilă tabletă) — nobil articulate, intenționat și vizibil (încă o dată : polemic !) elegante.

În linia unui Zarifopol, a unui Alexandru Paleologu, eleganța formulărilor și nemascata retorică a înlănțuirilor logice menite să instruiască și să convingă, acoperă și pînă la urmă descoperă **nervul** intens participativ, iubirile și aversiunile, nevoia greu de reprimat a intrării în **arenă**.

„Focul", într-un cuvînt. Temele pot fi și sînt cele „eterne" ale eseului literar, moral, filosofic : **distanța** de tip cărturăresc este răbdător-**nerăbdător** consumată spre a face loc, locul central, locul unic dacă ne gîndim bine, problemelor stringente, temelor „spinoase" (cu spini, adică) ale reflecției ascuțit (chiar ascuțit : nu e o vorbă goală) contemporane. Nota de actualitate, de stringență a dezbaterii se impune în eseuri și în egală măsură în proza parabolică (de care nu mă ocup aici) bogat reprezentată în noul volum. Scriind despre Parthenon, Afrodita, Platon, Socrate, Nero, Alexandru cel Mare, Rembrandt, Ulise, Don Juan, impresionism, Don Quijote, Bruxelles, Giordano Bruno, Oedip, Voltaire, Judecata de Apoi, Henry Miller, regia de teatru, Napoleon, Lorca, Carol Quintul, Tițian, surîsul Giocondei, Pillat din Pont, Prometeu și vulturul său, bufonii lui Velasquez, Veneția, Schopenhauer, Nietzsche, războiul troian și atîtea altele și atîția alții, Octavian Paler scrie (fără a neglija aspectul „istoric" de cultură, de istorie a culturii străbătute în toate direcțiile), cu un interes pasionat (și chiar **pasional**) despre noi înșine — și despre el însuși — despre ceea ce încălzește și doare în clipa de față, pe omul de față. Clipa în care scrie, omul viu căruia i se adresează nu doar spre a-i înmulți cunoștințele, ci mai ales pentru a-l întreba, a-l provoca ; și nu în ultimul rînd pentru că îl simte alături ; sau în primejdie de a se îndepărta.

Intelectualitatea textelor sale este rafinată, este subtilă, uneori sarcastică. Este, în înțelesul exact, **militantă**. Are, așadar, conștiința riscurilor și a pericolelor care o amenință, conștiința propriei condiții, a limitelor, a relativității și a contextelor.

Darul de a da relieful cuvenit acestei îngrijorate și curajoase conștiințe este remarcabil, în deplină solidaritate cu expresia percutantă, de rezistentă efigie. Redeschid cartea la întîmplare, nimic în ea nu este întîmplător : «Cazul „om" ? Socrate sau unul din cei care i-au dorit moartea ?»»

„Cineva îmi povestea despre un copil că plîngea de cîte ori apune soarele".

„Literatura e, de fapt, un proces. O parte a Judecății de Acum". „Caut mereu un drum între naivitatea de a iubi totul și nenorocirea de a nu iubi nimic". „Nenorocirea mea e că apostolii iubirii mi se par surzi și orbi, iar cei plini de ură terifianți. Nu mă pot apropia de cei dintîi și mă tem de cei din urmă". „Cîți știu că pe Acropole au lucrat marmura numai cetățeni liberi, că Pericle n-a îngăduit să lucreze acolo nici un rob ?"

„Cultura unei țări e tot atît de importantă ca și teritoriul ei". „Ce credeți că sînt în realitate invectivele sarcastice aruncate uneori din singurătate de un artist solitar ? Eu vă propun să vedeți în ele strigăte mîndre de ajutor".

„E trist, dar de-a lungul timpului celebritatea multor români a trebuit să fie importată sau a fost impusă de tragedie". „Pe plajele Eladei nu erau înțelepți decît păcătoșii, cei care își simțeau inima tresărind". „Apoi, vă lăudați că iubiți Atena ? Îmi repugnă metoda voastră de a-i învinui pe alții că n-o iubesc, de aceea nu voi spune că mințiți. Dar dacă iubiți Atena, o iubiți urît". (Discurs imaginar al lui Socrate.) „Singurul lucru care se uita în povestea lui Anteu e că nimeni nu-l vedea cînd se lipea de pămînt ca să recapete puteri". „Baconsky a iubit aceste valori chiar împotriva celor care au făcut totul pentru ca el să nu mai iubească nimic". „De fapt, toți artiștii, inclusiv Tițian, care a murit la aproape o sută de ani, au murit prea devreme". „Descopeream prima oară că zeița înțelepciunii n-are mîinile goale, că grecii ne-au propus în realitate o înțelepciune care luptă".

LUCIAN RAICU ■

Paradoxul cordialității

O copertă : un nume — **Octavian Paler**, un titlu — **Polemici cordiale**, o imagine — capul retezat al unei statui grecești, o Afrodită avînd pe partea dreaptă a feței, de la tîmplă pînă către bărbie, o pată de sînge. Astfel se înfățișează o carte de curînd apărută și care a stîrnit, de la început, un enorm interes.

Autorul este cunoscut ; foarte cunoscut. În urmă cu 11 ani, un poet al cărui nume nu-l trec aici din motive ușor de înțeles, declara, într-un interviu dat lui Florin Mugur (și reprodus mai tîrziu în volumul acestuia **Profesiunea de scriitor**, 1979), după ce făcuse, el însuși, o fulminantă carieră de intervievator, punînd totul **sub semnul întrebării**, că „un prieten nou, un singur prieten nou, m-a făcut să revin asupra deziluziei pe care mi-o produsese ideea de prietenie. Numele acestui om — scriitor de neobișnuită vocație și, din păcate, om de o prea aleasă discreție — este Octavian Paler". Azi, această mărturisire n-ar mai putea fi făcută în aceiași termeni: fiindcă neobișnuita vocație literară a lui Octavian Paler a devenit, de atunci, o realitate publică, de a cărei existență nu mai știu doar decît cîțiva prieteni. Scriitorul publicase pînă în 1972 numai două cărți — un volum de „definiții lirice" **(Umbra cuvintelor**, 1970) și un altul **(Drumuri prin memorie**, I, 1972) de pseudoinsemnări de călătorie ; de atunci încoace, dintr-o dată parcă grăbit să cîștige timpul, nu doar și-a intensificat ritmul de apariție a cărților, dar cu fiecare dintre ele și-a extins teritoriul de acțiune și de investigație, modificîndu-și totodată sensibil atitudinea în sensul depășirii contemplației prin participare. Au urmat astfel al doilea volum al **Drumurilor prin memorie** (1974), **Mitologii subiective** (1975), **Apărarea lui Galilei** (1978), „dialog despre prudență și iubire", de fapt, specie rară în literatura română, un roman filozofic, apoi patetica, neliniștita invocare a unor mari spirite din **Scrisori imaginare** (1979), revelatorul „jurnal (și contrajurnal) mexican" **Caminante** (1980), în sfîrșit, un roman **Viața pe un peron** (1981), ce situa într-o esențializată proiecție parabolică problemele de conștiință și devenirea unui personaj trăind dubla experiență a solitudinii și a solidarității ; și acum, firește, aceste **Polemici cordiale**. În tot acest timp, scurt dealtfel, numele lui Octavian Paler n-a încetat să cîștige în importanță, prestigiu și autoritate, impunîndu-se cu siguranță și strălucire.

Nici titlul noii cărți a lui Octavian Paler nu este necunoscut. Folosită prin reviste de cîteva ori, explicată într-un interviu („România literară" nr. 31, 29 iulie 1982), formula „polemici cordiale" a fost, surprinzător, primită cu ostilitate. Un text din volum **(Neutralitatea activă)** se referă, dealtfel, chiar la acest episod, nu fără o sarcastică amărăciune : „la un moment dat, m-am pomenit pronunțînd acest cuvînt «cordialitate», fără să-mi dau seama că el putea să pară unora o provocare, o sfidare, o insultă chiar. Cum adică ? Să ne confruntăm opiniile fără să ne jignim ? Ce iluzie ! Și ce primejdie ! Cum îi mai reducem la tăcere pe cei care îndrăznesc să nu fie de acord cu noi, dacă discutăm normal ? Nu, sub nici un motiv așa ceva nu se poate accepta. Trăiască sensul etimologic al polemicii. **Aux armes**, băieți... Toate aceste lucruri nu le-am înțeles de la început. Așa că am circumstanțe atenuante. Cine știe, poate mă abțineam să pronunț un cuvînt atît de odios. Dar, jur pe cenușa iluziilor mele că am crezut în șansa unei dispute intelectuale. Jur pe tristețea mea că n-am știut ce grave confuzii semănau ideile mele despre cordialitate și ce coșmar reprezintă pericolul civilității. Jur pe singurătatea mea că nu mi-am dat seama cît de inacceptabil era răul de a discuta normal și că, susținîndu-l, mă expuneam ca sfîntul Sebastian tuturor săgeților". Avînd însă mai puține iluzii, Octavian Paler nu renunță totuși la **cordialitate** :

Șocanta imagine de pe copertă reproduce un detaliu dintr-un tablou al pictorului belgian René Magritte, despre care se vorbește, dealtfel, și în carte : „Afrodita lui Magritte — scrie Octavian Paler — și-a pătat frumusețea pentru a spune adevărul, dar ea a descoperit, probabil, că trebuie să fie modestă nu din cauza frumuseții, ci din cauza petei de sînge de pe obraz" **(Scurtă istorie a Afroditei)**. Interpretarea aceasta e, fără îndoială, posibilă ; dar lasă loc și altora. Așa, de pildă, pata de sînge de pe obrazul zeiței ar putea spune că frumusețea, în secolul nostru, nu mai poate fi pură, inocentă, imaculată ; și, de asemenea, că spre a o dobîndi și apăra este uneori nevoie de același preț ca și pentru a dobîndi și apăra adevărul. De aceea zeița frumuseții nu mai are, nu mai poate avea, doar un chip frumos și senin, lipsit de memorie : pata de sînge de pe obraz o situează în istorie.

S-ar putea, desigur, ca interpretarea mea să nu fie potrivită cu tabloul întreg ; dar corespunde înțelesului general al cărții lui Octavian Paler. **Polemici cordiale** grupează o suită de reflecții, de atitudini și de intervenții avînd ca obiect, în aspectul său cel mai cuprinzător, raporturile dintre cultură și istorie. Care, adaug de îndată, nu sînt însă discutate pe ton abstract și în termenii vagi ai generalităților, cu acea neutralitate derizorie a pseudoteoreticienilor ce-și ascund indiferența și inaderența la o problematică atît de complexă sub un roi de considerații și fraze stereotipe, deopotrivă de afectate și de golite de sens, ci sînt asumate ca o stare de existență în primul rînd morală. **Polemici cordiale** este, înainte de orice, cartea unui scriitor pentru care cultura și problemele ei reprezintă o realitate trăită și vitală, nu o convenție exterioară vieții sufletești. Implicarea este trăsătura izbitoare a acestor, să le spun așa, **eseuri** de o mobilitate formală ce merge de la discursurile imaginare ale unor personaje fictive pînă la paradoxul abrupt și lapidar ; deși mai potrivit ar fi să considerăm că este vorba de un veritabil **jurnal intelectual**. Ne determină să facem această precizare caracterul însuși al cărții lui Octavian Paler : de **mărturie, confesiune** și totodată **pledoarie** : un triplu registru exprimînd puternica personalitate a autorului, ce și-a făcut din trăirea ideilor o formă de viață și de atitudine. Iată de ce **Polemici cordiale** este o carte apropiată în spirit de **Imposibila întoarcere** (Marin Preda) și ca factură de **Bunul simț ca paradox** (Alexandru Paleologu), avînd, ca și acestea nu numai un titlu memorabil, desinat unei lungi cariere în literatura română, dar și valoarea unui document de conștiință literară și intelectuală. Nota definitorie a cărții lui Octavian Paler trebuie fixată într-un plan caracteristic, și el, acțiunii autorului : cel moral, fiindcă **Polemici cordiale** este o carte a demnității. O demnitate a demersului, limpede exprimată încă din titlu, o demnitate a ideilor asumate și, în sfîrșit dar nu în ultimul rînd, o înaltă demnitate stilistică. Urmînd, parcă, îndemnul lui Arthur Schopenhauer, care spunea că „a scrie neglijent înseamnă să recunoști că nu acorzi prea mare valoare ideilor tale, căci din convingerea pe care o avem despre adevăr și despre importanța ideilor noastre se naște un entuziasm capabil să impună spiritului o grijă neobosită pentru alegerea expresiilor celor mai frumoase, celor mai clare și mai energice", Octavian Paler pune în aceste **dispute intelectuale** toată fervoarea unui spirit pentru care intransigența și luciditatea duc nu la o abdicare de la normele civilității, ci la o afirmare a încrederii în valorile culturii. Fiindcă, scrie Octavian Paler în această carte ce constituie un autentic eveniment literar, dacă „prieteniile i-au ajutat pe artiști și în genere pe oamenii de spirit să fie mai puțin singuri", în schimb „adversitățile i-au împins să se delimiteze mai clar și mai intransigent" și „i-au silit să fie ei înșiși pînă la capăt." Cu singura condiție, se precizează, ca disputele să se desfășoare în spațiul culturii și nu împotriva culturii. Cordialitatea — și nu altul este paradoxul ei — funcționează, poate funcționa, doar în acest spațiu. De aceea, fiind o clară dovadă de demnitate — literară, morală, intelectuală — cartea lui Octavian Paler este și o patetică invitație la demnitate. Chiar dacă obrazul Afroditei este însîngerat, zeița rămîne la fel de frumoasă și așa rănită, e, poate, mai adevărată.

MIRCEA IORGULESCU ■

POEZIE

Steaua di dor

Kira Iorgoveanu este deja un nume familiar printre aromâni. Ea a editat în 1976 o excelentă „Antologie de poezie populară aromână", iar în 1981 o amplă culegere de poeme eminesciene, în transpunere aromână, „Eminescu. Poezii, român-aromân" (în colaborare — aceasta din urmă). De asemenea, de un număr de ani, publică poeme originale în grai aromân, în reviste ca „Luceafărul", „Ramuri", „Flacăra", „Steaua" ş.a.

Iată, Kira Iorgoveanu debutează acum şi editorial, cu o prea frumoasă carte de astfel de poeme, **Steaua di dor**, 1983 (Editura Eminescu).

Poemele autoarei, în cele două secţiuni ale cărţii, prezintă un dublu interes. Mai întîi, poeta întreţine o tradiţie literară, veche de peste un secol; fiindcă literatură în grai aromân (versuri, proză, teatru, chiar încercări de critică) s-a tipărit în numeroase publicaţii de aici, din ţară, ca şi din locurile de baştină ale aromânilor, din Peninsula Balcanică, după deschiderea primelor şcoli româneşti la sudul Dunării (în jurul anilor 1860—1870). De atunci au apărut şi multe cărţi, îndeosebi de poezie semnate de scriitori ca George Murnu, Nicolae Batzaria, Const. Belimace, Nuşi Tulliu, Marcu Beza, Nida Boga ş.a. Pînă în anii din urmă, cînd tradiţia e reluată, prin antologiile de literatură aromână populară şi cultă, tipărite cu generozitate de Editura Univers în 1975 şi 1977 (de versuri şi, respectiv, de proză).

Tipăriturile la care mă refer însă, nu reiau doar o tradiţie. Ele au şi o valoare artistică deloc neglijabilă. Mai mult încă, acestea probînd şi unitatea limbii române în general, în toate dialectele ei. Iar existenţa atît de viabilă a graiurilor româneşti sud-dunărene constituie o dovadă peremptorie că aria în care s-a format şi se vorbeşte şi acum limba noastră naţională, întrece cu mult graniţele de stat ale României.

Poemele Kirei Iorgoveanu se remarcă şi ele, dincolo de interesul lor lingvistic, asemenea celor ale înaintaşilor amintiţi — şi prin indiscutabila lor valoare artistică. Ele sînt înfiorate de nostalgii, de regrete şi doruri pentru graiul de-acasă, vorbit de pipiţil'i (bunicii) poetei, ca şi faţă de locurile de baştină ale acestora, faţă de datinile lor străvechi, venind poate tocmai de la traci. Autoarea vibrează la cîntecele aromânilor, la frumuseţea şi aspră şi dulce totodată, a acestui grai romanic cu inflexiuni de cronică moldavă. Cît despre poeziile de dragoste ale Kirei Iorgoveanu, aş zice că ele sînt adevărata sa măsură lirică. Sentimentul iubirii fiind coborît într-însele atît de învăluitor, în toată plenitudinea lui, deşi mereu cu discreţia caracteristică în general liricii şi populare şi culte a românilor sud-dunăreni: „Nu-ţi ti-aspari, că nu-şi iasti / Cîntic di birbil'iu sum lună! / Pisti nopţă, vrute-a-s-avdză / Maşi ghiurdanea mea ţi-asună! / Ţi-avdză, vrute, nu-i ghioclu / Ţel albu ţi-ţi pitricuşi... / Pisti locuri pondi-asună / Cînticlu di-a mei minghiuşi!".

Admirabilă — cartea de poeme aromâne a Kirei Iorgoveanu! I-aş reproşa însă autoarei ortografia, semnele folosite... În mai bine de un veac de poezie aromână tipărită, s-au statornicit totuşi anume norme ale scrierii în acest dialect românesc. Norme de la care se abate parţial şi Kira Iorgoveanu (ca şi alţi autori aromâni contemporani). Ele ar fi, între altele, folosirea următoarelor semne, ce notează sunete specifice aromânei; v (pt. gr. γ) th (pt. gr θ); dh (ca engl.. the); ñ (ca fr. gn); dz (ca în cuvîntul românesc „dzioa"); l' (ca it. gli). Trebuie, de asemenea, evitată terminaţia în „i", pentru motive eufonice şi de estetică a grafiei. Prin urmare, nu „ci" şi „casi", ci că şi casă; se impune şi evitarea regionalismelor fonice sau lexicale, de tipul „itrie", noastă", „chiti" în locul unor forme corecte, precum; vitrie, noastră, lilice (doctorie, noastră, floare). Supărătoare în mod deosebit fiind folosirea abuzivă a semnelor diacritice, notarea arbitrară a unor sunete specifice ale graiului aromân, absolut nerecomandabilă, precum: l, ll; gh; n; cei mai mulţi scriitori aromâni scriind, respectiv: l' v, n — şi făcînd din sistemul lor de notare o normă demnă de respectat.

HRISTU CANDROVEANU

CARTE

Portrete şi analize literare

Cu o experienţă de cercetător literar de vreo trei decenii, Al. Săndulescu ne dă acum un volum elegant şi dens de interpretări ale unor capitole rezistente de istorie literară, de la Cârlova la Camil Petrescu, sintetizînd, fireşte, achiziţiile documentare ale vremii noastre. Latura originală şi instructivă a acestor capitole, marcînd etape de evoluţie a culturii şi literaturii noastre, stă în asocierea biografiei cu discernămîntul estetic al valorii invenţiei literare, de-a lungul unor analize pertinente; textul oferă detalii esenţiale pentru scara valorilor într-o istorie literară de peste un secol.

Fiecare dintre cei trei poeţi evocaţi în primele capitole ale cărţii constituie trepte ale evoluţiei moderne a artei literare româneşti: **Cârlova, Heliade şi Grigore Alexandrescu** au asigurat innoirea tematică şi stilistică a poeziei. **Anton Pann** (numit aici „un limbut genial", dar ştim c-a fost un gînditor, un constructor, un dascăl harnic şi inspirat) a înnobilat proverbul şi limbajul folcloric; **Alecsandri** a ilustrat o întreagă epocă de resurecţie a culturii şi limbii naţionale, bine definit aici, în realizările lui majore, de autorul acestei cărţi instructive şi luminoase prin ceea ce adaugă nou şi definitoriu la ceea ce ştiam despre o seamă de scriitori români. Al. Săndulescu a pus în valoare numeroasele documentări apărute în ultimii ani, mai ales arhive, scrisori, jurnale publicate pentru prima oară pentru a completa informaţiile despre viaţa şi creaţia lui Alecsandri, Hasdeu, Maiorescu, Iorga, Rebreanu, Camil Petrescu. Astfel, lectura nouă a unei ample serii de autori se însoţeşte cu acel cîştig nou de elemente inedite, cuprinse în mărturii autentice, prin care autorii înşişi îşi dezvăluie detalii neaşteptate ale biografiei, creaţiei, mediului în care au lucrat. Autorul cărţii numeşte scrisorile lui Alecsandri „oglinzile timpului" (p. 48); pe cele primite de Hasdeu, prin care se reliefa geniul filologului român, atît de preţuit de corespondenţii europeni de mare faimă, ca Ascoli, Schuchardt, Picot Mussafia, Gröber, Weigand, un geniu multilateral, Hasdeu fiind scriitor şi gînditor, istoric şi lexicograf deopotrivă, deci „un evantai de portrete" conturat în scrisorile primite, iar în cele trimise fiicei sale mai ales: „note pentru o biografie interioară" (p. 84). Abia acum realizăm dimensiunile europene ale erudiţiei şi imaginaţiei acestui autor, subtil interpret al celor mai vechi straturi de cultură şi limbă românească, fascinat de lumea abia bănuită a traco-dacilor, temei al vechimii şi continuităţii noastre. Un reputat indoeuropenist ca Gustav Meyer putea lăuda, avînd cărţile lui Hasdeu în faţă, „adierea tînără, prospătă şi îndrăzneaţă ce bate prin lucrarea acestui popor şi prin paginile cărţii acestui bărbat" (p. 75). Acum mai bine de un secol, ştiinţa şi literele româneşti se aflau, cu cinste, la un nivel european de prestigiu recunoscut. Ceea ce se poate constata documentar din datele instructive consemnate în capitolele despre Maiorescu, Duiliu Zamfirescu, Iorga, Arghezi, Sadoveanu, Lovinescu, — autorii a căror biografie s-a îmbogăţit cu publicarea unor arhive literare uitate sau a unor scrieri ale lor rămase la periferia interesului cercetării literare mai vechi. Memoriile, jurnalele, scrisorile, publicaţiile, în care s-au afirmat aceşti scriitori sau şi-au conturat, adesea subiectiv, dar totdeauna interesant, aspiraţiile, temperamentul ori decepţiile, în contradicţie cu epoca, încep să fie valorificate şi cartea de faţă e o dovadă şi un reper în dezvoltarea ştiinţei noastre literare şi lingvistice. Fireşte, vorbind despre „arta poetică" văzută de Arghezi (p. 209) ar fi fost de cel mai mare folos pentru autor mărturiile directe ale poetului, consemnate pe larg de noi în **Luceafărul** din 1 dec. 1958, după cum paginile despre Goga şi Bacovia s-ar fi îmbogăţit folosind analizele revelatoare ale expresivităţii operei lor. Un detaliu final: nu împărtăşim deloc entuziasmul autorului pentru Jurnalul lui Galaction, dar e foarte instructiv capitolul Rebreanu, căruia ediţia admirabilă Gheran i-a sporit imens faima de mare scriitor european.

Cartea lui Al. Săndulescu e un cîştig cert pentru istoria noastră literară, o lectură plăcută şi instructivă.

GH. BULGĂR

PLASTICA

Expoziţia sculptorului Constantin Lucaci

Numele unor sculptori au devenit foarte cunoscute îndeosebi prin cele cîteva lucrări de artă monumentală pe care au fost gravate. Există sculptori care au dobîndit notoritate cu o singură lucrare chiar.

O vreme, Constantin Lucaci părea să fie unul din artiştii beneficiind, ca şi alţi sculptori ai generaţiei sale, de impactul excepţional al unei singure lucrări. În 1971 se inaugura, la Constanţa „Fîntîna cinetică", creaţie de rang mare şi cu o seamă de soluţii atît de originale, încît interesul abrupt manifestat de multă lume faţă de ideile atelierului lui Lucaci era perfect legitim. „Dialogul undelor", un monument realizat tot din oţel inoxidabil pentru Televiziunea Română şi terminat în anul următor, cu toată impetuoasa lui eleganţă, părea o idee — am îndrăzni să-i spunem — tradusă pentru bucureşteni. O translaţie, mai bine zis, într-alt loc a unui gînd născut să rămînă unic. Pînă în 1974, Constantin Lucaci nu făcuse expoziţii personale în ţară, iar lucrările arătate în „Saloane", deşi pline de merit, nu anunţau prea hotărît ce avea să urmeze. Şi asta în pragul vîrstei de cincizeci de ani, cînd pentru un artist adevărat multe ape s-au limpezit.

Din anul 1974, odată cu expoziţia „Spaţiu şi lumină" de la Dalles, am descoperit — şi marele public, dar şi critica de artă — că „Fîntîna cinetică" nu era o reuşită întîmplătoare, ci fructul unui proces estetic profund şi valoros. Ea nu era un început de drum, ci chintesenţă a unei etape. Ce emoţiona atunci, în urmă cu aproape un deceniu, nu era atît calitatea ansamblului şi, în susţinerea acesteia, superbia fiecărei piese, ci enunţul a ceea ce putea să fie creaţia lui Lucaci în anii următori.

A doua expoziţie din ciclul „Spaţiu şi lumină", organizată la Muzeul de artă al României — în seria de manifestări dedicate unor personalităţi ale artei noastre de azi — vine după o seamă de participări deosebit de prestigioase la unele mari expoziţii din lume, după o Bienală veneţiană, unde arta lui Lucaci a contat ca realizare de boltă, între o expoziţie personală la Palazzo dei Diamanti din Ferrara şi una la Roma, la distinsa Galerie „Editalia".

Ideea de a obţine, prin sudura unor foi de oţel, polisate apoi pînă ce lucesc celest, volume cu efect sculptural nu-i tocmai nouă. În general vorbind, oţelul sub formă de plăci, tablă sau grinzi este relativ frecvent folosit în sculptură în ultimele decenii, în Statele Unite, mai cu seamă, unde se poate discuta de o veritabilă tradiţie a sculpturii implicînd vaste cunoştinţe în tehnologia metalelor. Dar intuiţia lui Constantin Lucaci bate într-o direcţie unde sensibilitatea hrănită de simbol e suverană. Dacă sculptorii în oţel îşi fac, de regulă, un adevărat program din punerea în valoare a tiparului industrial, ca purtător de mesaj modern, Constantin Lucaci are îndrăzneala — şi un bun simţ ce priveşte, de fapt, întreaga noastră sculptură — de a prelucra metalul într-un chip ce interesează umanul. S-a observat în mai multe rînduri, de oameni cu condei ales, că Lucaci, indiferent de croiala volumelor, ţinteşte prin înălţarea, prin răsucirea către înalt, prin plutirea victorioasă a statuilor la cosmic şi la absolut. Fotografiindu-i lucrările pentru albumul scos la „Meridiane", Aurel Mihailopol a înţeles, într-un chip în care numai un mare meşter al imaginii o putea face, că lumina ce umblă odată cu privirea pe multele feţe şi unduiri ale sculpturii cere încă lumină, că starea cea mai fecundă a obiectului e în baie de lumină. „Ale acelei vizibile — scrie Dan Grigorescu în catalog — ale celei de dincolo de privire, dar — mai ales — ale celei care conţine, ca într-un faimos poem whitmanian, întregul cosmos în făptura omului".

Deodată cu o tenacitate şi-o muncă de rob, pe care numai încrederea în operă le îngăduie, Constantin Lucaci a pus în proiectarea formelor şi în cinetica fîntînilor sale arteziene o ştiinţă pe care trebuie s-o invidieze orice inginer. Nu-i, de aceea, de prisos să amintim că în efortul său el a fost însoţit de Mihai Cucoş, unul din muncitorii anonimi ai atelierelor de sculptură, fără dăruirea cărora opera s-ar clădi mai anevoios şi timpul de creaţie propriu-zis al artiştilor ar fi mai scurt.

TUDOR OCTAVIAN

Biblioteca în aer liber

Un minut fericit

Vine cînd îl aştepţi mai puţin şi nu poate fi descris. O împăcare totală cu lumea, brusca împrietenire a privirii care vede un amănunt luminos, ba nu, o mulţime, lumea se umple de amănunte care scînteiază, senzaţia că trăieşti şi că e bine, că, ia te uită, lumea există şi nici un gînd duşmănos n-o aţiţă împotriva ta. Un minut fericit. Un minut, adică şaizeci de secunde? Nu ştiu, nu cred. Nu-ţi arde să numeri secundele în minutul acela neaşteptat; zăreşti doar galbenul intens, o, minunatul, sărbătorescul galben solar al zidului de peste drum, iarba scurtă, o fată cu un ciine, ciinele şchioapătă puţin, fata rîde, trece un cal cu păr lung, cu plete blonde ca de fecioară curgîndu-i de o parte şi de cealaltă a gîtului... Nu, nu e nici un cal, minutul s-a dus şi îţi continui drumul, urmărind cum, una după alta, luminile lui se sting în tine încet ca într-un cinematograf de provincie.

Am vrut de multe ori să fac un catalog al minutelor mele fericite, am vrut să le scriu istoria, am vrut îndeosebi — şi am încercat de nenumărate ori — să le scriu, să le descriu clar, net, cu amănunte, fără metafore, fără alunecări spre vis. Rareori am izbutit să notez mai mult de zece cuvinte exacte. Totul se petrecea prea repede, prea neaşteptat, şi nimic nu se repeta. Se vede că prinzi anevoie pe hîrtie ceea ce nu are asemănare, ceea ce e cu adevărat unic. O singură dată mi s-a întîmplat să trăiesc acelaşi minut fericit — aproape acelaşi — de mai multe ori, şi cred că voi reuşi să-l spun. Se petrecea totdeauna vara, pe la ora şapte seara, la poalele dealului Mitropoliei, în locul în care s-a aflat pînă nu de mult crucea lui Brîncoveanu. Stăteam într-un anumit punct al trotuarului, mă uitam spre piaţă şi vedeam un bărbat scund şi surîzător — îi zăream surîsul de la o sută de metri — cu o mică umbrelă neagră sub braţul sting, venind repede dar fără grabă spre mine. Mergînd cu un fel de precipitare amicală, care excludea graba, cu un mers omagial, dacă pot a-i spune aşa, pentru că Radu Petrescu, marele meu prieten, prozatorul Radu Petrescu îmi aducea omagiul de a-şi schimba puţin pasul atunci cînd mă observa, bucuros că se apropie de mine. Mergea lejer, mergea liber şi cu plăcere şi, dacă noţiunea de „libertate interioară" a avut vreodată un sens, atunci lui Radu Petrescu, autorul lui **Matei Iliescu**, al lui **Ce se vede**, al **Ocheanului intors**, trebuia să-i cer să-mi vorbească despre ea: despre libertatea de a fi scriitor, de a scrie ce vrei tu şi cum vrei tu, de a iubi, de a nu uri, de a-i dispreţui cu un uşor amuzament pe oamenii în stare să urască, de a te bucura de marele şi inegalul nostru Bucureşti, de marii şi de mereu egalii în măreţia lor bucureşteană Caragiale, Ion Luca şi Mateiu.

Radu Petrescu nu recomanda o soluţie de viaţă, aceea de a fi numai şi numai scriitor, dealtfel soluţia e discutabilă, iar el n-a recomandat niciodată nimic. Nimănui. El era — şi se socotea astfel, lucid — un om căruia i se făcuse un dar nesperat de frumos, căruia îi picase din cer peste noapte o mare avuţie: limba română. După ce-şi contemplase darul necrezîndu-şi ochilor se apucase — ameţit ca un ins pocnit în moalele capului cu o lalea — să-l arate şi altora. Un cuvînt cheltuit într-o pagină a lui se întorcea în tezaur sporit cu o magnifică dobîndă de străluciri.

Cîndva profesor de limba română prin sate transilvănene, apoi traducător la un institut de cercetări din Bucureşti, Radu Petrescu era un om care se închina în faţa sfinţilor unei singure religii, încredinţat că Literatura (un dumnezeu de sex feminin) înseamnă nu doar estetică, ci şi politică, ci şi morală, tot. De un patriotism pătimaş (dar nu fanatic, ci stăpînit şi cu aparenţe bonome), ar fi fost în stare să moară de dragul Literaturii române. Să moară, în sensul propriu al cuvîntului, şi mulţi cunosc faptul că primul infarct l-a făcut cînd l-a auzit pe un chioşcar mirîndu-se nătîng că există cineva care poate sta la rînd o oră (era vara, pe litoral, înghesuială, caniculă) de dragul unei biete **Românii literare**. Nu de revistă era vorba, ci de numele ei luat în derîdere, iar inima lui Radu Petrescu — care inimă nu avea umor — n-a rezistat.

Un minut fericit: zidul galben, trotuarul în penumbră, gesturile lui Radu gingaşe şi bărbăteşti, credinţa lui fără ostentaţie dar de o tărie incredibilă că atunci cînd se întîlnesc doi scriitori, se întîmplă un eveniment; ei sînt chiar scriitori, ei sînt îndrăgostiţi de Literatură; despre Ea vor sta de vorbă. Alt subiect nici nu-l interesa; de fapt, pentru el un alt subiect nici nu exista pe lume, de vreme ce Literatura cuprinde totul. Idelle „copilăroase" ale unei mari inteligenţe, ale unui om de la moartea căruia s-a împlinit un an (1927—1982) şi despre opera căruia se scriu astăzi, după ştirea mea, cei puţin cinci cărţi. Credibil şi adevărat — pentru că influenţa lui Radu Petrescu asupra tinerei generaţii de prozatori e covîrşitoare, iar minunutele fericite ale viitorului său postum abia încep să se ivească.

FLORIN MUGUR

CENACLUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR

organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra a continuat seria întîlnirilor cu tinerii iubitori ai muzicii și poeziei

Localitatea : Brașov, 14 aprilie, orele 19,00 Sala sporturilor.
Durata : **7 ore.**
Număr spectatori : **4 500.**
Calitatea spectacolului : **foarte bună.**
Atmosfera : **incandescentă, publicul brașovean dovedindu-se, încă o dată, constant în iubirea sa frenetică față de cenaclul nostru. Consemnăm temperatura ridicată a sălii în contrast cu atmosfera meteorologică de la Brașov, unde a nins și a plouat toată ziua.**
Noutăți : **a fost seara debuturilor ; după îndelungi deliberări au fost propuși cinci candidați la o posibilă consacrare : Duțu Radu, Daniela Palade, Floriana Tănase, Dorin Jogiu și grupul satiric „Experimental". Ducu Bertzi interpretează în premieră o melodie din repertoriul lui Bob Dylan.**
Ordinea primelor cinci cîntece înscrise **în TOP : 1) Da, da, da, melodie aparținînd grupului Trio, în interpretarea lui Andrei Păunescu — 803 puncte, 2) Totuși iubirea, de Majay Győző—680 puncte, 3) Rugă pentru părinți de Ștefan Hrușcă, în interpretarea Magdalenei Finna — 546 puncte, 4) Aruncarea în valuri de Vasile Șeicaru — 522 puncte, 5) Cîntec pentru Oenia de Valeriu Penișoară — 443 puncte.**

Localitatea : București, 15 aprilie 1983, orele 19, Arenele Romane.
Durata : **7 ore.**
Număr de spectatori : **4 000.**
Calitatea spectacolului : **foarte bună.**
Atmosfera : **receptivă și entuziastă.**
Noutăți : **A revenit în cenaclu grupul bucureștean de hard rock „Voltaj".**
Aportul organizatorilor : **preocuparea slabă pentru informarea publicului și distribuirea biletelor a făcut să nu fie plină, cum i-ar fi stat bine, la ora începerii manifestării noastre, cea mai frumoasă arenă în aer liber.**
Ordinea primelor 5 cîntece intrate în concurs pentru TOP :
1. Da , da, da (melodie aparținînd grupului Trio), în interpretarea lui Andrei Păunescu — 1 169 puncte.
2. Rugă pentru părinți de Ștefan Hrușcă — 1 003 puncte.
3. Aruncarea în valuri de Vasile Șeicaru — 699 puncte.
4. Trenul fără naș, grupul Iris — 539 puncte.
5. Cîntec pentru Oltenia de Valeriu Penișoară — 500 puncte.

Localitatea : **București, 17 aprilie, orele 19,00 Arenele Romane.**
Durata : **4 ore și 20 de minute.**
Număr de spectatori: **2 500** (pe un frig și o ploaie continuă).
Calitatea spectacolului : **foarte bună.**
Atmosfera : **caldă, entuziastă, deși vremea a fost capricioasă, chiar friguroasă, numărul spectatorilor și participarea lor efectivă la întregul spectacol confirmînd ideea că există un public special**
Noutăți : **a participat, ca invitat de onoare, Mircea Lucescu, antrenorul echipei naționale de fotbal, care a susținut un amplu dialog cu publicul din sală.**
Ordinea primelor cinci piese înscrise **în concurs pentru TOP : 1) Rugă pentru părinți de Ștefan Hrușcă—666 puncte, 2) Aceasta-i întrebarea, Voltaj—593 puncte, 3) Trenul fără naș, Iris—509 puncte, 4) Da, da, da, melodie aparținînd grupului Trio, în interpretarea lui Andrei Păunescu — 483 puncte, 5) Maria, cîntec popular grecesc, în interpretarea lui Costas Caracostas — 346 puncte.**

Localitatea : **Craiova, 18 aprilie 1983, orele 19, Sala sporturilor, și 19 aprilie, orele 17, Stadionul tineretului.**
Durate : **5 ore și jumătate, spectacolul din Sala sporturilor, și 3 ore și 45 minute, manifestarea cenaclului nostru de pe Stadionul tineretului.**
Număr de spectatori : **3 000 în Sala sporturilor și aproape 10 000 pe Stadionul tineretului.**
Calitatea spectacolelor : **foarte bun primul, excepțional cel de-al doilea.**
Atmosfera : **în general, bună receptivitate în primul spectacol, fascinantă la cel de-al doilea.**
Noutăți : **grupul Voltaj a interpretat în premieră piesa „Vis". A revenit grupul Pro Musica.**
Aportul organizatorilor : **bun.**
Ordinea primelor 5 cîntece intrate în concurs pentru TOP.
1. Da, da, da (melodie aparținînd grupului Trio, în interpretarea lui Andrei Păunescu) — **860 puncte.**
2. Cîntec pentru Oltenia de Valeriu Penișoară — **682 puncte.**
3. Rugă pentru părinți de Ștefan Hrușcă — **606 puncte.**
4. La adio de Vasile Șeicaru — **534 puncte.**
5. Totuși iubirea de Majay Győző — **296 puncte.**

Recitim cronicile apărute în numărul trecut și numărul de față al revistei noastre și constatăm că, pentru o cît mai exactă informare a publicului și a cititorilor noștri, trebuie să transcriem numele tuturor celor ce-au fost prezenți pe scena cenaclului. În afara noutăților consemnate, au trudit (a se citi au culeș lauri și aplauze) următorii : formațiile și grupurile Flacăra-pop, Iris, Compania de sunet, Poesis, Ecoul **(în noua sa alcătuire),** Mesaj, Voltaj **(care a revenit în spectacolele de la București),** Vasile Șeicaru, Ștefan Hrușcă **(aflat, chiar și în absența sa, pe o poziție superioară în Top, cu** Rugă pentru părinți, **interpretată de** Magdalena Finna, **dar a revenit în cenaclu prin spectacolele de la București),** Andrei Păunescu, Valeriu Penișoară, Ducu Bertzi, Costas Caracostas, Magdalena Finna, Tatiana Filipoiu. **Li se adaugă acestora prezența mereu zîmbitoare a lui** Nicolae Cenan, **a actorului** Mihail Stan **(începînd cu spectacolele de la București) și, cu intermitențe, a lui** Valentin Gerea.
Dar ceea ce neapărat trebuie să subliniem în legătură cu viața de zi cu zi a cenaclului nostru ar fi cele două momente ce s-au impus în această săptămînă în atenția întregii țări : meciul de fotbal România-Italia **și meciul care, la numai două ore după scrierea acestor rînduri, se va disputa pe** Centralul **din** Craiova, **între** Universitatea **și** Benfica Lisabona. **Vom preciza deci în legătură cu primul meci că, la numai 24 de ore după istorica victorie împotriva campionilor mondiali,** Mircea Lucescu, **un oaspete mai vechi și destul de obișnuit al cenaclului nostru, s-a întîlnit cu spectatorii noștri la** Arenele Romane, **unde a purtat un viu și interesant dialog cu sala care a ținut să-l felicite pentru splendida victorie în fața Italiei. În legătură cu cel de-al doilea meci, din relatările colegului nostru** Constantin Dragomir, **consemnăm : „Aproape zece mii de oameni au umplut tribunele stadionului C.F.R. și al echipei Știința, deși, la acea oră, pe Stadionul Central, aflat în apropiere,** echipa cea mare a Craiovei **efectua ultimul său antrenament înaintea partidei cu** Benfica Lisabona. **După acest antrenament, componenții echipei și antrenorii săi aveau să fie prezenți pentru cîteva minute la manifestarea noastră, urcînd alături de noi pe scena cenaclului care a fost cu ei mereu în momentele grele. Am înțeles, din felul în care s-au exprimat, că sînt convinși să facă tot ce le stă în putere pentru a nu dezamăgi, pentru a-și apăra culorile clubului, șansa și speranța investită în ei".** (Victor Niță)

(În acest numărul ați citit relatări despre manifestările : 904, 905, 906, 907 908)

Programul cenaclului

Vineri, 22 aprilie — Tg. Jiu, Sala sporturilor, orele 19.
Simbătă, 23 aprilie — Petroșani, sala Casei de cultură, orele 19.
Duminică, 24 aprilie — Hunedoara, Sala siderurgistul, orele 19.
Luni, 25 aprilie — Oradea, Sala sporturilor, orele 19.
Marți, 26 aprilie — Oradea, Sala sporturilor, orele 19.
Miercuri, 27 aprilie — Satu Mare, Sala Teatrului Liric, orele 19.
Joi, 28 aprilie — Zalău, Sala sporturilor, orele 19.
Vineri, 29 aprilie — Cluj-Napoca, Sala sporturilor, orele 19.
Simbătă, 30 aprilie — Cluj-Napoca, Sala sporturilor, orele 19.

Topul Cenaclului Flacăra

Topul din această săptămînă a fost realizat prin adiționările de punctaje determinate de opțiunile exprimate de participanții la manifestările noastre de la Brașov, București și Craiova. Reamintim tuturor prietenilor noștri din țară că ne pot trimite opțiunile lor pe adresa redacției sub mențiunea Topul Cenaclului Flacăra, **alăturînd primelor 10 preferințe talonul de participare.**
Iată noua configurație a topului acestei luni :

Piesa	Interpret	Autor	Punctaj
1. Da, da, da	Andrei Păunescu	Trio	6 227
2. Rugă pentru părinți	Ștefan Hrușcă	Ștefan Hrușcă	5 572
3. La adio	Vasile Șeicaru	Vasile Șeicaru	4 057
4. Cîntec pentru Oltenia	Valeriu Penișoară	Valeriu Penișoară	3 929
5. Totuși iubirea	Majay Győző	Majay Győző	3 525
6. Crescătorul de cai	Poesis	Poesis	2 659
7. Maria	Costas Caracostas	folclor grecesc	2 549
8. Dor de Eminescu	Alexandru Zărnescu	Alexandru Zărnescu	2 207
9. Trenul fără naș	Iris	Iris	1 931
10. Trimite-mi vești	Magdalena Finna Tatiana Filipoiu	Ecoul	1 264

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar
TOPUL MUZICII TINERE
Talon de participare
nr. 3
aprilie 1983

Csaba Deseö

H. Sachse (R.D.G.)

La Sibiu, jazzul

A fost și începutul acesta de aprilie un privilegiu al iubitorului de jazz. A fost din nou la Sibiu Festivalul copilului teribil al muzicii, cum a fost jazzul numit atita vreme. A fost de fapt a 13-a ediție, a 10-a de cînd Sibiul, prin Comitetul județean al U.T.C. și Clubul sibian de jazz, a devenit bună gazdă acestei manifestări spre care și anul acesta s-au îndreptat, interpreți și formații, public spectator din multe orașe ale țării. În toți acești ani festivalul a crescut. A crescut și și-a consolidat una din principalele sale instituții, aceea care ne garantează perpetuarea sa : concursul formațiilor debutante. Început cu cîțiva ani în urmă, cu firească timiditate, an de an concursul a scos la iveală formații care apoi, în puțină vreme, au reușit chiar să „țină" afișul galelor.

Iată de ce credem că simpla înșiruire a celor merituoși, în concursul din acest an, Bigbandul Casei pionierilor din Cluj-Napoca, formația Metronom din Piatra Neamț, formația Homer Botez din Iași ori Grupul de percuție de la Conservatorul „Gheorghe Dima" din Cluj-Napoca, poate fi socotită de pe acum anticiparea unor recitaluri de interes în primăvara viitoare la Sibiu.

După etalarea debutanților, scena festivalului a trecut în revistă, seară de seară, mărimile, valorile jazzului românesc actual, încheindu-se la ore tîrzii din noapte cu recitalurile unor oaspeți cu nume binecunoscute în lumea jazzului european.

Atmosfera de unică dimensiune din toate aceste patru seri este imposibil de descris. Au încercat s-o redea înregistrările Radioteleviziunii, au încercat atîția fotoreporteri în al căror cor și în acest an, Fred Nuss a fost solist, va încerca, poate, și Electrecordul.

De neuitat vor rămîne momentele în care Marius Popp, Eugen Tegu și Costin

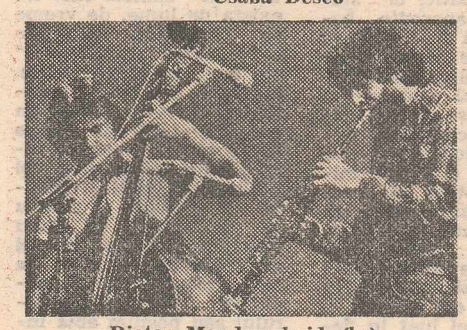
Dieter Manderscheid (bs) și Wollie Kaiser (sx)

Ion Baciu jr.

Cornel Cristei

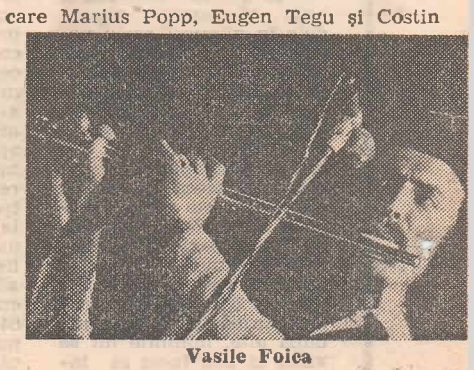
Vasile Foica

Un oraș al eleganței

Descriind îmbrăcămintea dacilor, istori-
i remarcă eleganța tunicii prinse într-o
ɔpcie pe coșul pieptului, ceea ce lăsă im-
resia că, pe spate, haina cădea cu lejeri-
te de pelerină. De o mare și sobră ele-
anță era și toga romană, de unde și as-
ăzi expresia de **tăietură de togă** pentru
recizia și solemnitatea tăieturii. Eleganța
bunul-gust pot fi urmărite, într-o even-
uală istorie a vestimentației noastre, la
omnițele din picturile votive și la
rteni dar și la oamenii simpli care ne-au
ăsat alesăturile iilor și fotelor, mindria
manelor și cojoacelor redescoperite în
eplina modernitate a modei folk, cu
xtindere largă peste hotare. Dar și în
estimentația strict citadină, desigur mai
ult cosmopolită, breslele de postăvari și
roitori din orașele noastre se întreceau
ı măiestrie și fantezie cu cele din țări
ogate în tradiție. La toate acestea mă
îndeam cînd intram pe poarta masivă a
ntreprinderii de confecții din Oradea
u a cărei marcă cunoscută pe buzunarul
e dinlăuntrul hainei mi-am purtat și
ni port de obicei costumele. M-am călă-
orit mult în ultima vreme, dar veșmin-
ele mi le cumpăr din țară, cu precădere
e la Oradea.

Tatăl meu îmi spunea că Oradea a fost
otdeauna un oraș al eleganței, pînă și
entru oamenii săraci. El, unul, încă de
înd ajunsese calfă se înveșminta frumos
ar fetele știau, uneori croindu-și singure
ochiile, ca dintr-o bucată de stambă ba-
ală să se îmbrace cu eleganță deplină,
pe cei lipsiți de gust — zicea el — pînă
stofele cele mai scumpe stau de parcă
r fi fost puse cu furca. Tradiția aceasta
e estetică vestimentară s-a păstrat, croi-
orește vorbind, din generație în generație,
in tată în fiu. Chiar în cadrul Între-
rinderii de confecții au existat, pînă nu
rea demult, meșteri bătrîni care au de-
rins meseria încă între cele două răz-
oaie. Fii și nepoți de-ai lor lucrează aici
u soțiile și fiii, cu nurorile și ginerii,
olecînd de la lucru, acasă, în grup ca în
societățile gentilice.

Clădirea întreprinderii e mare și gre-
aie dar prin modernizări a fost făcută
uminoasă, imprimîndu-i-se un aer fami-
iar. În 1945 s-au pus bazele, aici, a unei
ooperative cu numai 32 de croitori —
estul încăperilor fiind locuințele celor
are, în vălmășagul războiului, au ocupat
ălile unor mai vechi ateliere textile. As-
ăzi, numai atelierul de creație numără tot
ătăți croitori, de data asta însă de înaltă
specialitate. Dacă la cifra respectivă mai
ıdăugăm două zerouri, atunci vom con-
ura numărul costumelor care ies zilnic
e poarta fabricii : 3 200. Iar dacă inver-
ăm cifra 32, vom da peste cei 23 de ani
le cînd a venit în întreprindere, să-și
'ucă stagiatura, proaspătul absolvent al
nstitutului politehnicii din Iași — Facul-
atea de industrie ușoară — Gheorghe
Maxim, fiu de ceferist din Pașcani, as-
ăzi directorul întreprinderii. Și a rămas
n Oradea noastră cea de toate zilele.

Maxim tocmai sosise din Paris în ziua
n care eu soseam de la Vașcău ; este
totuși o mare diferență. Eu, la Vașcău,
am făcut nici o brînză, — nici măcar
u o sticlă de palincă de prună (cadou !)
nu m-am ales, — Maxim însă, la Paris,
a făcut, în numai șapte zile, contracte în
valoare de 3 500 000 dolari. Dovadă a ta-
lentului său comercial dar — zice el —
în primul rînd dovadă că marca fabricii
și-a crescut mereu faima pe piața externă
și că întreprinderea livrează la timp, în
condiții optime, o marfă tot mai căutată.

Iată, confecțiile din Oradea n-au avut de un noian de vreme nici un refuz, nici de pe piața internă, nici de pe cea externă. Le-aș da un exemplu tuturor dacă **nu mi-ar fi teamă că aș putea fi acuzat de patriotism local.**

Maxim este un om deschis și rîde cu toată fața cînd eu fac cîte o glumă cu privire la socrul său Todorea, fost primar al Beiușului, cu care subsemnatul stătea uneori lîngă o bornă purpurie de „Băbească" de Miniș. Uneori rîde ca un copil naiv, — pentru el fabrica e totul, nu cunoaște ispitele colaterale. Răspunde întrebărilor mele gazetărești cu grijă dar și cu pasiune încît îl cred capabil că ar scrie mai bine și mai cu aplomb o monografie a fabricii lor decît noi, gazetarii, pindiți de șablon. Costume de tot felul, sacouri, pardesie, pantaloni sînt mărfurile lor clasice. Dar din ce rămîne, din ceea ce arunca la gunoi, din ceea ce se numeau, pînă mai ieri, **deșeuri** și se numesc, mai nou, **„materiale refolosibile"** (că, vezi Doamne, denumirea și nu destinația era greșită !) meșterii de la confecții fac veste, fuste, pantalonași de copii, mănuși, cu multă artă și, tocmai de aceea, cu multă căutare. Încît resturile de pînză sînt folosibile doar, poate, pentru păpuși.

Un alt succes de primă mînă al fabricii este impunerea valorică pe piața externă a stofelor românești. De obicei, la început, clienții străini veneau mai mult cu stofele lor. Dincolo de pierderile bănești, obiceiul acesta cam orgolios lovea în orgoliul nostru patriotic. Trebuia deci dovedit că românii știu produce stofe excelente. Fabricile de postavuri din Brașov, Ploiești, București, Sibiu, Buhuși, Constanța, Bacău (pentru oricine cunoaște, cît de cît, istoria economiei noastre, toate fabrici cu tradiție îndelungată) și-au dovedit calitatea : astăzi 75% din export este asigurat cu stofele și furniturile noastre și abia 25% cu cele hotărîte de client. Modelele, de asemenea. Atelierul de creație propune modele de aleasă ținută, în pas cu ceea ce se poartă pe mapamond, dovadă succesele obținute de întreprindere la saloanele de mode și la tîrgurile internaționale din Paris, Londra, Bruxelles. Tokio. Numai cu firma olandeză Mekiutosh au fost omologate 226 modele, fără nici un refuz sau adaos de linie în croit. Creatorii de modele sînt, de obicei, tineri. Unul din patriarhi, Ioan Bacro, tocmai ieșind la pensie — ceva mai în vîrstă rămînînd Iuliu Szabó, împrejmuit însă de tinerețea Mariei Șoicana, a lui Gheorghe Tamaș și a celorlalți fanteziști chibzuiți. Cu ei și prin ei fabrica orădeană colaborează cu case de mode din București, Paris, Londra, Bruxelles. Moda este panoramată pe toate continentele. Se exportă în multe țări, rotația fiind făcută pe bază de marketing, în funcție de avantaje. La ora aceasta, mărfurile pleacă spre șapte țări preferențiale : Franța, Olanda, Belgia, Liban, R.F.G., Anglia și S.U.A. Dar s-a exportat și sînt tendințe de export, în funcție de cerere și ofertă, în U.R.S.S., Elveția, Libia, Irak, Japonia, Iordania, R.D.G., Polonia, Ungaria, Siria etc. În comerțul exterior nu se pot face aventuri. Aventurile, cum s-a văzut, costă. El trebuie făcut pragmatic, inteligent, cu ochii spre piețele cele mai avantajoase. Planul la comerțul exterior este, pe anul acesta, copios : 20 700 000 dolari, dar iată că deja din ianuarie, de obicei luna cea mai dificilă, el a fost, proporțional, depășit cu 300 000 dolari. În acest sens, al inteligenței ca bază în export, îmi vine în minte un banc : se spune că studentul Bercovici a fost întrebat, la examenul de la A.S.E., cît fac 100 cu 100. El a răspuns că : depinde. Cînd cumpărăm 100 plus 100 pot face 70, 50 sau chiar mai puțin. Dar cînd vindem, pot face 250, 270 sau cît ne ține mintea.

Deci : cît ne ține mintea ! Și talentul, aș adăuga eu !

Directorul Maxim nu exultă cu succesele sale. El surîde în fața mirării mele cum îmi surîdea, cu vreo trei decenii în urmă, un miner de la Lupeni cînd îl întrebam, siderat, cum izbutește să spargă normele tocmai în halul acela... stahanovist. Felul de-a mă mira în fața marilor salturi mă face trist, mă face ziarist rămas în urmă, la stadiul romantic al inocenței mărturisite cu gura căscată. Pînă ce nu-mi va intra o muscă în gură, n-o să mă las de mirări.

Aflu, în continuare, că, prin întreprinderile constructoare de mașini și prin autoutilare, oamenii muncii de la „Întreprinderea de confecții" Oradea au izbutit să planteze mașini indigene în fluxul tehnologic acoperit încă de mașini din import. De la București, Tîrgu-Mureș și Mediaș vin, mai cu seamă, mașinile. Dar și prin inteligență locală. Două din invenții aparțin inginerului Gheorghe Maxim, realizate în colaborare cu mecanicii de elită Vasile Nan și Iosif Hammerschmit și cu electricianul Iuliu Filop. Și cu alții, desigur. Cum cititorii noștri știu bine, invențiile au denumiri lungi, greu de reținut. Dar parcă unele întreprinderi și instituții au nume mai scurt și mai memorabil ? Prima invenție tutelată de Maxim vizează înlocuirea unor cusături prin lipire iar cealaltă confecționarea pernițelor de la umerii hainei din moltopren, prin pressing hidraulic. Ele au adus beneficii de milioane dar directorul, arătîndu-mi cele două brevete de invenții R.S.R., îmi face cu mîna: să nu mai continuăm ! Și, ca să schimbe subiectul, să mă amuze, îmi spune că din primăvara acestui an pînă în primăvara anului viitor, la Paris, centrul mondial de lansare a modei, se preconizează iarăși moda **mini.** Deci, ca-n filozofia lui Vicco : **corsi i ricorsi** deși între filozofie și modă, cel puțin, nu a existat niciodată nici o interdependență.

Glumind, să ne reîntoarcem la oile noastre că doar ele ne dau parțial lîna. Iar înainte de descoperirea fibrelor sintetice, ne-o dădeau total. Cum se face că aparent modesta întreprindere orădeană și-a creat un prestigiu sigur și fluent între și peste hotarele țării ? Între hotare, ea nefăcînd parte din fabricile care uită piața internă : are trei magazine de desfacere numai în Oradea și trimite mărfuri în toate centrele țării. Peste hotare, — avînd clienți, după cum am văzut, peste mări și țări. Nu există nici o deosebire calitativă și nici tehnologică între mărfurile puse pe piața externă și cele de pe piața internă ! Iar ca această deosebire să nu existe, ca toate mărfurile să fie excelente, există însă un sever control de calitate. Firește că și de sus în jos. Conducerea controlează totul. Și vom vedea cum. Dar și un control colateral : de la secție la secție și de la om la om. Frumos și practic și cinstit : secția și apoi omul care preia o operație se uită cu atenție cum este făcută. La cel mai mic defect o refuză. După acest control, pasibil și el de subiectivitate (oameni sîntem...), puncte fixe de control scrutează la capătul operațiilor principale. În fine, vine C.T.C. și panoramează totul. Iată deci cum este respectată marca fabricii și de ce nu sînt refuzuri de nicăieri !

Toate brigăzile sînt, în fabrică, cu mult deasupra baremului, deci spre zenitul calității. A uita una din ele este ca și cum ai da cu zarul. Iată, brigada 9, condusă de maistrul Gheorghe Său și de șefa de sector Mariana Buznca, pregătește, de ani de zile, pentru o firmă olandeză Makiutosh modele dintre cele mai strălucite.

Un alt control este al prezenței, întîrzierilor de la muncă, al stocurilor de materii prime, realizarea planului pe ore și zile, unități și secții, al proceselor tehnologice, randamentul mașinilor etc. realizat electronic de un microcalculator M 18. Dotat cu un terminal realizat în fabrică sub conducerea lui Alexandru Rietter, sistemul s-a dovedit unic în țară și rar în lume : ziaristul de la Figaro Pièrre Hammelet, autorul cărții despre personalitatea t o v a r ă ș u l u i Nicolae Ceaușescu, vizitînd întreprinderea orădeană a rămas frumos surprins de funcționalitatea aparatului cu terminalul în biroul directorului, făgăduind să scrie despre el în noua sa carte închinată României.

Dar despre o fabrică modernă se poate scrie o micromonografie încă de la primele contacte cu ea. Multitudinea problemelor, colectivitatea ei covîrșitoare, noutățile tehnice toate conduc spre monografie. Firul Ariadnei poate fi repede pierdut. Să încheiem deci și noi acest periplu ispititor și deschis spre multe alte idei și sentimente, ieșind, la încheierea schimbului unu, cu clanurile familiei Aurel Puiu (cu nevasta, copiii și nurorile), Arthur Rozsa, cu nevasta, fiul și nora, — cu alții la un loc, singuri sau înrudiți. Să privim mașinile care așteaptă o parte din cele 3 200 de costume elegante, practice, ambalate frumos precum buchetele de flori în țiplă. Să ne gîndim că eleganța ține de civilizația ochiului, de igiena socială, de felul nostru de a ne înfățișa în fața noastră înșine și a semenilor noștri.

Eu unul așa am făcut. Am ieșit pe ușa fabricii, împreună cu dumneavoastră, stimați cititori. Căci dacă nu vă simțeam alături de mine, nici nu mai scriam reportajul. Îl păstram datele în cămările curiozității mele intime, ca orice mizantrop ce respectă și nu tresare în fața frumosului cotidian sau etern.

ALEXANDRU ANDRIȚOIU

e la el acasă

etrescu, într-un trio de rară inspirație,
ı cîntat o muzică ce a cam lipsit în ul-
mii ani la Sibiu. Și ajungînd aici, la
momentul bucuriei de a fi fost în preaj-
ıa muzicii bune pe care o promovează
ı consecvență Marius Popp, din nou ne-a
ncercat amărăciunea de a ști atîția in-
erpreți de valoare pe care nu i-am vă-
ut demult la Sibiu : Dan Mindrilă, Nicu
arcaș, Titel Popovici, Bela Kamocsa.
rice s-ar spune, agenda festivalului ar fi
uprins cu satisfacția valorii aceste nume
lături de care cei mai noi veniți în gale,
Iarbis Dedeian, Crepuscul, Dragoș Ne-
elcu, Anca Parghel, Studio Iași, ori
abonații" galelor Ion Baciu junior, An-
ımblul armatei din Cluj-Napoca, Vocal
azz cvartet Sibiu și atîția alții ar fi de-
enat valoric o ierarhie a jazzului româ-
esc mult mai aproape de realitatea sa.

Cu toată atracția pe care ARIA a în-
eput de cîțiva ani s-o arate festivalului,
ducînd pe scena Sibiului nume din ce în ce mai interesante și diverse ca reprezentare a jazzului european (anul acesta au evoluat formațiile Herring-Sachse — R.D.G., Csaba Deseö Quartet — R.P.U., Trio Wittek — R.F. Germania, The Quartet, Anglia), Festivalul de la Sibiu și-a păstrat și acum acel specific al său, de etalare, de bilanț, de analiză chiar, a școlii românești de gen — școală ce cîștigă an de an în calitate, în originalitate, în virtuozitate. Iată de ce credem că festivalul poate deveni pentru Agenția noastră de impresariat artistic și un prilej de bună prospectare pentru ca valoarea interpreților noștri să fie cunoscută și recunoscută și pe alte scene.

Iar dacă cineva ne-ar întreba cum a fost anul acesta la Sibiu — vom spune cu toată sinceritatea, a fost minunat, și cu toată convingerea, va fi minunat și în martie viitor.

DUMITRU MOROȘANU
Fotografii de FRED NUSS

Liviu Butoi

Marius Popp

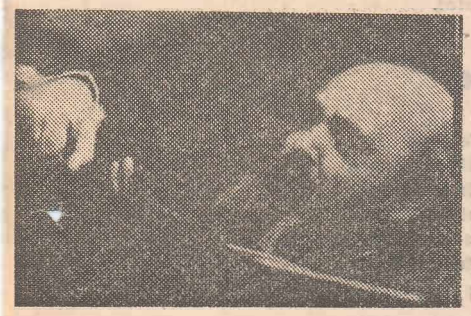
Johnny Răducanu

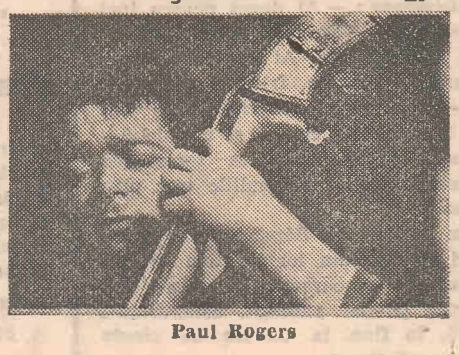
Paul Rogers

Cliff Vernes

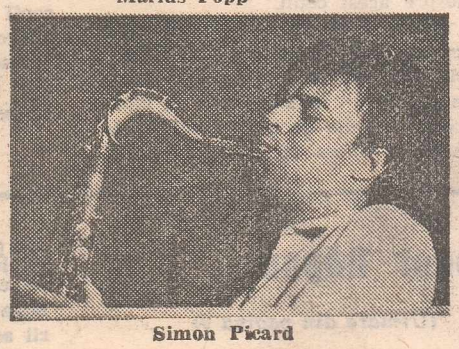
Simon Picard

SECRETARIATUL LITERAR: unul pune mîna, altul pune... frîna

„Balastul ?"

Cînd mă aflam pe la începutul carierei mele, critica dramatică românească începuse să fie acaparată din ce în ce mai autoritar de către o cronicară Anamaria Narti. Noi îi spuneam Anomalia Artei. Glumă actoricească, bineînțeles, actorii rar luîndu-i în serios pe cei ce trăiesc pe lîngă teatru. Și trăia și Anomalia Artei pînă să-și găsească drum spre alte meleaguri, de unde nu s-a mai întors. Dar nici că s-a mai auzit de ea de atunci. Unele anomalii, însă, s-au menținut. De ce am afirmat că **Anomalia** noastră trăia pe lîngă teatru ? Nu numai fiindcă scria cronică dramatică la o revistă de specialitate unde era angajată, ci și pentru că, (pe vremea aceea, se mai putea cumula o jumătate de normă) reușise să intre în schema Teatrului Bulandra la serviciul „Secretariat literar" unde, în treacăt fie spus, mai munceau patru persoane : un secretar literar-șef, doi referenți literari și o bibliotecară. Ce rost să mai fi avut angajarea a încă unei minți luminate și a unui caracter combativ la așazisul secretariat literar nu știau mulți, dar eu aflasem. Era nevoie de un om influent și de nădejde în rezolvarea unor probleme capitale ale teatrului românesc ce urma să meargă de acum pe alte căi, mai drepte, mai echitabile, mai noi. De pildă una, care-i frămînta pe cei ce vroiau să parvină în lumea artistică, era la acea vreme problema balastului actoricesc în teatru".

Adică, vezi Doamne, pe scenă nu-ți poate străluci talentul dacă în jurul tău mai sînt și alții. Pe de altă parte însă toți acești dușmani ai „balastului" căutau să monteze piese cu distribuții gigantice în care acest balast să fie folosit în fundalul scenei ca un fel de decor viu. Mai înțelege ceva !

Cunoscînd bine viața acestor oameni care ajunseseră în fundal (pentru că avuseseră mai puține șanse decît alții nu mai puțin desăvîrșiți profesional ca ei însă, amenințați în existența lor de un grup de rafinați care foloseau cuvîntul, presa, influența împotriva lor, celor lipsiți de apărare, a celor care tremurau ori de cîte ori era vorba de reduceri de scheme), am sărit în ajutor, adică am scris la ziar. Tot pe aceeași temă a scris la ziar și Emanoil Petruț. De altul să fi scris nu-mi amintesc și doar puteau s-o facă întrucît cunoșteau la fel de bine rostul acestor oameni într-un teatru serios. E la mintea cocoșului. Nu poți să-i scoți pe Vraca sau Bălțăteanu din scenă dacă nu apare un Dobre Ene care să spună : „boierule, trăsura vă așteaptă". Și Dobre Ene aveam și noi. Oameni cu ani de zile petrecuți pe scenă, cu măsura bunului-simț care adesea apăreau în actul I la Podul Izvor, ca după aceea să se îmbrace militărește, să fugă la troleibuzul 88 în aceeași seară să apară în actul II la sala de la Grădina Icoanei, tot dezbrăcîndu-se și îmbrăcîndu-se. Deci, muncă, grijă, alergătură.

În asemena condiții se întreabă oricine: unde e balastul ? Vă spun eu unde era. La Secretariatul literar, de pildă. „Secretariat literar". Acest titlu mie îmi spune ceea ce îi spune și unui om care nu cunoaște schemele, birourile sau culisele teatrului. Cînd spui secretariat literar te gîndești la un serviciu de oameni în primul rînd literati care cunosc teatrul cu de-amănuntul și care într-un cuvînt trebuie să mărească orizontul literar al teatrului unde sînt angajați, asigurînd tot timpul prin căutări, propuneri, sugestii un repertoriu omogen, o continuitate a genului cîștigat, o asigurare a stilului cum s-ar zice ceea ce face ca un teatru să se realizeze într-o direcție și să se deosebească de altele. Secretariatului literar de pildă nu trebuie să-i scape tendințele nedorite pe care le poate căpăta uneori actorul, regizorul, scenograful. Trebuie să cunoască și să urmărească dezvoltarea tuturor acestora, să capete insomnie atunci cînd una din aceste forțe se iroșește, zace nefolosită, se plafonează.

Dar cea mai mare sarcină a secretarului literar, după părerea mea, cea care justifică angajarea lui în colectiv este să asigure legătura dintre teatru și lumea literară națională. Niciodată n-a existat un teatru de soi cu un repertoriu străin, ci dimpotrivă atunci cînd într-o țară au apărut condeie care să scrie pentru teatru, acesta s-a dezvoltat de la sine. S-au găsit imediat și actori mari și clădiri impunătoare și susținători de nădejde ai acestora fără de care iarăși nu se poate. Așa se face că teatrul francez a înflorit pe vremea lui Molière ; cel englez — pe vremea lui Shakespeare și contemporanii săi ; cel rus — pe vremea lui Cehov și Gorki, iar cel românesc, dacă vreți, pe vremea lui Caragiale, apoi Sebastian, Baranga sau Ionescu. La noi, azi, toată lumea vrea să vadă piese românești. Actorii, fiindcă în rolurile românești repurtează succese, directorii pentru că promovează producția națională, administrația fiindcă realizează încasările cele mai mari ș.a.m.d.

Scrieți, băieți, comedii ! Asta așteaptă publicul ! Totul însă e perfect pînă cînd ai scris-o și i-ai dat-o în mînă secretarului literar. De cum i-o pui pe masă, el, fără să știe măcar despre ce e vorba, a și intrat în panică, face o mutră de parcă l-a apucat dintr-odată durerea de măsele. Începe cu : „n-avem timp", „sîntem înnebuniți", „să vedem". Deci „scrieți băieți, nu mai scrieți !" Dumnealor citesc însă alte piese. Ba chiar foarte mulți traduc, și ăsta e un merit incontestabil al dumnealor ! Dar de aproape treizeci de ani de cînd fac această meserie n-a venit nici unul vreodată la mine să-mi spună : „Uite, Furdui, am citit aseară o piesă de teatru și tot timpul mă gîndeam la tine ! Ia-o și mistui-o imediat". Și sînt sigur că acest lucru nu s-a întîmplat nici cu Dinică, nici cu Rautchi, ba chiar nici cu Radu Beligan. Dacă a făcut-o cineva, acela a fost un regizor interesat să monteze acea piesă, un director din aceleași motive sau pur și simplu un om din afară, complet dezinteresat.

Cum se alcătuiesc repertoriile teatrelor

Vă voi povesti tot din experiența mea de la Bulandra unde am jucat șapte ani.

Doamna Clody Bertola, în plină glorie pe atunci, dorea să o joace pe Rosalinde, și în consiliu de conducere a reușit să introducă „Cum vă place" în repertoriu. A fost un succes. Pe de altă parte Beate Fredanov a găsit o piesă spumoasă englezească alcătuită din corespondența galantă a lui Bernard Shaw. A venit cu ea în teatru și împreună cu Fory Eterle au făcut succes. Ba chiar eu, tînăr pe atunci, bătindu-mă cît am putut — am reușit să introduc o piesă în repertoriu (poate și pentru că era vorba de un singur personaj).

Ce făceau în timpul ăsta cei de la secretariatul literar ? Vă spun eu. Se căutau unul pe altul prin teatru. Clădirea întortocheată, alcătuită din mai multe corpuri cu ziduri sparte și unite între ele, se preta de minune la un asemenea joc. Te întîlneai de pildă cu T. „Nu l-ai văzut pe L ?" „Nu, dar trebuie să fie în față sau **în spate** sau **sus** sau **jos**". A doua etapă. Îl întîlneai în **fața, spate, jos** sau sus pe L. „Vezi că te caută T", îi spuneai. „E în față, sau în spate sau sus sau jos". A treia etapă. Dădeai din nou de T. „Te-ai văzut cu L ?" Tocmai acum a trecut în **față** sau **spate** sau **sus** sau **jos**". La care el îți răspundea de data asta scurt : „Da, ne-am întîlnit în față ; s-a aranjat. Mersi". Și uite așa în fiecare zi.

De atunci au trecut ani nu glumă. Devenisem și eu autor al unei piese de mare succes (în alt teatru), pe care am jucat-o de cîteva ori la Teatrul Bulandra în turneu. Unul din cei doi mai suspomeniți se afla tot acolo și ocupa aceeași funcție. După spectacol, mi-a spus : „Bravo Furdui, bine ai făcut că ai scris așa ceva ! Nici n-aș fi crezut ! Dar pentru noi nu scrii nimic ?" Am tăcut. Ce să-i mai spun ? Că piesa cu pricina, de cum o luasem de la dactilografă, lui i-o dădusem, iar el nici nu s-a ostenit s-o citească ? Dar eu am perseverat și am mai scris o piesă. Nu mai era vorba de o comedie ușurică, ci de o piesă cu adînci implicații politice la ordinea zilei. Voiam și eu să pătrund în altă lume. Întrucît eram cam nesigur dacă nu mersesem prea departe în problema „îndrăznelii", calitate ce se cere atît de insistent pieselor noastre actuale, dar în fond atît de nedorită, am ținut să citesc piesa în fața întregului meu colectiv. S-au adunat acolo oameni de artă dar care erau și oameni de partid în același timp. La lectură cu toți au găsit piesă bine închegată iar din punct de vedere politic perfect justă. Într-un cuvînt piesa a fost inclusă în repertoriu, ceva mai tîrziu, premiera a avut loc și se joacă cu sala plină, deși publicul a fost lipsit în mare măsură de multe poante care au fost scoase fără temei.

Prinzînd curaj încă de la lectură, am încercat să bat la ușa Teatrului de Comedie din București. Teatrul acesta mi-a plăcut totdeauna nu numai pentru prestigiul artistic de care se bucură dar și pentru faptul că în acest colectiv au nimerit printr-o întîmplare fericită oameni de o bună calitate morală, uniți, care de mai multe ori au știut să se impună ca un adevărat colectiv. Procedeul, același. Lectură în fața colectivului. S-au adunat acolo oameni în care eu cred : Mircea Șeptilici, Sanda Toma, Ștefan Tapalagă, Dem Savu, Chesa și mulți alții. La terminarea lecturii au izbucnit aplauze. Bravo ! Vom avea un succes nemaipomenit. Singurul personaj mai puțin încîntat era unul care participa din partea secretariatului literar și ghinionul meu a fost că textul piesei a ajuns pe mîna lui...

Am plecat de la teatru plutind în al nouălea cer și așteptam, așteptam. Cine oare poate să descrie starea unui om care așteaptă, acela își dă seama prin ce-am trecut eu. Am început vizite pe la teatru. Ce se întîmplă cu piesa ? E la secretariatul literar. Acolo s-a și îngropat iar eu n-am putut s-o recuperez nici în ziua de azi. S-a mai vorbit de ea într-un C.O.M. sau două și a trebuit să-mi iau adio de la minunatul colectiv din spatele Poștei.

Nu-i nimic, mi-am zis, mă voi duce cu o copie la Teatrul Național și o voi da chiar lui Radu Beligan. Despre Radu Beligan s-a scris mult, dar ceea ce voi scrie eu acum n-a mai scris nimeni. Pe scurt, Beligan e un om de teatru și răsteatru, care nu vorbește decît despre teatru, care nu urmărește decît teatru și iubește această meserie într-un chip cumva mistic. Știind că e în stare să renunțe și la Brigitte Bardot dacă într-o seară îi dai să citească o piesă bună, m-am gîndit că e imposibil să nu-l antreneze lectura piesei mele și să nu-mi dea un răspuns. M-a sunat la telefon într-o duminică dimineața vorbindu-mi despre piesă în termeni elogioși. Părea chiar surprins, emoționat. Din nou iluzii, din nou în al nouălea cer în care am plutit de data asta foarte puțin. La sfîrșitul convorbirii mi-a spus că a înaintat textul secretariatului literar. „Așa se procedează".

Între timp colegii mă felicitau : „Am auzit că ți se joacă o piesă la Național. Ești cineva !" Dar eu știind ce se întîmplă am rugat conducerea să-mi acorde și aici o lectură comună. E cel mai cinstit procedeu. Curios însă că rareori colectivele de teatru își dau seama de propria lor forță. Aici, „adunarea generală" nu e totdeauna (din păcate) cea care decide. Lectura s-a aprobat, lumea s-a adunat, problema însă era găsirea textului. Eu altul nu mai aveam. Dactilografele nu bat decît în trei exemplare. M-am înființat deci la Secretariatul literar. Acolo lucrează acum șase persoane. E și normal pentru o instituție care începe în Bulevard și se termină în Batiște.

Rînd pe rînd au fost deschise în fața mea zeci de birouri, de sertare, de clasoare, piesa mea nicăieri. Mă uitam la maldărele de lucrări care nu mai încăpeau prin dulapuri, piese de teatru, unele cu coperte albe, altele mai galbene, altele mai albastre. Știu oare cei de la secretariatul literar că fiecare, chiar și cea mai neizbutită, înseamnă o muncă de luni, uneori chiar de ani de zile ? Să ne înțelegem. Nimeni nu le cere să dibuiască geniul dramatic, ci pur și simplu să le citească atent, să aibă, obligatoriu, o convobire cu autorul. Descoperirea dramaturgului e o altă treabă. Cînd într-o vizită la Iasnaia Poliana tînărul Cehov l-a întrebat pe bătrînul Tolstoi ce părere are de **Unchiul Vania**, piesă pe care i-o lăsase s-o citească, acesta din urmă l-a spus pe șleau : „Dragul meu, Shakespeare a scris piese proaste dar a dumitale e și mai proastă". Deci dacă Lev Nicolaevici s-a înșelat la vremea lui, ce pretenții poți avea azi de la T. sau L. sau S. sau X ?

Dacă, de pildă, scriitorul se apucă să scrie proză, iese oricum **roman**, dacă nu, o **nuvelă**, de nu și nu, îl botezi **eseu-amintiri, note** pînă să ai ! Nimeni nu-ți numără paginile și nu-ți pune problemele pe care directorul de teatru, regizorul, le pune dramaturgului : Relațiile între personaje, numărul lor, realizarea și neabandonarea unuia dintre ele, echilibrul între acte, durata lor, economia decorurilor și cîte altele.

O piesă, mă refer doar la alcătuirea structurii sale, se scrie greu. Balzac era autorul „Comediei umane" și era plin de datorii. Se ascundea prin Paris de teama creditorilor. Într-o zi, se zice, i-ar fi mărturisit lui Victor Hugo : „Uite, colega, dacă aș reuși să scriu o piesă de teatru aș scăpa de toate belelele astea financiare".

Și ca să revin la lectură, fiindcă ea a avut totuși loc, la Teatrul Național erau actori, regizori, tehnicieni, dar nici unul dintre cei șase de la secretariatul literar. În fața unui asemenea fenomen orice om al muncii din România, de ori unde ar fi, se întreabă pe drept cuvînt : de ce lipsesc acești oameni de la serviciu ? Unde sînt ? Cine le controlează activitatea de zi cu zi, de oră cu oră ? Din nou felicitări, proiecte dar textul a ajuns din nou printre cele albe, galbene, verzi sau albastre.

Și acum ceva despre Ica. Ica e o fată mărunțică, slabă, blondă, numai piele și oase și îndeplinește funcția de secretar literar într-un teatru în care am jucat. Ea citește piesele ce i se dau, stă de vorbă cu autorii, se consultă cu alții pe care-i roagă să citească la rîndul lor. Ea se bucură cînd pe un afiș scrie : „Premieră pe țară" sau „Premieră absolută", dar se și indignează cînd un decor zace în ploaie și se degradează. Ce să vă mai spun că pune suflet în tot ce face, e utilă oriunde ai pune-o. Ea e sora cea bună a Anomaliei.

Desigur nu de ea e vorba în cele ce ați citit mai sus. Cu alte cuvinte nu funcția de secretar literar e de vină și nici serviciul cu pricina așa cum s-ar putea bănui din titlul sau tonul articolului meu. În cele ce am scris m-am referit doar la cei cărora oricît le-ai repeta principiul nostru sfînt, „nici pîine fără muncă, nici muncă fără pîine", vor crede totdeauna că nu e vorba de ei ci de alții.

DUMITRU FURDUI

Iubirea de frumos

Clujul

Cu cîteva săptămîni în urmă în casa lui George Enescu de pe Calea Victoriei păstrată intactă de marele și credinciosul său prieten în viață Romeo Drăghici am văzut și ascultat o clipă un copil de doisprezece ani cîntînd la vioară cu fervoare și precizie care mi-au rămas îndelung în auz. La cursul de poesie bizantină ce l-am ținut în acea zi le-am spus studenților despre acest copil.

Acum îl am în față într-o fotografie ținut de umeri de Yehudi Menuhin. Între timp a luat parte la Concursul internațional de vioară din Anglia de unde Copilul dăruit s-a întors cu premiul special al juriului pentru cel mai tînăr concurent.

Admirația ce arată marele prieten al lui Enescu violonistul vestit Menuhin copilului român, în dedicație, neobișnuit de înzestrat, **Dinu Bilciurescu** (acesta-i este numele) este prilej de bucurie pentru noi toți cei care l-am auzit și îl vom auzi sînt sigur de acum încolo, pentru Liceul George Enescu din Capitală care îl crește pentru toți cei care prin iubirea lor ocrotitoare îi sînt îndemn întru lucrarea de zi cu zi care pe lîngă har este arvuna desăvîrșirii.

Va fi fericită dreapta mea să scrie mereu despre sufletul acestui copil intrat pe calea cea grea și anevoioasă a consacrării căreia îi doresc răbdarea și bunătatea inimii ce l-au fericit pe George Enescu.

IOAN ALEXANDRU

Theodor Răpan

(Urmare din pagina 9)

De cînd l-am cunoscut pentru prima oară, acum numai cîteva luni, mi-a plăcut pe loc de el, de tinerețea lui, de felul lui de a gîndi și de cultura implicită pe care o vădea acest fel de a gîndi. Mi-aduc aminte că mi-a citit cîteva poezii scurte, mai precis mi-a recitat cîteva poezii scurte de-ale lui, care m-au încîntat și m-au făcut să-mi dau seama că literalmente am de-a face cu un tînăr și nou poet. Mai tîrziu, i-am cerut să-mi încredințeze mai multe versuri. Theodor Răpan are două sau trei volume de versuri în manuscris și mi-a încredințat unul dintre ele, cu titlul provizoriu „PHARMAKONII" pe care l-am sfătuit însă să-l schimbe, pentru că se înțelege mai greu la marele public. Lăsînd la o parte însă titlul tineresc al volumului, poezia este surprinzător de proaspătă, de bună calitativ și de profundă. Iată două mostre de poezii : „...Nu uita, inimă a daimonului meu / Înfiorata trecere spre cînt ! / Ți-a trebuit să-nnebunești auzul / Și gura prefăcută în cișmea... / Tu stai lipsită de durere / Nemaivăzuto ! / Mă vezi ?..." (**Îndemn**) sau spre exemplu poezia **Dialogos** :„— Ai deget pentru inel de logodnă ? / — Da, am deget pentru inel de logodnă. / — Ai deget cu care să-mi arăți / noaptea, frica și dragostea ta ? / — Da, am mîna aceasta / ce ține loc de inimă, / de cuvînt și de pistol / zgomotoasă și temătoare / ca întrebarea ta. / Însingurare ! / Magnoliile trec prin fața mea."

Vedem în Theodor Răpan un talent viguros și sperăm din toată inima să cîștige unul din concursurile la care și-a dat cartea pentru publicat, așteptîndu-l să apară, în fine, la un loc de cinste printre poeții tineri.

Închei cu drag.

În cumpănă

În cumpănă rămîne puterea
agățată de-o stea,
în umbra conului
mugește prundul.

Adun imposibilul,
pietrele-s crăpate,
granitul e măcinat
sub tîmpla mea.

Cuvîntul
scris
pe-un pergament,
îl las să-l lumineze
vîntul.

Urme

Pietrele curg
Depărtările zboară
Păsările beau apă
din ciutura goală.
Crucile ascultă bătaia orei
Muntele rugineşte
Mersul meu lasă urme
pe apele mării.

MIHAI PASCULESCU

■ În urma sesizării sale adresate „Flacării", tovarășul **Poliacov Adrian** a primit suma ce i se datora drept cheltuieli de detașare, cît și cei 500 de lei reprezentînd garanția de 10%, a cărei întîrziere s-a datorat faptului că Banca Națională nu eliberase fondul aferent pentru trimestrul IV.

■ Din partea **U.G.S.R.** primim un răspuns destinat tovarășei **Troeschi Gherghina**, prin care ni se aduce la cunoștință că a fost promovată în categoria a II-a în urma examenului susținut, încadrarea decurgînd de la 1 aprilie a.c.

■ **Teodor Abagiu**, din Motru — Gorj, ne informează că în comuna Voloiac, județul Mehedinți, un pădurar numit Constantin Drăghici a închis calea de acces a consătenilor săi, în ideea că pe locul de trecere va construi o casă pentru ginerele său. Țăranii s-au plîns pe unde au putut, dar fără succes. Președintele C.A.P., Mihai Cernăianu, ca și secretarul de partid, Dumitru Drăghici, se declară de acord cu concetățenii lor, dar mai mult decît atît nu fac. Cineva va trebui totuși să ia o decizie și asta nu poate fi decît în avantajul oamenilor : redeschiderea potecii !

■ A dispărut un copil **lipsit de vedere** ai cărui părinți, **Codreanu Aurel** și soția sa **Ecaterina**, domiciliați în București, Șos. Olteniței nr. 240, bl. 48, scara 1, et. 7, ap. 9, îl caută febril, rugînd pe cei care-l identifică să-i anunțe. Numele copilului : **Sergiu**; vîrsta 16 ani. Alăturăm fotografia copilului.

■ **Bică Romeo-Lucian**, din Sighetul Marmației, str. Unirii 22/21, jud. Maramureș, solicită diploma sau un alt act din care să rezulte că a absolvit un curs de calificare ca instalator frigotehnist, act ce-i este necesar la încadrarea sa într-o unitate din orașul natal. Întreprinderea Frigotehnica București, unde petentul nostru a lucrat, este obligată să-i elibereze acest document, întrucît omul și-a făcut lichidarea, fiind liber să se încadreze altundeva.

■ **Costăchescu Corneliu**, din București, caută (și nu găsește) str. Prof. dr. N.C. Paulescu, (care este numele distinsului nostru compatriot și descoperitor, de fapt, al insulinei), deși a fost asigurat că ea există în zona facultății de medicină. (Nici în ghidul străzilor nu poate fi găsită.) Cu acest prilej, corespondentul nostru remarcă ciudate „onomastici" (tot în preajma facultății de medicină) ca, de pildă : Rotativei, Portocalelor, Zării, Răzoare etc.

■ **Constantin Aanei**, din Iași, str. Decebal nr. 1, cămin nr. 4, are de primit în urma unei hotărîri judecătorești, suma de lei 1 200 din partea lui Grigoraș Constantin, din Suceava, Aleea Saturn nr. 3, bl. E 22, sc. A, ap. 4, încadrat al I.U.T.I.F.P.E.C., din același oraș. De la judecarea cazului s-au scurs multe luni (noiembrie 1982!), dar Grigoraș nu a plătit nici cheltuielile de judecată. Știam că există executori judecătorești... popriri etc...

■ Scrisoarea tovarășului **Velicu Nicolae**, din București, str. Roșiori nr. 40, este îndreptățită, ni se scrise de la Consiliul popular al sectorului 4. Drept urmare : a fost sancționat responsabilul de lucrare, maistrul Mihai Florea și pus să plătească despăgubirile; s-a fixat un termen pînă la care I.C.A.B. va trebui să ia măsuri de respectare a prevederilor legale.

■ **Constantin Oprișan**, din București, ne scrie că tovarășii de la cinematograful **„Excelsior"**, din Capitală, sistează vînzarea biletelor în fiecare dimineață la orele 11 și chiar 10, iar la orele 17,00 o reiau dînd locuri în picioare ! Sala este pe jumătate goală la ora de începere a filmelor pînă năvălesc cei fără locuri dar care, pînă la urmă, se așază pe scaunele libere. Ce rost au toate acestea ?

■ **Trustul pentru mecanizarea agriculturii Constanța** confirmă cele scrise revistei noastre de către tovarășul **Timofan Vasile**, în legătură cu aplicarea săptămînii reduse de lucru la S.M.A. Remus Opreanu și a dat dispoziții ca, în mod eșalonat, să se acorde zilele libere pe anul trecut și să reglementeze situația la zi.

■ **Direcția sanitară a județului Argeș** a analizat scrisoarea tovarășei **Ionescu Valeria**, ajungînd la concluzia că cele afirmate s-au adeverit în mare măsură. Drept urmare, petenta a fost reîncadrată, dar în alt loc de muncă, deoarece de unele situații s-a făcut ea însăși vinovată.

■ **Petrescu Mariana** din Deva, Aleea Romanilor nr. 2, bl. 11, sc. III, ap. 56, a încheiat o poliță de asigurare mixtă cu A.D.A.S., pe viață și pe o durată de 5 ani. Vrînd să beneficieze de un împrumut (așa cum se și prevede că este posibil în chiar prospectul A.D.A.S.), cititoarea noastră a fost refuzată pe diverse motive, pe care le consideră dincolo de ceea ce scrie în prospect. Respectîndu-și obligațiile asumate, tovarășa Petrescu Mariana are dreptul să ceară și A.D.A.S.-ului să procedeze la fel.

■ Din Brașov am primit o scrisoare semnată de tovarășul **Constantin Finichiu**, care ne atrage atenția că un obiectiv arheologic important, Castrul roman de la Brețcu, este nu numai ignorat dar și neîngrijit. (De fapt, cele două atitudini se leagă perfect între ele.) Corespondentul nostru, originar din această străveche așezare, cîndva **Angustia romană**, dorește să atragă atenția istoricilor și arheologilor asupra castrului și n-a obosit deși scrie pretutindeni de peste 10 ani. Odată cu apariția în „Flacăra" a acestei scurte știri, poate cei care dețin scrisorile tovarășului Constantin Finichiu își vor reaminti de castru.

■ **Marciu Ion**, din comuna Măgurele (vecină Capitalei), ne atrage atenția (și desigur nu numai nouă) că în localitatea respectivă nu există o casă de cultură. Cu regret menționează tovarășul Ion Marciu faptul că de 5 ani de zile nu a mai avut loc acolo nici o manifestare culturală, tineretul fiind, astfel, atras să-și petreacă timpul liber prin restaurante (și, așa cum aflăm din aceeași scrisoare, pe o rază de cîțiva kilometri sînt șase restaurante).

■ Reamenajîndu-se (în fine!) Parcul Ioanid, din București, se intenționează mutarea locului de joacă pentru copii dinspre Bulevardul Dacia în altă zonă, ne scrie **Dinu Dragomirescu**, care pledează pentru menținerea actualului spațiu destinat celor mici pe motive bine întemeiate : acolo este prezent soarele multe ore ale zilei, acolo există deja o utilare de agrement și iarbă. De ce să se investească inutil, întrebăm noi și de ce să fie trimiși copiii în locuri umbrite ?

■ Întors de la Căciulata, colegul nostru de la ziarul **Sportul**, Modesto Ferrarini, ne relatează o situație, hai să-i zicem, nostimă : acolo a văzut munți de sticle cu excelenta apă minerală, dar la București n-o găsește să dea cu tunul ! La finele lunii februarie, stocul local era de aproape 50 mii de sticle, pe care comerțul nu le solicită. Bolnavii din Capitală trebuie musai să se ducă acolo ? Eventual să se și mute cu casa...

■ Aproape 90 de elevi din Bogdănești (Bacău) și alți 70 de nou veniți în industria băcăuană, roagă să fie repus în circulație autobuzul care lega Bogdănești-Traianul de Bacău. Chiar dacă nu vor mai fi 5 curse, măcar una de dimineață și alta de seară trebuie să existe. Altfel, oamenii au de străbătut cu piciorul între 7 și 10 km., ajungînd la muncă și la școală obosiți. Din asta nu profită nimeni !

■ **Marian Robert Marius**, din Iași, se întreabă (justificat credem noi): de ce la Iași unele filme apar cu mare întîrziere sau nu apar deloc ? Nu s-au văzut în capitala moldoveană „Marea evadare", „Café-expres", „Agonia", „Combinația" etc. Ne amintim că altădată, premierele cinematografice se produceau în orașele din provincie.

■ **Direcția comercială a C.P.M.B.** confirmă, în urma controalelor efectuate, o parte a susținerilor corespondentului nostru, Andrei Ion, privind unele aspecte necorespunzătoare la centrul de carne din bl. C 12, Emil Bodnăraș nr. 73. Gestionarul a fost sancționat. Corect !

■ **Axente Ioana**, din comuna Tiha Bîrgăului, a obținut, din partea Procuraturii Generale, declararea recursului extraordinar, solicitat prin intermediul revistei noastre.

■ **Ioan Sișu**, din București, str. Huedin nr. 4, bl. A 12, et. 4, sect. 4, și-a amenajat, în spatele blocului, o mică grădină cu zarzavat. Un dublu scop : autoaprovizionarea și destinderea după orele de serviciu. Consecința : distrugerea spațiului lucrat și însămînțat de el. Explicația : administratorului blocului respectiv nu-i place inițiativa locatarului, drept pentru care i-a scos răsadurile și spre a nu-l păgubi i le-a lăsat în pragul ușii apartamentului. Această excepție (de a nu avea mici grădini de zarzavaturi) constituie „exclusivitatea" celor de pe scara III unde își are reședința personală și administratorul respectiv. Rugăm factorii responsabili de la Consiliul popular sector 4 să pună lucrurile la punct.

■ Din Corbenii de Argeș, familia Badea îndreaptă către medicul M. Filip, de la Spitalul militar central, din București, gîndurile lor cele mai calde de recunoștință. Datorită intervenției chirurgicale înfăptuite de acest doctor, mama celor care ne-au scris și-a recăpătat vederea.

■ Se caută un sediu adecvat pentru un anticariat! Acesta este miezul scrisorii tovarășului **Florin Anghel**, din Pitești, care salută aducerea mai la centru a anticariatului pînă de curînd exilat la marginea orașului, dar care crede (în mod just, după părerea noastră) că nici laolaltă cu uneltele agricole din modernul magazin etalon, unde a fost instalat, nu face casă bună.

■ La sesizarea tovarășului **Dumitrescu C. Moise** din comuna Golești, jud. Vîlcea, conducerea CENTROCOOP a dat dispoziții privind urgentarea aprovizionării magazinelor sătești cu produsele solicitate, petentul numit urmînd a fi înștiințat unde poate găsi cele de trebuință.

■ Dorința **Silviei Munteanu**, din Orăștie, care a sugerat punerea la dispoziția publicului, pentru agrement, a lacului Sumuștău, ocolul silvic respectiv ne înștiințează că așa ceva nu va fi posibil, din cauza adîncimii lacului (? !) dar și pentru că el a fost populat cu pește în vederea valorificării sale economice. Observației malițioase a inginerului care semnează adresa rezumată de noi, precum că Silvia Munteanu nu a dorit altceva decît să-și vadă numele tipărit în „Flacăra" îi răspundem prin trecerea sub tăcere a chiar numelui inginerului în cauză...

■ **Sivu Marioara** și **Sivu Georgeta** au absolvit o școală profesională devenind electricieni de întreținere forță, drept pentru care au fost încadrate, potrivit contractului prealabil, de către Întreprinderea „Sintofarm", care le folosește însă pe cu totul alt profil decît cel al calificării lor. Ambele ne întreabă: de ce ? Transmitem mai departe nelămurirea lor, așteptînd un răspuns.

■ **Ion Albescu**, din Sibiu, desigur un îndrăgostit de cinematograf, propune ca în locul cifrelor care „individualizează" casele noastre de filme (1, 2, 3 etc.) ele să primească un nume adevărat, de scriitori, artiști, cineaști etc. Mai sugerează corespondentul nostru și lansarea unui concurs de scenarii despre viața lui Ovidiu în exil (dacă am înțeles bine). Aviz amatorilor, dar și profesioniștilor.

■ **Dolceanu Valentina**, din Bacău, str. Bicaz 138, ni se plînge că, pe data de 26 martie 1983, s-a prezentat cu cei trei copii ai săi la circa medicală nr. 13. Doctorița era în recuperare. La policlinica de copii, unde s-a deplasat, în continuare, un medic de serviciu i-a eliberat rețetele necesare tratamentului, dar... farmacia era în inventar. Copiii au făcut 39 de grade și au fost îngrijiți de vecini (care cu ce medicamente a avut) .

■ O veste tristă și o fotografie pe măsură ne-a trimis **Lucian Tudose** „vizitator consecvent al localităților țării". La Cluj-Napoca, în parcul central al orașului, statuia lui Liviu Re-

breanu arăta ca în fotografia alăturată. Oare nu deranjează pe nimeni acest fapt deloc obișnuit ?

■ **Direcția sanitară a județului Iași**, reanalizînd situația înfățișată revistei noastre de către **Damian Alexandru**, a decis reîncadrarea soției sale Natalia cu data de 1 IV 1983, ceea ce îi asigură atît continuitatea în muncă și retribuția tarifară anterioară.

■ O rezolvare asemănătoare a avut și cererea tovarășului **Valter Ehling** de la Întreprinderea „Firul Roșu", din Tălmaciu — Sibiu, a cărui reîncadrare ca șef atelier finisaj chimic i-a produs o vie satisfacție.

■ Un grup de țărani din satul Galați, oraș Zlatna, jud. Alba, printre care **Blaga Aurel**, **Coacăză Traian**, **Dubaș Victor**, nu și-au primit nici pînă în prezent drepturile legale pentru animalele predate pe bază de contract încă din 1981. Consiliul popular Zlatna le-a cerut crescătorilor numiți și celorlalți să semneze contracte și pentru anul 1984, ceea ce oamenii au făcut dar neuitînd de drepturile lor din anii trecuți. Nici plîngerea din 20 decembrie 1982, adresată Consiliului popular județean Alba nu s-a soldat cu vreun rezultat pozitiv, ci numai cu noi amînări și promisiuni. În acești trei ani care au trecut, scriu țăranii din satul Galați, nu era suficient timp pentru a se obține aprobările necesare achitării drepturilor ce le revin ?

■ Lăcătușul mecanic timișorean **Ilie Milin** este deținătorul unei masive și originale colecții, reprezentînd o „microenciclopedie a Terrei": peste 66 mii piese din care peste 46 de mii texte decupate, peste 10 mii foto alb negru, 5 800 desene.

aproape 2 500 foto color și 234 de hărți, toate reunite în 63 de dosare după criterii riguroase (în număr de 42 !) care permit o rapidă cercetare și informare.

Pagină realizată de EMANUEL VALERIU ■

Scrisoare comentată

„Comuniunea" dintre vechi și nou

Sînt creații arhitecturale urbanistice ori rurale care vorbesc despre trecutul nostru. Exprimă convingător condiții social-istorice ale trecutului nostru. Așadar, nu putem rămîne impasibili față de aceste perle arhitectonice intrate sub ocrotirea Comisiei Centrale de Patrimoniu și ocrotite de lege.

Cînd un grup de botoșeneni ne-a semnalat că tocmai astfel de case se demolează la Botoșani, nu ne-a venit să credem. Într-un oraș care „găzduiește" casele memoriale ale lui Nicolae Iorga, Mavrocordat ori Antipa, este incredibil cum s-a ajuns la astfel de soluții. Un monument de arhitectură veche era „fosta" casă a pionierilor, care s-a demolat. S-au demolat sau sînt în curs de demolare casele tradițional-istorice de pe strada Pușkin (de care se leagă și numele lui Eminescu) ; casele de pe strada Pictor Grigorescu de la numerele 11 și 14. Ultima este catalogată : de un „eclectism clasicizant de calitate excepțională", iar casa de la nr. 11 este chiar mai valoroasă. Această casă (și altele ca ea) demonstrează, tocmai în nordul Moldovei, „intensitatea relațiilor economice și culturale cu Transilvania". Casa are și o vegetație luxuriantă rar întîlnită. Aproape doi ani s-au chinuit edilii botoșeneni să obțină „aprobare" pentru demolarea acestui rar imobil ! Și pentru ce ? Pentru construirea blocului E 1. De parcă altă formulă nu s-ar fi găsit ! O altă întrebare : dispunem de atîtea fonduri de investiții, încît să ne permitem să demolăm case trainice ? !

Mi se pare absurdă și mi se pare deplorabilă graba cu care unii edili demolează de dragul demolării (apropo, edilii nu sînt și ei iubitori de frumos ? Arhitecți fiind nu pot înțelege un monument arhitectonic ?). Înțelegerea care ar trebui să existe între arhitecți și constructori, din păcate nu prea există. Comisiile județene de sistematizare, din nefericire, nu cer întotdeauna acordul Comisiei Centrale de Patrimoniu, mai cu seamă cînd este vorba de clădiri cu o astfel de valoare istorică și estetică. Botoșenenii, în numele cărora ne-a scris Petra Vasile, strada Pictor Grigorescu nr. 11, pe bună dreptate sînt îngrijorați. Botoșaniul este printre puținele orașe din țară care se bucură de un privilegiu : au spațiu suficient de construcție. Ba, chiar au și spațiu excedentar. Ne miră însă sîrgul și zelul edililor de-a demola astfel de case cu o arhitectonică tradițională, cînd printre blocurile din cartierele botoșenene răsar, ca ciupercile după ploaie, case izolate, fără nici un fel de valoare arhitectonică.

Vom readuce aminte cîteva dintre indicațiile de partid în acest sens. Necesitatea conservării construcțiilor reprezentative pentru vechimea arhitecturală. Nevoia armonizării construcțiilor noi cu cele din vechime. Trebuie acordată atenție sporită vegetației valoroase și arborilor seculari. Se recomandă, de asemenea, reatribuirea unor denumiri tradițional-istorice unor străzi, alei, piețe ș.a. În acest sens, sigur că, edilii botoșeneni au mult de făcut, inclusiv în sensul reorientării și reamplasării unor construcții. Ei (și nu numai ei) trebuie să respecte, în virtutea tradiției, tocmai această „comuniune" dintre vechi și nou. Parafrazîndu-l pe Eminescu, vom spune : la un oraș cu un trecut atît de nobil și atît de frumos, un mare viitor i se cuvine ! Cum îl pregătim ?

DORIN SĂLĂJAN ■

Poșta redacției

Ion Popica — Vama Buzăului (Brașov), **Constantin Săndoiu** — Pietrari (Vîlcea), **Ion Antohe** — Rm. Sărat : Decretul nr. 425/1981, art. 43 la care vă referiți (privind scutirea de plata impozitelor și taxelor locale a invalizilor de război) reglementează printre altele și taxele asupra mijloacelor de transport, impozitul pe terenuri din municipii și orașe, taxele pentru eliberarea autorizațiilor în domeniul construcțiilor etc. ■ **Sterica Vasile** — Predeal — Sărari (Prahova) : La data decesului, tatăl dv. nu se afla în muncă pentru a fi îndreptățit la o pensie de invaliditate, astfel că nici membrii de familie nu au dreptul la pensie de urmași ■ **V. Ionescu** — Buzău : Funcțiile didactice se ocupă în învățămîntul preșcolar, gimnazial, liceal, profesional și de maiștri prin repartizare sau concurs. Data ținerii concursului se stabilește de către M.E.I., iar publicarea posturilor didactice de specialitate, vacante, se face în „Tribuna școlii" unde se dau și relații corespunzătoare pentru înscriere și concurs ■ **Ecaterina Băețel** — Domnești (Giurgiu) : Obligația este să vă încadrați în muncă ■ **Pop Constantinescu** —Tîrgu-Jiu : Da, se practică la Spitalul de chirurgie plastică și reparatorie ■ **Gheorghe Bercea** — Pitești : În liceele sanitare speciale, cu profil masaj, nu pot fi înscriși decît deficienții de vedere recuperabili în vîrstă de pînă la 18 ani ■ **Camelia Gheorghiasa** — București : La data ieșirii dv. din drepturi, mama a rămas cu partea din pensie care i s-a cuvenit pînă la acea dată ■ **Aranka Kiss** — Sf. Gheorghe : Vedeți revista „Forum" ■ **Vasile Lisnic** — Suharău (Botoșani) : Dacă nu ați realizat retribuția minimă pe economie și nu s-a perceput și virat contribuția pentru asigurările sociale de stat, perioada la care vă referiți nu constituie vechime în muncă ■ **Petru Procop** — Brăila : Condițiile sînt tipărite și pe versoul poliței de asigurare ■ **Alexandru Lacatuș** — Turda : Întrucît aveți vîrsta de 55 de ani și o vechime în muncă de 27 de ani din care la grupa a II-a numai 13 ani nu puteți fi înscris la pensie pentru limită de vîrstă.

MARGA NEDELEA ■

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi. Audiențele se țin zilnic între orele 10-13.**

Onorată instanță a moralei

Vinovat a fost găsit cel asupra căruia a picat banul!

Pe la începutul lui februarie 1981, într-o zi de sîmbătă, după ce consumaseră la serviciu băuturi alcoolice, trei inși, beți criță, se urcă într-o Dacie și o pornesc spre casa unuia dintre ei, cu gîndul de a continua cheful. Nu mai ajung la destinație, mașina lor, care circula mai mult în zigzag, ciocnindu-se de o basculantă. Unul dintre cei trei a fost accidentat grav decedînd în timp ce era transportat la spital, ceilalți doi ajungînd în stare de inconștiență la spital. Cum dosarul penal 6131/1981 al judecătoriei sectorului 6 — este plin de dubii în ceea ce privește desemnarea conducătorului auto în timpul impactului cu basculanta, vom relua și noi cercetarea cazului, mai ales că hotărîrea instanței, rămasă definitivă, elimină, fără motiv, singurele probe elocvente — cele științifice (două expertize ale Institutului de medicină legală și una tehnică a mașinii), ale căror concluzii, coroborate, coincid asupra desemnării conducătorului auto. Vinovat însă în acest dosar a ieșit cel asupra căruia a căzut banul. Și banul a căzut asupra lui Mirea Victor, proprietarul autoturismului, unul din cei trei ocupanți ai Daciei.

Alte posibile variante ale vinovăției

Cel puțin din punct de vedere moral vinovăția aparține, deopotrivă, tuturor celor trei ocupanți ai Daciei, toți trei fiind conducători auto. Însuși dosarul oferă trei variante posibile ale vinovăției în fața legii a fiecăruia dintre cei trei. 1. Ar fi plecat de la Transchim, unitate la care lucrau toți trei, în următoarea formație : La volan — Dragomirescu Florentin, în spate — Mirea Victor (proprietarul Daciei) și Ganea Constantin (decedatul) — conform depoziției portarului unității, Jean Constantinescu. Nu înțelegem de ce instanța nu a ținut cont de această declarație, chiar dacă la ea s-a ajuns prin apărarea lui Mirea. Cu atît mai mult nu înțelegem de ce el, Dragomirescu, s-a transformat pentru instanță, în martorul nr. 1 al acestui proces, pe simplul motiv că era cel mai puțin băut dintre toți trei, și deci, știe mai bine cum s-au petrecut lucrurile cîtă vreme plana și asupra lui o suspiciune că ar fi condus, băut fiind, și, fără permis pentru mașini mici — avînd permis doar pentru cele mari. Sigur că, în final, pentru cele întîmplate, banul vinovăției nu ar fi picat asupra lui, el aflîndu-se cert pe locul din spate în momentul producerii accidentului. Cît de serios însă pot fi luate în seamnă depozițiile lui cîtă vreme el însuși ar fi trebuit să se disculpe dacă s-ar fi urmărit și această pistă ? ! 2. Rămîn așadar doi virtuali vinovați în fața legii de cele întîmplate. La volan — tot dosarul ne oferă această variantă — s-ar fi aflat Ganea Constantin (decedatul) — expertizele științifice, ale Institutului de medicină legală, coroborate cu cea tehnică a mașinii — confirmînd tocmai această unică posibilitate. Cităm din raportul trimis de Institutul de medicină legală : „Coroborînd leziunile prezentate de cei trei ocupanți ai autoturismului, cu planșele fotografice privind modul de impact al celor două autovehicule, apreciem că la volanul autoturismului s-a putut afla victima Ganea Constantin care a prezentat leziuni multiple costale și rupturi ale cordului, leziuni produse de volanul autovehiculului în cadrul dezaccelerării bruște din momentul accidentului". Tot din planșele fotografice din dosar rezultă că în urma accidentului s-a produs o deformare mare a părții antero-laterale stîngi a autoturismului, cu o deplasare a volanului și a scaunului conducătorului auto. Este suficient însă să vezi mașina (păstrată și acum în aceeași stare) pentru a-ți da seama că cel de la volan nu ar fi avut nici o șansă de scăpare ! 3. În sfîrșit, a treia variantă — cea reținută de instanță — Mirea se afla la volan, Ganea în dreapta și Dragomirescu în spate.

Lipsa unor criterii de individualizare

Așadar, pentru soluționarea cauzei instanța se bazează, în primul rînd, pe declarațiile martorilor oculari. Se pune preț chiar și pe depozițiile care ar fi trebuit privite circumspecte față de interesele pe care le aveau respectivii în soluționarea unui anumit mod al cauzei. Astfel, martorul Munteanu Volodia Pintilie, conducătorul autobasculantei, fiind angajat direct în accident, evident că avea interesul să se disculpe. Organele de circulație i-au reținut permisul timp de un an și patru luni, tocmai pentru că exista suspiciunea că accidentul s-a produs, parțial și din vina lui. În ce-i privește pe ceilalți martori oculari, cînd declară că-l identifică pe inculpat ca fiind persoana care a condus autoturismul, nici unul dintre ei nu oferă criterii sigure de individualizare, nu dă nici un detaliu privind fizionomia, statura etc. Pe baza declarației lui Mihăilă Nicolae s-a emis mandatul de arestare al lui Mirea, martorul arătînd că „acesta este șoferul" și că „eu personal l-am scos de la volanul autoturismului și l-am transportat la spital cu o mașină de ocazie". Într-o altă declarație sublinia că-l dusese la spital pe Dragomirescu ! Ion Gabor (coleg al lui Volodea, aflat cu acesta în basculantă în momentul accidentului) declară că-l cunoaște bine pe inculpat deoarece... era îmbrăcat cu — rețineți, în plină iarnă ! — cu o cămașă galbenă, cu mîneca scurtă. Pentru Alistar Vasile (alt coleg al lui Volodea), victimă înseamnă neapărat cel însingerat și cum cel mai plin de sînge era cel din dreapta șoferului, care după impact căzuse cu o parte a trupului și capul pe asfalt, „unde se făcuse o baltă de sînge" — acesta, fără doar și poate, devenise pentru el „victima". Oricum, el nu-l poate identifica pe inculpat ca făcînd parte din cei trei ocupanți ai mașinii. Munteanu Volodea declară că ar fi recunoscut inculpatul după ținuta vestimentară — pulover verde și blugi românești — și că victima era plină de sînge pe față. Precizarea pe care o face este demnă de luat în seamă : „Precizez că inculpatul se afla la volan deoarece ușa lovită îi prinsese picioarele și a trebuit să desfac tabla și să-l scot din mașină". Or, Ganea, și nu Mirea, conform expertizelor medicale, avea picioarele fracturate ! Discuția purtată de noi cu Munteanu Volodea Pintilie este și mai limpede pentru cauza judecată și încheiată. Șoferul — se exprimă el — era răstignit pe pernă... Toți erau cam de aceeași statură, așa încît în zăpăceala creată, nu se mai punea problema recunoașterii lor"... În ce privește haina de piele a inculpatului a stat la el aproape un an de zile. Cum de a ajuns la el e un capitol greu de lămurit, cert este că nu i-a predat-o decît la intervenția avocatului lui Mirea. Să dovedească acest ultim aspect buna-credință a lui Volodea ? Nu cumva a crezut mai degrabă că-i va rămîne lui haina știind că proprietarul mașinii murise ? În sfîrșit, demne de reținut ar fi și relațiile care s-au încheiat, mai mult decît amicale, între el și familia celui decedat.

Să mai reținem că pe 31 august 1981 instanța deliberează : „Avînd în vedere faptul că există dubii la săvîrșirea faptei de către inculpat, se apreciază că nu mai există motivele arestării, urmînd a dispune (și s-a dispus !) punerea lui în libertate". Se mai aștepta în acel moment doar expertiza ! ! !

Alte eventuale depoziții de martor ocular

Cum depozițiile martorilor oculari au primat în final, chiar dacă ele însele ridicau dubii, am mers și noi pe pista depistării altor martori oculari cărora le-am pus întrebări legate și de fizionomia șoferului și a celui de lîngă el. **Dragnea George**, comuna Mihăilești sat Novaci, citat ca martor ocular de instanță, dar negăsit de miliție fiind mai mulți ai lui Dragnea în acel sat : „La volan era un băit blond și mai înalt, ăl din dreapta lui era oacheș și mai mic.. Cel de la volan avea volanul intrat în el și cînd l-am tras afară, să mă iertați, făcuse pipi pe el, așa era de zobit, dar sînge pe el nu avea. Cînd l-am scos, l-am pus lîngă bordură. Cel din dreapta lui (ăla mic și brunet) căzuse cu corpul și capul în trotuar și picioarele le avea înăuntru". Martorul **Negrilă Nicolae** ne aduce și el o completare interesantă : „Conducătorul autoturismului a fost scos cu mare dificultate datorită faptului că autoturismul era puternic lovit pe partea stîngă și volanul și celelalte aparate de conducere (pedale) erau împinse mult spre interior, blocîndu-l pe conducător". **Stan I. George** jurisconsult la Centrala materialelor de construcții București, martor ocular, dar neprins ca atare în documente : „Cel care a condus autoturismul a fost scos cu mare dificultate fiind blocat între scaun și volan, cu picioarele prinse între pedale. Nu sîngera. Era un bărbat înalt, subțirel, cu capul descoperit, cu părul șaten spre blond. Cel din dreapta șoferului era brunet, subțirel, de statură mică. Era lovit la cap deoarece îi curgea sînge pe nas și prezenta umflături în regiunea ochilor și a frunții."

Iată deci cum în două din declarațiile noastre coincid descrierile celor doi. Demn de luat în seamă acest lucru deoarece între cei doi erau diferențe de fizionomie și statură mai mult decît vizibile. Ganea era foarte înalt (1,80 m), mai mult blond decît șaten iar Mirea era mărunțel — 1,60 m — și foarte brunet. (Ca o paranteză, Dragomirescu a ținut să ne facă o precizare care nu prea mai susține declarațiile lui. Că lui i s-a făcut rău înainte de producerea accidentului, din cauza unor lovituri de stîlpii ușilor, așa încît, în vremea cît el s-ar fi aflat în inconștiență, cei doi, Ganea și Mirea, ar fi putut să-și schimbe locurile. Că el oricum, în nici o declarație, nu a făcut precizarea că Mirea ar fi condus de la cap la cap !).

În loc de concluzii

1. Confuzia privitoare la conducătorul auto al mașinii a pornit încă de la cercetarea făcută de circulație care găsind, după accident actele proprietarului, de la bun început l-au tratat ca pe un virtual inculpat. Să fie obligatoriu să conduci dacă ești proprietarul mașinii cîtă vreme mai ai alături alți doi conducători auto ? 2. Într-o cauză de o asemenea importanță nu probele testimoniale incerte, ca în orice accident de circulație, și, totodată, subiective, ar fi trebuit privite și tratate ca imuabile, ci cele științifice, care nu se pot preta la nici o interpretare subiectivă. Or, dacă pînă la efectuarea celor două probe științifice — expertizele — exista numai un dubiu puternic cu privire la locul pe care-l ocupa Mirea în mașină, după efectuarea lor dubiile ar fi trebuit înlăturate definitiv. Sperăm însă că prin depozițiile martorilor descoperiți de noi nu vor mai exista dubii nici în ce privește declarațiile de martori sau, mai bine spus, dubiile de pînă aci vor deveni certitudini ! 3. Se specifică în hotărîre : „Pentru ca expertiza medico-legală să poată fi luată în considerare de instanță era necesar să se ceară de către apărare avizul Comisiei superioare medico-legale". Cine a oprit instanța să solicite ea acest aviz întru aflarea adevărului ? Cine a oprit organele de miliție și procuratură să aibă același rol activ ?

GEORGETA ȘTEFĂNESCU

Telegrame și...

Paul Condrea, domiciliat în Tulcea pe strada Eternității, încearcă de mai bine de un an să-și rezolve un fleac. Mai exact, să-și recupereze aproape 2 000 de lei, sumă ce reprezintă alocația de stat pe o perioadă în care dînsul a lucrat în străinătate. Omul lucrează la I.U.G.T.C. Brăila, dar în perioada cît a fost plecat pe alte meleaguri fusese detașat la I.C.E. Industrial import-export. Deci Paul Condrea se adresează întreprinderii brăilene, iar aceasta întreprinde cele necesare :

„Către Industrial import-export București. În conformitate cu H.C.M. nr. 822/1959, persoanele detașate urmează a primi toate drepturile bănești (inclusiv alocația de stat pentru copii) de la unitatea unde își desfășoară activitatea în perioada detașării... Prin prezenta vă rugăm **a ne vira în contul nostru de virament valoarea alocației de stat pentru copii pe perioada iulie 1980—mai 1981 pentru tov. Condrea Paul..."**

Întreprinderea de import-export n-așteaptă ca mingea să atingă pămîntul și smeciază puternic :

„Către I.U.G.T.C. — Brăila. Vă remitem adresa și vă comunicăm că alocația se plătește din fond special alocat pentru copii de buget, nu din contul Industrial export-import București".

De la Brăila pornește spre București o nouă adresă ceva mai dezvoltată :

„Revenim la adresa nr.... și vă facem cunoscut că suma pe care o pretindem a ne-o vira trebuie a fi recuperată de unitatea dv. de la D.P.M.O.S. București, deoarece susnumitul a figurat ca angajat la Industrial export-import pe perioada iulie 1980—mai 1981, nu la I.U.G.T.C. Brăila. Rugăm a rezolva această situație deoarece în caz contrar tov. în cauză se va adresa organelor. judecătorești".

Chestiunea aceasta cu **în caz contrar** n-are darul să încinte pe oricine și Industrial import-export (nu știm nici noi ce este mai întîi, **import** sau **export**, dat fiind că în fiecare adresă apar alternativ pe primul loc) trimite tov. Condrea un răspuns personal, pe adresa Tulcea, str. Electricității (Eternității suna, probabil, ca o aluzie, ca o insultă, ca o amînare, oricum era ușor de interpretat) :

„Urmare cererii dv. vă comunicăm că sporul de vechime nu a fost solicitat pe statul de plată de către întreprinderea dv. Dosarul de alocație pentru copii fiind la întreprinderea de la care ați fost detașat, tot întreprinderea o achită, deoarece aceasta se suportă de la buget. Vă rugăm să luați legătura cu cei în drept, Indexport București urmînd să achite sporul de vechime după ce întreprinderea dv. îl va solicita de la noi".

Noi, firește, am îndreptat scrisoarea lui Paul Condrea spre întreprinderea brăileană care, după numeroase lămuriri, ne roagă :

„...a vă adresa dv. I.C.E. Industrialexportimport să vireze suma datorată și deci pentru soluționarea cererii petiționarului".

O facem. De fapt ne adresăm ambelor instituții, sugerîndu-le să se întîlnească lunar prin reprezentanți, aceștia să hotărască formarea unei comisii, care, la rîndul ei, trimestrial, să întocmească o adresă pe care s-o expedieze la Tulcea, str. Eternității...

...somații

Rostul unei somații este să-ți bagi mințile în cap, mai elegant formulat, să-ți atragă atenția că ți-a mers cît ți-a mers, dar, gata...

Și totuși, Eliza Preda din București, Calea Plevnei nr. 90, o femeie care vreme de „33 de ani a calculat cinstit salariile muncitorilor de la „Griviță Roșie", deși a împlinit de curînd vîrsta de 84 de ani, a rămas o femeie corectă și, ca s-o cităm, „nu sînt sclerozată, am mintea întreagă și judec normal". După trei ani ICRAL Pajura, care-i administrează locuința, și-a adus aminte, a descoperit, cum vreți s-o luați, că bătrîna nu a anunțat anual modificările intervenite la pensie și, după trei ani, îi trimite acasă o somație prin care aceasta este obligată să plătească 190 lei, o diferență, și 190 lei, penalizare. Toate de înțeles, mai puțin penalizarea. „De ce am fost penalizată ? Cine a greșit ? Lună de lună, cînd plătesc chiria, prezint și talonul de pensie. în plus, din 1979, cînd am fost preluați de ICRAL Pajura, am prezentat talonul de pensie iar de atunci nu a survenit nici o majorare". ICRAL-ul pomenește de obligația cetățeanului de a anunța schimbările, dar uită de obligația sa de a verifica anual situația chiriașilor pe care-i administrează. Cine trebuie să plătească penalizarea și pentru ce ?

RĂZVAN BĂRBULESCU

Un barman „cuminte" și o pagubă de peste 700 000 lei

A dialoga cu cineva care trăiește aievea, de luni de zile, coșmarul actului denunțial pe care l-a comis, la capătul unui șir de ilegalități de care nu se disculpă, nu este o împrejurare ușor de suportat. Ion Bistrean, fost barman la restaurantul „Parc" din Arad, este, acum, din păcate mult prea tîrziu, perfect conștient de gravitatea faptelor sale. Încă de la prima vedere te impresionează starea lui psihică deplorabilă, privirile triste, permanenta frămîntare.

— Cum s-a întîmplat ? — rup eu tăcerea cu inevitabila întrebare pentru astfel de situații.

Ion Bistrean, oftează adînc, își mușcă buzele și strînge pumnii de care își reazemă fruntea.

— Exact așa cum am declarat din prima zi la miliție — încearcă el să evite repetarea unei relatări care îl copleșește.

— Aș dori să-mi spui totuși de ce ai ajuns într-o asemenea clipă de disperare ? — insist eu. Poate din „cazul" tău vor trage alții concluziile necesare. Mă refer la cei tentați să greșească, și deopotrivă, la cei care ar fi trebuit să te împiedice și pe tine să ajungi aici...

— Vinovat sînt, în primul rînd eu — mărturisește ; atît pentru paguba produsă de-a lungul anilor în gestiune, și mai ales pentru ce am făcut în noaptea aceea, sperînd că astfel scap de răspundere... Nu m-am gîndit că mă înfund și mai rău... Nu încerc să-mi micșorez însă vina, spunînd că am fost „ajutat" și de alții să ajung aici. Unii direct, cei care mi-au pretins să le dau, fără bani, produse din gestiune, alții, indirect, care m-au controlat superficial, nedescoperind lăzile goale de vodcă, pe care eu le prezentam la inventariere ca fiind pline... Repet însă de tot ce s-a întîmplat, în primul rînd eu...

— L-am avut subaltern timp de 10 luni — ne relatează Alexandru Cotrău, unul din șefii unității în care a lucrat Ion Bisteran. Aș putea spune că era socotit ca cel mai cuminte dintre băieți, pentru că nu făcea cheltuieli exagerate, trăia modest, ținea o evidență strictă a gestiunii.

— Am rămas de-a dreptul stupefiați cînd am aflat că tocmai Bistrean a fost în stare să provoace o pagubă în gestiune apoi să provoace incendiu — adaugă șeful de sală Gheorghe Mureșan. Alții mai au prieteni, se mai întind la un pahar, mai pleacă cu taxiul acasă. Cine s-ar fi așteptat ca tocmai el... ?

Demn de reținut este și faptul că aprecierile celor care l-au cunoscut pe Bistrean concordă și cu concluziile desprinse din cercetările făcute de miliție cu privire la modul de viață și comportarea celui în cauză. Ceea ce, la drept vorbind, stîrnește și mai multă nedumerire : cum este posibil ca un om — un tînăr de 28 ani — a cărui comportare n-a stîrnit nimănui suspiciuni, să delapideze în cîțiva ani aproape 200 000 lei, apoi să provoace un incendiu în speranța că astfel scapă de obsesia răspunderii pentru golurile pe care le crease în gestiune (?!), aducînd unității un prejudiciu de peste 700 000 lei ?

Desigur, nici el și nici altcineva nu încearcă să-i atenueze gravitatea faptelor comise, ceea ce trebuie să constituie un sever avertisment pentru cei tentați să recurgă la asemenea ilegalități. Dar, aceasta nu înseamnă că nu se mai fac și alții vinovați de cele întîmplate.

Mai încape îndoială — spre pildă — că **dacă revizorii de gestiuni și-ar fi îndeplinit elementara îndatorire pentru care ocupă funcțiile respective și sînt retribuiți, de-a stabili cu exactitate situația scriptică și faptică a gestiunilor pe care le controlează** — și au „executat" în perioada la care ne referim nu mai puțin de 9 (nouă) inventare, — **incorectitudinea lui Bistrean ar fi fost descoperită cînd paguba era de numai cîteva mii de lei, iar astăzi n-ar fi existat consecințe atît de grave nici pentru el și nici pentru avutul obștesc ?**

MIHAI GROZAVU

Cronica şoselei

Roxana cea trufaşă

Mulţi băieţi din clasă o plăceau pe Roxana. Înaltă, trasă ca prin inel, cu un păr blond strălucitor, cu nişte ochi expresivi, verzi deschis, care la soare devin azurii, fata pare mai degrabă de 20 de ani, nu de 17, cîţi are în realitate. Bună la învăţătură, îi place să-şi pună la punct cu replici inteligente, dar caustice, colegii care încearcă să se distingă prin grosolănii ori glume de prost gust.

Tocmai de aceea Marcel, de regulă nebăgat în seamă de fată, a fost tare mirat cînd la apelul său : „Care te fac o plimbare cu maşina ?", singura colegă care s-a declarat de acord a fost Roxana. Bineînţeles că imediat după aceea mulţi băieţi care visau de vreme îndelungată o ocazie care să-i aducă în preajma fetei, s-au declarat amatori să participe la plimbare. „Voi trebuie să înţelegeţi, nu pot lua cu mine toată clasa. Maşina are doar 5 locuri". A început ciorovăiala, căreia tot Roxana i-a pus capăt. „Dacă vă mai tocmiţi mult, eu plec. De ce să-mi pierd timpul în zadar ?" Au rămas pînă la urmă 6 băieţi, toţi prieteni buni ai lui Marcel. În total, deci, 8 ocupanţi.

„De fapt, ce planuri aveţi ?", întreabă fata, în momentul cînd autoturismul se pune în mişcare.

„Sîntem cu toţii băieţi serioşi şi îţi promitem o seară plăcută". „Pe doi dintre voi vă ştiu ce vă poate pielea, dar sper că v-a mai venit mintea la loc."

„Sclifosita asta, pînă la urmă, ne strică seara, Gelule", îi şopteşte prietenului unul dintre cei vizaţi. În spate se stă destul de incomod. Şase vlăjgani pe o banchetă de maximum 3 locuri. Vă daţi seama !

„Mai întîi, mergem la mine acasă. Părinţii ne-au pregătit o gustare. De acord, da ?" De fapt ce pregătise mama lui Marcel era un adevărat festin. Cînd venea vorba de apropiata plecare a lui Marcel, mama se îndrepta spre bucătărie, nu cu vreo treabă, ci mai mult pentru a-şi şterge discret lacrimile care o podideau. „Lasă, măicuţă, că vine el în permisie, oricum armata-l călceşte şi timpul trece-n zbor", încearcă Sorin s-o mai consoleze pe mamă.

„Ai dreptate, dar o să-mi fie tare greu fără el". Tatăl, în schimb, are o dispoziţie excelentă. Îi îmbie mereu pe tineri să nu se sfiască, să mănînce, să bea. Toţi rămîn extaziaţi cînd începe Roxana să cînte. Voce frumoasă, repertoriu bogat.

„Apropo, Marcele, tu ai permis de conducere ?" întrebă fata, aşa, într-o doară.

„Ce-i trebuie, domnişoară, intervine tatăl. Nu vedeţi cum conduce ? El ne rezolvă treburile casei, care sînt destule. Vedeţi doar şi dv. ce gospodărie avem. De fapt, cheile sînt la el în permanenţă".

Marcel simte că i se urcă sîngele în obraji. El, cel ironizat nu o dată, la şcoală ori, mai rău, tratat cu indiferenţă de Roxana, a devenit eroul serii.

Roxana, care a stat puţin pe gînduri înainte de a relua discuţia, remarcă : „Bineînţeles, e treaba dv., eu ştiu puţine în domeniul automobilelor, dar parcă tot e mai bine ca pregătirea pentru volan să se facă organizat, nu aşa, după ureche".

Convorbirea îi incomodează pe toţi. Şi pe gazde, şi pe musafiri. Mai puţin pe Roxana.

Discuţia între bătrîn şi fată, care riscă să ia o turnură neagreabilă, mai ales că e evident cît de mîndru se simte tatăl de odrasla lui, e întreruptă diplomatic de către Marcel. „Stimaţi colegi şi acum vă rog să-mi permiteţi să vă invit la balul din Stejăriş". Toţi rămîn nedumeriţi. „Care bal măi, Marcele ? Cred că glumeşti". „Nu, deloc. Am primit invitaţia aseară". „Dacă-i bal, bal să fie, vorba aia", răspunde unul din prieteni. Roxanei, căreia i-a plăcut mult lichiorul de casă, e şi ea la fel de bine dispusă.

În drum spre bal are loc un mic incident. Unul dintre colegi îl roagă pe Marcel să oprească.

Cei doi coboară din maşină şi prietenul îl ia de mînă pe Marcel, îndepărtîndu-se amîndoi cîţiva metri de autoturism. „Marcele, am o rugăminte. Tu ştii că eu am permis, conduc des, şi la voi n-am băut decît sifon. Fii, te rog, de acord să preiau eu conducerea maşinii".

„Nici vorbă, ce, eu nu conduc bine şi zilnic ? Vrei să mă pui în inferioritate faţă de fată ? Să te dai tu mare, că ai carnet, experienţă etc. ?"

„Bine, fă cum crezi, dar condu mai încet. Maşina-i supraîncărcată, cauciucurile sînt şterse, iar tu ai băut cam multişor !"

Marcel îi întoarce spatele, cei doi îşi reocupă locurile şi şoferul demarează puternic. Se vede că e nervos. Discuţia l-a deranjat mult. Ceilalţi ocupanţi simt că ceva nu e în regulă. Tac cu toţii. Fata încetează cu cîntatul.

Se apropie o curbă la stînga. Viteza e vădit prea mare pentru dificultatea virajului. Chiar şi un pilot încercat reduce aici mult viteza.

Maşina e scăpată de sub control şi proiectată într-un pom. Pilotul moare pe loc, strivit între bordul maşinii şi scaun. Fata se alege cu fracturi la braţe, picioare şi la cap.

Ceilalţi 6 pasageri sînt proiectaţi afară din maşină şi împrăştiaţi pe cîmp. Nici unul n-a suferit vreo vătămare mai serioasă.

De ce n-ai fost înţeleaptă şi în acest moment înşelător, de cumpănă, Roxana ?

VICTOR BEDA ■

Lumea în care trăim

Un minut de adevăr...

Hiroşima a îngrozit omenirea. De atunci, arma nucleară a devenit simbolul distrugerii, al noilor primejdii ce afectează planeta. Dar „bomba A" sau „bomba H" sau „bomba N" — pentru că şi în acest domeniu nu s-a stat pe loc — reprezintă doar o latură a primejdiilor la adresa Terrei. Săptămînalul francez „Le Point" făcea însă o observaţie justă : „Avem teamă de războiul atomic ? Este firesc. N-ar trebui însă să uităm că arma chimică este la fel de înspăimîntătoare. Unii o credeau îngropată pentru totdeauna în oroarea tranşeelor războiului din 1914. Progresul tehnologic o readuce în coşmarul cotidian". Căci, arată revista, „în cadrul statelor majore ale marilor puteri a devenit o deviză — de acum înainte strategiile de luptă includ armele chimice în aceeaşi măsură ca şi armele nucleare". Unii pretind chiar că armele chimice ar fi fost folosite deja în conflictele „locale" din ultimii ani. Acuzaţii, contraacuzaţii...

Oroarea chimică preocupă îndeaproape umanitatea. Toamna trecută, Adunarea generală a Organizaţiei Naţiunilor Unite a adoptat o rezoluţie privitoare la necesitatea interzicerii totale a armelor chimice şi distrugerea lor, aceasta fiind una dintre măsurile de dezarmare cele mai urgente. Cu o singură excepţie, toate statele lumii s-au pronunţat atunci în favoarea rezoluţiei şi au acceptat prevederile ei.

Singura excepţie au constituit-o S.U.A.

Reprezentantul S.U.A. la O.N.U. a simţit atunci nevoia să dea explicaţii. Au fost lamentabile — scria France Presse. Dacă alte puteri au arma chimică de ce să n-o avem şi noi ? — afirma el în esenţă. Şi ca lucrurile să fie cît mai limpezi, la numai trei săptămîni de la rezoluţia O.N.U., preşedintele Ronald Reagan, într-o scrisoare adresată Congresului, arăta că „Statele Unite reiau fabricarea armelor chimice, întreruptă în 1969".

Dar oare Statele Unite chiar nu dispun de arma chimică ? Nu o cunosc ? Nu au folosit-o ?

În oraşul Ho Şi Min — fost Saigon — a avut loc, nu demult, un colocviu internaţional organizat de oameni de ştiinţă vietnamezi şi americani. Au luat parte 160 de savanţi din 20 de ţări ale lumii precum şi reprezentanţi ai unor instituţii ale Organizaţiei Naţiunilor Unite : Programul Naţiunilor Unite pentru Mediul Ambiant (P.N.U.M.A.), U.N.E.S.C.O. şi F.A.O. Tema colocviului a fost stabilirea unor concluzii asupra efectelor armelor chimice folosite de forţele americane în Vietnam între anii 1961—1971.

S-a discutat mult. S-au cercetat numeroase documente, s-au analizat numeroase probe, date şi fapte. Concluziile au fost aceleaşi : S.U.A. au folosit teritoriul Vietnamului drept laborator natural, drept cîmp de experimentare a războiului chimic. Au fost încercate şi folosite în timpul războiului zeci de substanţe care mai de care mai toxice, mai ucigătoare.

S-a discutat mult în cadrul colocviului despre operaţiunea „Ranch Hand". Nu că ar fi fost singura operaţiune militară în cadrul războiului chimic purtat de trupele americane. Dar efectele ei au fost poate cele mai devastatoare. În cadrul acestei operaţiuni, trupele americane au lansat deasupra pădurilor şi ogoarelor vietnameze 44 000 tone din aşa-zisul „Agent oranj" — un defoliant extrem de toxic care a provocat sinistrele „ploi portocalii". Au fost intoxicaţi peste două milioane de oameni — marea majoritate ţărani. Peste 3 500 au murit pe loc. Alte cîteva zeci de mii au decedat în lunile imediat următoare intoxicării.

Marea tragedie constă însă în faptul că urmările „Agentului oranj" au rămas active şi astăzi — după mai bine de 12 ani asupra a sute şi sute de mii de oameni. Cumplitul agent toxic provoacă şi în prezent, asupra oamenilor, grave anomalii congenitale. Efectele sînt atît de primejdioase încît — după cum releva o altă dezbatere ştiinţifică organizată de această dată la Washington — chiar militarii americani care au manipulat şi dispersat cu ani în urmă agentul toxic, suferă de tulburări transmisibile urmaşilor direcţi. (Aşa se şi explică, poate, de ce, recent, şapte membri ai Camerei Reprezentanţilor, atît republicani cît şi democraţi, au prezentat un proiect de lege privind interzicerea producerii unei noi generaţii de arme chimice. Proiectul se opune cererii Administraţiei Reagan privind alocarea sumei de 157,8 milioane dolari necesari realizării gazelor toxice denumite „binare". În document se subliniază că astfel de arme chimice sînt „foarte periculoase şi de neconceput din punct de vedere moral.")

Participanţilor la colocviu li s-au prezentat fotografii, filme, probe materiale, despre ravagiile produse de „Agentul oranj", asupra mediului înconjurător. O suprafaţă împădurită, mai mare de un milion şi jumătate de hectare, a fost otrăvită cu substanţe toxice. Imense zone din această suprafaţă au devenit sterpe. Pe terenuri, însumînd circa 150 000 hectare, coniferele şi cocotierii au rămas scheletici.

Indiferent că sînt imediate sau întîrziate — au concluzionat specialiştii — nefastele efecte ale „ploilor portocalii", ca şi ale tuturor celorlalte substanţe toxice folosite drept arme chimice, au fost şi sînt la fel de periculoase. Ele constituie un serios avertisment pentru omenire asupra gravelor implicaţii pe care le-ar putea avea asupra populaţiei, asupra naturii şi mediului înconjurător un eventual război în care ar fi folosite armele chimice, şi biologice. Iar acest pericol există. Agenţia France Presse relata că „Pentagonul se străduieşte să obţină în Congres şapte miliarde de dolari pentru modernizarea arsenalelor chimice în următorii cinci ani".

Vechi sau noi, cunoscute, folosite deja sau aflate încă în fază experimentală, de la gazele mortale, paralizante, neurotoxice la cele bacteriene sau micotoxice, armele chimice sau biologice provoacă deopotrivă, prin însăşi existenţa lor, imense riscuri şi pericole la adresa securităţii şi păcii. Iată de ce, în lupta pentru încetarea cursei înarmărilor, pentru dezarmare, trebuie să se înscrie şi acţiunea pentru interzicerea tuturor armelor de distrugere în masă, inclusiv a celor chimice.

„Oroarea chimică", arma care distruge viaţa — oamenii, animalele, vegetalele — trebuie împiedicată. Nici un fel de „ploi portocalii" sau de altă culoare nu trebuie să se mai abată asupra planetei. Arma chimică să fie îngropată pentru totdeauna printre amintirile tragice ale unei omeniri confruntate adesea cu pericolele distrugerii.

AL. PINTEA ■

Reuniunea de la Madrid

După un scurt răgaz, lucrările Reuniunii general-europene de la Madrid au fost reluate în cadrul unei etape care se anunţă deosebit de importantă, decisivă pentru încheierea reuniunii.

Început cu aproximativ doi ani şi jumătate în urmă, acest maraton diplomatic al celor 35 de state participante la Conferinţa pentru securitate şi cooperare în Europa intră în linie dreaptă, apropiindu-se momentul deciziilor finale. O evoluţie pozitivă în această perioadă, care să încununeze eforturile investite pe parcursul celor şapte etape ale reuniunii cu rezultatele practice îndelung aşteptate este astăzi mai necesară ca oricînd. Într-adevăr, în situaţia periculos de gravă existentă astăzi în Europa, este în interesul vital al popoarelor continentului — interes care trebuie să prevaleze asupra oricăror considerente conjuncturale ale unor cancelarii — ca, prin rezultatele sale, Reuniunea de la Madrid să contribuie la consolidarea cursului spre destindere, la întărirea securităţii şi cooperării.

Rememorarea drumului străbătut de la deschiderea lucrărilor şi examinarea acelui care rămîne încă de parcurs conduc la concluzia că o asemenea evoluţie la Reuniunea de la Madrid este nu numai necesară, ci şi posibilă. O dovedeşte, între altele, faptul că, rod al anevoioaselor negocieri de pînă acum, peste 80 la sută din textul documentului final al Reuniunii de la Madrid este pus de acord. Mai mult, partea convenită a acestui document însumează, într-un ansamblu coerent, o seamă de prevederi, conţinînd declaraţii, angajamente, măsuri şi acţiuni importante vizînd transpunerea în viaţă a Actului final de la Helsinki, întărirea securităţii, respectarea decalogului de principii, promovarea în continuare a cooperării între statele continentului, securitatea şi cooperarea în Mediterana, precum şi în legătură cu dimensiunea militară a securităţii europene, urmările C.S.C.E. şi alte aspecte.

Partea agreată a documentului final reprezintă, fără îndoială, un capitol comun al celor 35 de state participante la Reuniunea de la Madrid, care trebuie să stimuleze voinţa lor politică de a parveni la un consens asupra întregului document şi să încurajeze eforturile pentru degajarea de rezolvări general acceptabile problemelor încă deschise, fie că se referă la mandatul conferinţei pentru încredere şi dezarmare, la locul şi data viitoarelor reuniuni din cadrul urmărilor C.S.C.E. sau la alte chestiuni.

Atingerea acestui obiectiv şi deci încheierea cu succes a reuniunii general-europene reclamă, înainte de toate, asigurarea unui climat propice, a unei atmosfere de lucru şi respect reciproc, ceea ce presupune abandonarea definitivă a oricărei tentative de confruntare şi polemică, de amestec în treburile interne ale altor state participante, prin abordarea unor aspecte care ţin de competenţa exclusivă a statelor, în virtutea suveranităţii lor naţionale.

Sintetizînd ţelul Reuniunii de la Madrid şi, desigur, al participării României la aceasta, preşedintele Nicolae Ceauşescu spunea nu demult : **să dăm noi dimensiuni activităţii pentru securitate, colaborare şi pace pe continentul european."**

Revine celor 35 de parteneri la opera, deloc uşoară dar fără alternativă, de edificare a securităţii şi cooperării în Europa răspunderea în faţa istoriei şi a făuritorilor ei de a acţiona în acest spirit, acum la apropiata reluare a lucrărilor Reuniunii de la Madrid.

MARIN BUHOARA ■

Calul călare

Noi, cei de rînd, noi, pămîntenii plebei, noi, cumpărătorii deci, nu ne mai încăpem în piele că cineva, asta însemnînd ei, gînditorii, şi ei, fabricanţii, n-au stare şi n-au somn pentru a ne face viaţa mai frumoasă, mai veselă şi încărcată de plăcute surprize. Şi cum să nu credem, de ce n-am crede aşa, cît timp iată, televizorul alb-negru a devenit color, magnetofoanele au devenit casetofoane, magnetoscoapele şi videocasetele iau cu asalt camerele de zi ale oamenilor cu bani.

Există dincolo de noi pragmaticul, resortul care împinge la suprafaţă aceste bunuri pescuite cu sufletul la gură — interesul. Interesul lor, grefat evident pe interesul nostru, dar rămînînd tot timpul ce a fost şi ce este — un interes al lor.

Piaţa occidentală a mijloacelor audiovizuale îşi derulează destinul sub ochiul treaz al concurenţei. Triunghiul se cheamă, ca şi în alte nomenclatoare de produse, Europa — America — Japonia şi, la orizontala momentului, încorporează cîteva produse de bază.

Videodiscul, deja comercializat în Statele Unite şi Japonia, este în faza lansării, dacă nu a şi făcut-o cumva, de către Philips în R.F.G. Francezii, cu ochii la ce se întîmplă prin vecini şi doritori a nu se şti prea în urmă, anunţă acelaşi lucru pentru anul ce vine. Şi fiind la Paris, să mai semnalăm o noutate prevăzută a deveni operaţională începînd din 1985 : televiziunea prin cablu.

Micul ecran se răsfaţă pe nişte proiecte de case mari. Capacitatea de a realiza magnetoscoape la scară mondială este deja excedentară — 10 milioane — faţă de producţia efectivă — 14 milioane, înţelegînd aici inclusiv cele patru uzine europene — Grundig (R.F.G.) şi Philips (Austria) pentru sistemul V 2000, Telefunken (R.F.G.) şi Thorn-Emi (Anglia) pentru VHS, respectiv Sony (R.F.G.) în sistemul Betamax. În proiect — asocierea dintre Bosch şi Matsushita, în R.F.G., şi construcţia unei fabrici Hitachi, în apropiere de München, programată a deveni operaţională în ianuarie 1984.

În serviciul aceleiaşi idei — comunicarea electronică — s-au înmulţit sugestiile, dar mai ales acţiunile în planul afacerii imediate, al cîştigului urgent şi copios. Firmele Nathan şi Thomson s-au asociat pentru a lansa programe de jocuri pe microordinatoare. „Paramount", „20-th Century Fox" şi „Disney" au demarat şi ele realizarea de jocuri electronice video. Plăcerea de acest fel nu este ea chiar nouă : golful electronic are deja vîrsta deceniului, într-un singur an vînzîndu-se în lume şapte milioane de console de asemenea jocuri. Ce se anunţă nou vine doar să sporească convingerea ofensivei electronice în diversele sale ipostaze — videocasete, videodiscuri, jocuri video şi aşa mai departe.

Întîlnirea care pe care, chiar dacă nu totdeauna rostită, pluteşte în aer. Revenind la magnetoscoape, de pildă, să amintim că în ce priveşte prima generaţie a acestui produs, japonezii au impus propriile norme tehnice. Acum, cînd generaţia următoare este pe rol, vor fi convinşi japonezii de către colegii şi concurenţii lor, americanii şi europenii, de avantajele unui standard mondial unic ? Profesioniştii genului sînt obligaţi să-şi împartă preferinţele între diversele sisteme. Cum s-a întîmplat şi la televizorul color : SECAM sau PAL ? Doar numele diferă acum — VHS, Betamax, V 2000.

Ce au început să facă japonezii — JVC, Hitachi, Matsushita şi Sony — împreună cu colegii lor de la Philips (vedeţi că geografia în faţa profitului nu mai contează), ar rezolva lucrurile dar merge pînă la un punct: casetele universale produse se aplică doar pe aparate portabile — camera video cu casete încorporate despre care am vorbit deja.

Acesta ar fi obiectivul de luptă al zilei. Întrebarea este următoarea : s-ar putea asigura transpunerea standardului universal video de 8 mm pe magnetoscoapele deja ştiute, pe durate mergînd pînă la patru ore ? Răspunsul afirmativ întîrzie. Din motive tehnice : aceasta presupune triplarea capacităţii de înregistrare a benzii de 8 mm, modificarea vitezei de derulare, fabricarea unor capete de citire mult mai complicate. Din motive strategice : cum să accepte japonezii să-şi taie craca de sub picioare, cînd exportul lor a depăşit vînzările pe piaţa internă ? Şi constructorii de aparate lucrează încă sub capacitate : 12 milioane de unităţi produse faţă de posibilităţile care înseamnă mult mai mult. În concluzie, japonezii o ţin pe a lor : „8" poate coexista cu „clasic". Calul călare pe situaţie nu cunoaşte decît o singură condiţie convenabilă : călare. Alţii, între ei francezii, au altă părere : „8" trebuie să ia locul magnetoscopului clasic. Televiziunea prin cablu şi videodiscul au creat un cap de pod : va fi suficient pentru a ataca reduta unificării ?

NEAGU UDROIU ■

ROMÂNIA – ITALIA 1-0. VICTORIE

E ora 18,10. Stadionul e arhiplin, dar la cabine e încă liniște. Doar masorii italieni, veniți de un ceas, rînduiesc echipamentul. Încerc să-i trag de limbă, sperînd că voi afla componența squadrei azzurra cu o clipă mai devreme. Echipa !?, se miră unul din ei. A dat-o Enzo, dacă sînteți ziarist, o știți. Va juca Bettega ?, nu mă las, gîndind că Bearzot va face o schimbare în ultimul moment. Nimic. Îmi vin în minte cuvintele lui Franco Mentana de la „Gazzetta dello Sport", ziarist despre care se zice că vorbește cu Bearzot, zilnic, mai mult decît cu propria-i soție : „Enzo nu minte. Dac-a spus Bettega, așa va fi". Lucescu însă, să-l deconspir, nu l-a crezut. Mi-a mărturisit, prin telefon, că povestea cu Bettega e o cursă. Ai să vezi, m-a avertizat, tot cu Graziani vor începe. Oare ?

Lucrurile se precipită. Florin Dumitrescu, unul din secretarii federației, e îngrijorat. A venit fanfara ?, întreabă, dar nu-i răspunde nimeni. Batem ?, zic, și e rîndul meu să mă aflu în treabă. Doar Nicolae Soare marșează : batem, am găsit pe drum o monedă de-un leu, era cu luatul în sus ! Altădată aș fi rîs, acum n-o fac și mă gîndesc că poate fi un semn. Apare și Cornel Stroe, vicepreședintele Craiovei, însoțit de Țicleanu (suspendat) și de Lung (accidentat). Ultimul e o mască a tristeții. Ar fi vrut să apere, dar umărul drept, la care are un traumatism de la Lisabona, l-a scos din lot. Zice : „în poartă mi-ar fi fost mai ușor, așa, simt că mă sufoc. Am luat, acum cîteva minute, primul distonocalm din viața mea". Va sta, pe banca rezervelor, în stînga mea și mă voi convinge că medicamentul n-a avut nici un efect. Lung se va agita, va țipa, va fi gata, gată să intre în teren !

Cu o seară înainte l-am întîlnit, la antrenamentul italienilor, pe Roberto Beccantini de la „Gazzetta dello Sport", întors de la „Ghencea", unde Lucescu îi acordase un scurt interviu. L-am întrebat pe Beccantini, mai veche cunoștință, ce impresie i-a lăsat Lucescu. S-a frămîntat o clipă, apoi mi-a dat o replică zvîcnită : „Lucescu e un tip". Atît. După un sfert de oră, ne-am reîntîlnit și a înnodat firul discuției. „Lucescu vrea mult și cred că poate mult, dar drumul lui, care e al fotbalului vostru, e încă lung. Să presupunem că veți cîștiga mîine, e posibil. Ce veți fi ? Învingătorii campionilor lumii".

Apar italienii. Merg direct pe gazon. Publicul îi fluieră, dar fără convingere. Maldini se uită la ceas și nu prea înțelege : „il stadio e gia pieno !?" Da, mai e un ceas pînă la începerea meciului, dar tribunele sînt înțesate. Rossi pare un strengar, dar Bearzot e distant. Trage din pipă și mormăie vorbele. Le mestecă. Ieri, la hotelul „Flora" (unde au stat italienii), am încercat să-l abordez. Am discutat un sfert de ceas, poate mai mult, dar nu m-am ales cu mare lucru. Bearzot, m-am lămurit, nu pune preț pe nici o altă certitudine în afara titlului mondial dobîndit în Spania. Pentru el „il mondiale" e singura noțiune clară, fermă. În rest, totul e contradictoriu, diluat, nesigur. Cuvintele lui sînt rareori legate, iar frazele îi sînt uscate, fără farmec. Începe o idee și rareori o termină, sedus de o alta. E însă răbdător, avalanșa de injurii pe care a fost obligat s-o suporte, îndeobște înaintea Mundialului, dar și după, l-a făcut parcă imun la ironii și răutăți. Cînd e călcat pe coadă, se înfierbîntă mai ales după plecarea interlocutorului și-atunci seamănă cu un radio pe care l-ai scos din priză, dar în cutia căruia melodia mai trăiește, împuținată, cîteva fracțiuni. E, în același timp, și învingător, el a cîștigat în Spania, și învins, tot el e pe punctul de a pierde Europa, de unde și comportarea sa față de ziariști, răspunsurile sale mai degrabă mecanice. Trecutul îi place, prezentul mai puțin. Bearzot rămîne, ca și Zoff, „un vecchio", iar italienii simt parcă nevoia unei schimbări rapide. Întrebarea e dacă, în Spania, jucătorii ar fi fost aceiași și fără Bearzot pe banca rezervelor ? Nici măcar Franco Mentana n-a știut să-mi răspundă, dar m-a asigurat : chiar dacă Italia pierde la București, Enzo rămîne. Întrebarea următoare vine de la sine : pînă cînd ? Ea pare valabilă și pentru Zoff. „Il commendatore" parcă a și hotărît. Golul primit la București, va declara Zoff pe aeroportul din Milano, înseamnă pentru mine o sentință și cred că am jucat sîmbătă ultimul meci în națională. Dar Bearzot ?

Urcă arbitrii. Vautrot e cu un cap mai înalt decît tușierii. Cineva zice că seamănă cu un pivot de handbal. Nicolae Rainea e, și el, de față. Îl știe bine pe Vautrot, au condus împreună două meciuri la mondiale, Italia — Polonia și Ungaria — Argentina. Va fi corect, anticipează și, în parte, va avea dreptate. Italienii se încălzesc pe culoarul din fața cabinei. Miroase a camfor. Îi număr pe adversari, sînt 10, lipsește tocmai Bettega! Să fi ghicit Lucescu ? Să fi fost Bettega o capcană ? Nu, iată-l și pe cel căutat, iese la încălzire la 19,45. E aproape alb. Alt „vecchio", dar nu unul dintre cei iubiți de Bearzot. Bettega a intrat în echipă la insistențele presei, el fiind hatirul făcut ziariștilor (87 veniți la București) de selecționer. Mă întorc la vorbele lui Mentana : „altădată Bearzot n-ar fi cedat". Să fie ăsta un alt semn ?

Începe meciul. Publicul nostru e mai generos ca oricînd. Și, culmea, proaspăt după atîtea ore de așteptare, Lucescu se agită, Rădulescu la fel, dar cei 10 metri ce despart banca rezervelor de gazon par 10 kilometri. Jucătorii nu aud nimic, vacarmul e infernal. Bărbulescu observă : „au vîntul". Balaci „croșetează", dar mai în spate. (Lucescu înainte de meci : „Ilie va rămîne mai retras pentru a-l scoate pe Gentile din dispozitiv"), în timp ce Cămătaru execută sprinturi lungi și eficiente. Vine golul. Sărim de pe bancă, iar Țică Oțet dă să plîngă. Doar Lucescu își păstrează sîngele rece. Pase, pase, țipă el, tineți mingea, lăsați-i să vină ! Băieții noștri luptă cu înverșunare, dar italienii nu cedează cu una, cu două, nu concep că pot pierde la București, unde n-au pierdut pînă acum niciodată. Încleștarea e extraordinară. Îl privesc pe Lucescu, e încordat ca un arc. Pînă și Mircea Pascu, vicepreședintele federației, e alb la față. „Olé, olé, luptă, luptă, R.S.R.", scandează tribuna a doua, iar tricolorii asta și fac, luptă cu toate energiile, cu Bölöni (pe care a venit să-l urmărească antrenorul Veronei) și Balaci la pupitru, harnici și inventivi.

Pauză. Vautrot, care e pe punctul de a face o gripă, își tot șterge nasul. Un radioreporter italian îl prinde de umeri pe Gentile și, în direct, îi smulge o declarație. Trag cu urechea : „românii au dominat prima repriză, dar mai sînt 45 de minute. Vă asigur că nu ne-am spus încă ultimul cuvînt". Bearzot e imperturbabil. Cu eleganță, împinge microfonul ce i se înfige în față și zice atît : „doppo". E clar, și el mai speră. Lucescu îmi aruncă din mers : „e bine, te-ai mulțumi cu 1—0 ?!" Mai încape vorbă ?! Cel mai nervos (și așa va rămîne) e Antognoni. Reclamă pretinse duritățí, dar Vautrot nu-l bagă în seamă. Radioreporterul turuie, dar parcă fără convingere. Nu zice niciodată jucătorii italieni sau măcar jucătorii noștri, îi dă zor cu „campionii mondiali". Dar aceștia sînt conduși și, în afara lui Bearzot, toți ceilalți par covîrșiți, sleiți. Rossi și-a pierdut zîmbetul strengăresc, 45 de minute l-au îmbătrînit cu 5 ani.

Meciul se reia, tensiunea devine paroxistică. Îmbrăcat cu un bluzon albastru, pe spatele căruia stă scris „Pony", Lucescu n-are astîmpăr. Țîșnește, la fiecare 2—3 minute, spre tușă și strigă ceva. Moraru cere apă, iar Rossi, umbra celui de la mondiale, continuă să se tăvălească, gesticulînd către arbitru. „E hoț Rossi, zice Bărbulescu, dar cu Gino nu-i merge". Se joacă într-un ritm infernal și, tot mai des, ne aruncăm ochii spre tabela de marcaj. Nervii încep să cedeze și, pentru prima oară în atîția ani, îl văd pe Lucescu nervos, livid. Mă conving, de aici, pînă și cea mai mică inexactitate a arbitrului se vede ca o catastrofă. Mă trezesc dînd indicații, Geolgău să facă, Bölöni să dreagă, îmi aprind a o suta țigară, o sting imediat, aprind alta ! Balaci vine la margine și, calm, poate chiar ironic, anunță „italienii nu mai vorbesc între ei, ori le e sete, ori le e frică !" Minutele se scurg cu încetinitorul, of, parcă nu se mai termină !

Dar se termină, e 1—0 pentru România, victorie istorică, prima în fața Italiei, prima în fața unei campioane mondiale într-un meci oficial. Tribunele sînt în delir, se aprind făclii, spectacolul e fascinant. N-am însă timp, alerg după Bearzot. Ajung însă prea tîrziu, italienii s-au închis în vestiar. Lucescu, în schimb, se întreține cu un ciorchine de ziariști peninsulari. Vorbește italienește, corect, curgător. E, zice, „la piu agonistica partita che ho mai visuta", iar ziariștii dau din cap, si,si. Apoi : „știind că italienii se apără foarte bine, m-am gîndit că vom putea marca dintr-o fază fixă. Așa s-a și întîmplat, dar golul lui Bölöni n-a fost întîmplător, el și Balaci au repetat această schemă de zeci, de sute de ori. Mă bucură victoria, dar și mai mult mă bucură faptul că ea a fost obținută la capătul unui joc bun. Squadra azzurra a făcut, azi, cel mai reușit meci de după mondiale. A întîlnit însă o echipă decisă, care nu s-a speriat de nimic, care s-a bătut exemplar. Nu vreau să remarc pe nimeni, toți băieții mei au jucat cu suflet, cu dăruire".

Lucescu surîde, dar fără putere. Nu e, gîndesc, nici surîsul unui învingător și, cu atît mai mult, nici al unui învins. E mai degrabă surîsul unui om care a ieșit dintr-o încleștare teribilă și pentru care, încă nedezmeticit, rezultatul încleștării contează mai puțin. Totul e că ea s-a terminat. Îl privesc, asaltat de zeci de ziariști, și-l admir o dată în plus. Echilibrat, reținut, politicos. Îmi fac socoteala că pentru el, după acest 1—0, greul abia începe. Fotbalul a fost și a rămas, din multe puncte de vedere, nedrept : n-apuci să te bucuri de-o izbîndă, cît ar fi ea de răsunătoare, că un alt meci, și mai greu, bate la ușă. Oricum, numai și prin înfrîngerea Italiei, Mircea Lucescu și-a făcut loc, nu cu coatele, ci elegant, cu distincție, în istoria fotbalului nostru. Așa cum, de pildă, Guadalajara 1970 nu poate fi desfăcută de amintirea lui Angelo Niculescu, la fel, acest 1—0 cu Italia va rămîne legat de numele lui Mircea Lucescu.

Intru în cabina tricolorilor. E multă bucurie, dar o bucurie decentă, bărbătească. Doar Răducanu e pus pe glume : „am fost mai buni, ce să mai discutăm ! Poate că n-a fost, tot timpul, spectacol de gală, dar băieții au reușit o mare victorie." Așa e, Rică. Cămătaru șchioapătă, dar e fericit : „aș vrea să mulțumesc publicului, care ne-a îmbărbătat din primul pînă în ultimul minut. El, prin comportarea sa minunată, merita această victorie, iar noi, în teren, am făcut totul pentru a o obține." Bölöni, ca de obicei, e retras. Are o rană pe piept, dar îmi mărturisește că nu-l doare ! Golul ? S-a nimerit să înscrie el, dar izbînda e a întregii echipe. Notez și vorbele lui Balaci : „duelul meu cu Gentile ? N-a existat. L-am scos din «cușcă» și, la plimbare, în largul terenului, «paznicul» lui Maradona nu s-a simțit în apele sale. Insist asupra faptului că am crezut în victorie. Cred că izbînda noastră e, întîi și întîi, una morală, a stării de spirit".

Mă întorc la italieni. Nimic. Anche dieci minuti, se anunță. Să nu-i vedem plîngînd, zice careva. În sfîrșit, iată-l pe observatorul U.E.F.A., doctorul Claessen din R.F.G. De ce spun în sfîrșit ? Pentru că el a fost trimisul forului european și la Bordeaux unde, sub ochii săi, portughezul Garrido a furat-o ca-n codru pe Universitatea. Ce l-am mai căutat atunci ! Ai venit cam tîrziu, Herr Claessen, dar ai venit totuși bine. La bucurie. Îl ascult : „meciul a fost de înalt nivel, mai bun decît Scoția — Elveția, 2—2, la care am asistat nu demult. Victoria românilor e perfect meritată, ea nu poate fi pusă la îndoială." Arbitrajul ?, cer amănunte. Claessen : „arbitrul a avut o misiune dintre cele mai grele și, în plus, nici jucătorii nu l-au ajutat. În ciuda a 2—3 mici erori, Vautrot și-a făcut datoria. A fost obiectiv, n-am ce-i reproșa."

Arbitrii sînt inabordabili deocamdată, dar se deschide ușa vestiarului italian. Antognoni le explică ziariștilor italieni cum și cît i-a nedreptățit arbitrul ? ! Lîngă mine, Beccantini ridică din umeri : „sono nervosi", Bettega, deși cu un șold tumefiat, e mai aproape de adevăr, zicînd că da, românii au jucat mai bine, meritînd victoria. Tardelli stă cu spatele, iar Zoff zice, și el, că a fost un meci dur, în care tonul l-au dat gazdele ! Rossi e încă și mai îndrăzneț : „cu un astfel de arbitru n-am fi cîștigat niciodată !? Cel mai grav e însă faptul că el a închis ochii la hențul comis în careu de Iorgulescu." Înfringere, înfrîngere, necaz, necaz, dar nici chiar așa !! Jenat, mă adresez din nou lui Beccantini. Acesta se miră, ce 11 metri !? N-am văzut nimic, la masa presei nimeni n-a observat o astfel de infracțiune. Intră și președintele federației italiene, Federico Sordillo. E cătrănit. Zice ceva de rău, că românii au jucat dur, etc., după care, sesizînd unele poticneli în italiana mea, întoarce foaia : echipa dumneavoastră a știut ce-a vrut, și-a ales inteligent armele, a luptat mai mult și mai dîrz. Dealtfel, cu excepția faptului că am pierdut meciul, ne-am simțit foarte bine la București, unde am fost tratați cu o ospitalitate fără cusur." Notez, din fugă, o declarație a lui Vautrot : „de cîteva ori am fost tentat să scot cartonașul roșu, dar acum mă felicit că m-am abținut. Victoria românilor nu poate fi contestată. Balaci, Bölöni și Cămătaru mi-au plăcut cel mai mult".

Mă strecor, nu fără greutate, spre Bearzot. Trage dintr-o pipă de mult stinsă. E atît de trist că-ți provoacă milă. Se ține însă drept, vorbind cu voce stinsă, ca într-un monolog. „Nu meritam totuși să pierdem și am pierdut, zice. Contest rezultatul de azi, dar la ce-mi ajută ? Ați cîștigat, asta e tot ce rămîne. Restul îl putem discuta pînă mîine, dar la ce bun ?" Apoi tace. Tac și eu, convins că va relua. Reia : „echipa mea s-a descurcat, dar a trădat-o rezultatul." Adversarii ? „Harnici, ca la Florența. Poate peste." Lucescu, încerc să-l provoc, a afirmat că, de la italieni, Tardelli a fost cel mai bun. Ce părere aveți ? „Eu judec o formație în ansamblu, băieții mei m-au mulțumit." Altă întrebare : a greșit Zoff la gol ? Tace. Repet întrebarea. Vine răspunsul, dar el n-are nici o legătură. „Ne-am compromis serios șansele, îl aud, dar nu aici, în Italia. Noi am risipit calificarea acasă. Atunci da, am jucat prost. Dar aici ? Poate că meritam un rezultat de egalitate. Și ?" Și ce ?, insist. Acceptă : „acum nu mai contează. Am zis, de la Florența, că vom avea aici un meci greu. Am greșit ?" Mă întreabă pe mine, se întreabă pe el ?! Îl rog să-mi vorbească despre Rossi, despre prestația lui de azi. Parcă pînă atunci am fi discutat despre astronautică : „Rossi ? Ooo, un mare jucător, cel mai în formă la mondiale !"

Părăsesc vestiarele. Peste stadion, deși partida s-a terminat de mult, o parte din reflectoare încă ard. Ziariștii italieni lucrează de zor. Transmit prin telefon cronicile lor. Apuc din mers : „Italia, campione del mondo, piegata a Bucarest". Italia, campioana lumii, îngenuncheată la București. Mă uit : Filippo Grassia de la „Il Giornale" e, și el, trist. Are și de ce.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Sfîrșit de epocă

Rossi, Conti, Antognoni și compania au coborît din icoanele lor sîmbătă, 16 aprilie 1983, pe Stadionul 23 August din București și în locul lor au urcat Balaci, Ștefănescu, Klein, Cămătaru și ceilalți. Din patru puncte acordate dublei întîlniri România — Italia, campionii lumii au cîștigat unul singur. Ca să ajungă în vîrful ierarhiei mondiale, încununații cu aur în Spania au avut de înfruntat oprobriul opiniei publice sportive și al presei de specialitate. **Acesta nu e fotbal,** decretaseră tot felul de băgători de seamă și noi, oameni de bună-credință, la fiecare 1—0 de-a lungul anilor al squadrei azzurra, le țineam isonul, pentru ca mai tîrziu, după victoria cea mare, tot noi să ne închinăm acolo unde am hulit. Învingătorii n-au decît merite, și brazilienii, aleșii publicului, s-au văzut nevoiți să-și confecționeze în grabă justificări de circumstanță și să-și inventeze lipsuri inexistente tot la fel cum victorioșilor, cu aceeași grabă poate, li s-au descoperit virtuți nu totdeauna reale. Aceasta este lumea fotbalului, o realitate cu petarde și încăierări, una nu tocmai dintre cele mai nobile ale speței umane, dar în orice caz una a bărbăției. Iată ce n-am vrut să vedem noi reprezentanții romantismului tîrziu în fotbal. Și am lăcrimat, și ne-am îmbrățișat în fața jertfei băieților noștri care pierdeau frumos și nobil la limită sau smulgeau un meci egal fără urmări, fără consecințe reale, și ne-am indignat, și am protestat, și iarăși am plîns cînd între corzile fotbalului continental jucătorii români erau frustrați, gîndeam noi, reprezentanții romantismului tîrziu în fotbal, cu grosolănie de laurii pe care îi meritam.

După meciul de la Lisabona între Benfica și Universitatea, corul bătrînelor doamne a început din nou să se lamenteze în felul în care altădată o făcea în fața jocului viitorilor campioni mondiali. Românii, au însinuat ziarele, au jucat destructiv și exclusiv pentru rezultat. Acest reproș a ascuns întotdeauna intenția de intimidare și de deturnare a atenției adversarului. Chestiune de cuvinte. Încununat de lauri, jocul **destructiv, exclusiv pentru rezultat** al italienilor s-a metamorfozat în limbajul public în joc **realist, precis, computerizat** etc. Exact ce s-a întîmplat și sîmbătă pe Stadionul 23 August. Asimilînd tehnologiile fotbalului competitiv, inclusiv stilul de joc italian, distrugînd adică atacurile adversarilor încă din faza de concepție, fiind întotdeauna la minge cu un om în plus față de italieni, sufocîndu-i prin pressing, jucînd bărbătește pînă la epuizare, reprezentativa noastră abia acum — iată incredibilul ! — a pus în evidență tehnica ei superioară, fiindcă de tehnică superioară este vorba dacă ne aducem aminte de pătrunderile în slalom ale fundașului Ungureanu, de faptul că Geolgău trebuia să fie ținut de mînă sau de tricou pentru a fi împiedicat să pătrundă spre poartă, și mai ales de strălucirea în teren a lui Balaci, de driblingurile lui Cămătaru, de subtilele întoarceri ale lui Klein și așa mai departe. Iar tehnica superioară, așa se leagă lucrurile, a dat la iveală rigoarea gîndirii antrenorilor, învingători tactic.

Vai, doamne, nu mai sîntem romantici. Sîntem numai învingători. Și războiul nu e definitiv cîștigat. Nu există situație mai ingrată. Dacă vom deveni și cîștigătorii războiului atunci defectele noastre vor fi socotite calități iar viciile noastre virtuți, pînă atunci trebuie să primim bărbătește atît laudele cît și invidiile, denigrările, minimalizările. E greu. Ar fi fost mai ușor să plîngem unii pe umerii celorlalți cît de frumos ne-am bătut și cît de răi au fost italienii lăsîndu-i pe ei să meargă mai departe să se bată pe toate stadioanele lumii, să înghită și gloria și răzbunarea. Dificilă misie și-au asumat Mircea Lucescu și Mircea Rădulescu. Dificilă pentru că sînt cu jumătate de spate descoperiți. Descoperiți sînt în jumătatea numită campionat și nedescoperiți sînt în jumătatea numită Universitatea Craiova. Dar sîntem în domeniul fotbalului și aici totul este posibil. Ne sprijinim afirmația chiar și pe un singur exemplu : publicul. Acest minunat public, care într-o singură noapte a căpătat el însuși alură continentală.

NICOLAE CRISTACHE ■

ÎN FAȚA CAMPIONILOR LUMII

Fotografie de PAUL AGARICI ■

IZBÎNDA TACTICII

Care au fost armele echipei române ? Meciul, după părerea noastră, a avut în primul rînd o amprentă tactică extrem de accentuată — de unde, poate, și aspectul său mai puțin spectacular. Există în fotbalul nostru opinia unor antrenori (mai vîrstnici, de obicei), după care echipa proprie trebuie să-și impună ea jocul, indiferent de stilul adversarului întîlnit. Așa ceva nu se mai practică de multă vreme în fotbalul mondial, aici bătăliile de pe teren au devenit preponderent tactice, la meciuri de campionat chiar, cu atît mai mult la nivelul echipelor reprezentative. Este totodată una dintre noutățile aduse la nivelul selecționatei de antrenorul Mircea Lucescu. El își studiază întotdeauna foarte bine adversarii, le caută punctele slabe și se gîndește cum să le contracareze pe cele tari, joacă un „șah orb" cu mult înaintea fluierului de începere a partidelor, fiindcă știe foarte bine că aceasta e unica modalitate de a deveni stăpîn pe situație, de a nu lăsa jocul să decurgă la voia întîmplării. I-am văzut caietele cu conspecte. Sînt pline de însemnări de tot felul, de scheme de joc aparent încîlcite, de observații pertinente culese atît prin urmărirea unor jocuri ale adversarilor, cît și din presa de specialitate străină. Fiecare jucător italian are în caietul lui Lucescu o fișă personală — caracterizare, stil de joc, prezentarea carierei internaționale, calități și defecte etc. Apoi, trece la tabăra noastră. Face noi fișe, pe care le împarte jucătorilor. În iarna care a trecut, ca să luăm un exemplu, Michael Klein a primit o astfel de fișă, cu indicații extrem de precise : „Adversarul tău direct va fi Tardelli (Juventus). Este unul dintre jucătorii cu mare experiență competițională. A debutat în echipa națională împotriva mea, jucînd fundaș dreapta la meciul Italia—România, din 1976. De atunci joacă fără întrerupere, pe postul de mijlocaș dreapta. Are o capacitate de efort deosebită — se spune că e jucătorul fără plămîni. În general joacă pe partea dreaptă a liniei de mijloc, dar apare frecvent pe partea stîngă, mai ales pe deplasările lui Antognoni, ca și pe intrările lui Graziani în centru (vezi golul cu Argentina). Este maratonistul echipei, jucătorul ei de legătură. Pe acțiunile din partea stîngă, apare surprinzător la colțul scurt. Marchează multe goluri (șutează bine la poartă), rupînd cu ușurință ritmul pe fondul de alergare continuă. Ce trebuie să faci ? Să-ți îmbunătățești capacitatea de efort. Seara, după antrenamentul obișnuit, du-te și aleargă în ritm moderat 8—10 ture de stadion (12—20 min.). Obligatoriu pe fond de odihnă (după somn). Să-ți întărești puterea musculară, necesară deposedărilor și contrelor (urmează mai multe exemple practice de exerciții specifice — n.n.). Să te obișnuiești cu alunecări și reveniri. Efectuează pase lungi, repetate, pentru a căpăta încredere în serviciul tău. Permanent lucru pentru coordonarea picioarelor (alte exerciții...). Îmbunătățirea tehnicii de bază. Tras la poartă din voleu fără preluare, de fapt reluări pe atacuri din schimbare de direcție (încrucișări). Încearcă în antrenamente colective, cu joc, să acționezi mai mult pe partea dreaptă !" Și astfel de fișe pentru pregătire individuală au primit, desigur, toți componenții lotului reprezentativ. Sigur, cînd Lucescu scrie „adversarul tău direct va fi...", asta nu înseamnă întotdeauna că jucătorul respectiv este titular îndiscutabil al echipei, ci mai curînd afirmația devine un stimul de pregătire suplimentar. Așadar, Klein l-a marcat pe Tardelli. Dar, mai departe ?

În teren, perechi-perechi, jucătorii noștri s-au așezat astfel : Rednic cu Bettega, Iorgulescu cu Rossi, Ungureanu cu Conti, Augustin cu Antognoni, Klein cu Tardelli, Bölöni cu Marini ; nici cei din atac n-au fost scutiți de marcajul „perechii" lor ; Balaci cu Gentile (l-a scăpat o singură dată, în min. 44, cînd italianul a centrat foarte periculos de pe aripa dreaptă, dar Rednic și apoi Moraru au fost la post !), Cămătaru cu Collovati (stoperul de marcaj italian ne-a înscris un gol cu capul, la Napoli, scăpînd de sub atenția... aceluiași Cămătaru !) și Geolgău cu Cabrini (de obicei, mult mai insistent în atac). De partea cealaltă, italienii n-au respectat întru totul distribuția perechilor, dorind, probabil, în mod excepțional, să încerce mai mult cartea atacului. Enzo Bearzot nu e un inovator în materie de tactică. El a copiat, așa cum a mărturisit mai de mult, stilul de joc al echipei Poloniei la Weltmaistershaft '74, adaptîndu-l posibilităților și calităților specifice italiene. Nu ar fi putut schimba în numai cîteva zile tot ce a clădit în ani, astfel încît permutările tactice au fost minore, am spune doar de finețe. Astfel, Marini a început prin a-l marca pe Klein, dar curînd a trecut la Augustin, pentru a-i lăsa mai multă libertate lui Antognoni, „perechea" la tabla neagră a jucătorului nostru. Antognoni venea, la faza defensivă a echipei sale, doar pentru un marcaj de așteptare în zona lui... Ungureanu, pe care-l supraveghea de la distanță. Conti, astfel eliberat de sarcină, s-a retras mai mult spre centrul terenului, încercînd să ușureze sarcina lui Tardelli, legătura între apărare și atac, rotița principală de declanșare a contraatacului. (Vorbind despre acest „contraatac italian care nu iartă", e bine să ne amintim că el n-a apucat să se înfiripe decît o singură dată, în min. 79. cînd Rednic a pierdut balonul în careul advers, și din două pase, Altobelli a tras din fericire peste poartă !). Într-un anume fel, se poate spune că echipa României a învins Italia chiar cu armele ei — dacă ele nu ar începe să fie totodată ale noastre (așa cum s-a văzut în meciul cu Suedia) : marcaj foarte atent, ieșiri controlate din apărare, uneori contraatac tăios (a se vedea țîșnirea lui Geolgău din min. 79, cînd Marini a fost nevoit să-l țină de tricou !). În jocul pozițional, multă vreme atuul principal al echipei naționale (de la Angelo Niculescu încoace), jucătorii români s-au descurcat mai bine decît adversarii lor, atacînd variat și ingenios, sub bagheta unui Balaci aflat într-o zi foarte bună, deloc intimidat de Gentile, omul în fața căruia, „n-au suflat" nici Maradona, nici Zico. Din păcate, ne-a lipsit Țicleanu (suspendat), care ar fi putut să dea o altă culoare jocului nostru...

Ce a rezultat din această încleștare tactică (de care au fost scutiți doar cei doi jucători „libero", Ștefănescu și Scirea) a văzut toată lumea. A fost un joc fără răsuflare, cu perechi urmărindu-se aproape pe tot terenul și prea puține faze de poartă, un meci care nu se putea decide decît dintr-o eroare sau dintr-o fază fixă (lucru intuit de Mircea Lucescu !). Remarcabilul Bölöni a înscris din nou dintr-o lovitură liberă, surprinzîndu-l pe Zoff prin pădurea de picioare ale jucătorilor proprii, care l-au mascat din dorința de a-l proteja. Că n-a fost deloc o întîmplare o dovedește atît lovitura liberă din minutul 54 (cînd același Bölöni a șutat senzațional, dar mingea a lovit plasa laterală din stînga lui Zoff, rămas fără reacție), cît și celelalte goluri înscrise de jucătorul din Tg. Mureș în cadrul echipei naționale în ultimul an. Mai exact, citind statistica, în primele sale 43 de partide susținute în cadrul echipei naționale, Bölöni marcase 6 goluri, în timp ce în ultimele 17 (de la readucerea sa la lot de Mircea Lucescu) el a înscris de 9 ori, goluri unul mai frumos decît celălalt, ridicînd la 15 punctele marcate pentru reprezentativa României, în 60 de meciuri. (În paranteză fie spus, Bölöni ocupă acum locul 5—6 în clasamentul golgeteri-lor echipei naționale, după Bodola, cu 31 de goluri în 48 de meciuri !, Iordănescu — 26, Dudu Georgescu — 21, Dobay — 19 și la egalitate cu Dumitrache — 15 goluri ; Balaci și Cămătaru sînt departe în urmă, cu doar 8 goluri fiecare !). Adusă la 0—1 după nici 25 de minute de joc, echipa Italiei s-a văzut în cea mai neplăcută postură posibilă pentru ea : să fie nevoită să atace, să caute măcar egalarea și golul necesar ca aerul. Italienii sînt campioni mondiali ai replicii atacurilor adverse, ai contrei, așa au cîștigat mai toate meciurile susținute la Mundial, cînd sînt mai încorsetați și mai dominați se simt cel mai bine, explodînd spre poarta adversă, de cîte ori au ocazia, cu o decizie care le-a adus mult triumf, de la Herrera încoace ! Cînd sînt conduși le e mai greu, fiind nevoiți să atace pozițional. După ce Bettega a ieșit din joc, înlocuit cu Altobelli, Bearzot a încercat să joace cu două vîrfuri mult împinse înainte, dar Lucescu a replicat, introducîndu-l pe Andone alături de Iorgulescu, pentru marcajul jucătorului interist. Un lucru care s-a înțeles greu din tribune : Lucescu l-a menținut atîta vreme pe Augustin în teren nu pentru că ar fi fost întru totul mulțumit de evoluția dinamovistului, ci pentru că aștepta mutările lui Bearzot, și-și păstra posibilitatea de replică !

În fine, să nu uităm că mai multe dueluri individuale au fost cîștigate de jucătorii noștri. Astfel, Cămătaru l-a dominat pe Collovati (duel cîștigat net, la Florența, de jucătorul italian), Geolgău s-a descurcat foarte bine în fața lui Cabrini, Iorgulescu l-a anihilat din nou pe Rossi (chiar dacă a folosit uneori brațele) nelăsîndu-i nici o clipă liberă, iar Ungureanu a trecut dezinvolt pe aripa stîngă, foarte sigur pe el și foarte tare pe picioare. Au fost și momente cînd într-un careu sau în celălalt se purtau parcă lupte libere, cu brațele, cu coatele în căutarea unei poziții avantajoase de reluare spre gol, au fost și încleștări și „paravane" ca la baschet, pentru eliberarea unui jucător de marcatorul său, au mai fost și destule faulturi — dar cel mai important este că echipa noastră, toți jucătorii care au compus-o n-au cedat nici o clipă, cunoscînd bine toți pașii care au condus pînă la victoria din final. Fotbalul zilelor noastre, poate mai puțin spectaculos ca cel de ieri, e totodată mai plin de încărcătură tactică, mai tensionat, iar partida România—Italia n-a făcut excepție de la regulă. Lăudabil, jucătorii lui Lucescu și Rădulescu au avut capacitatea fizică necesară, în ciuda unui program extrem de încărcat, cum fotbalul românesc n-a mai avut de multă vreme.

Un cuvînt bun și pentru brigada de arbitri francezi, în frunte cu Michel Vautrot, care a ținut în mînă un meci cu adevărat dificil. Cu alte cuvinte, o mare victorie a fotbalului românesc, care deschide uriașe perspective de afirmare internațională. O victorie tactică, obținută în condiții foarte dificile, dar — evident — pe deplin meritat. Lucru recunoscut. între alții, și de oaspeții noștri !

DUMITRU GRAUR ■

SITUAȚIA ÎN GRUPĂ

În cadrul grupei a V-a a preliminariilor campionatului european, a cărui fază finală urmează să se desfășoare, anul viitor, în Franța, s-a disputat pînă acum partidele :

România—Cipru 3—1 ; România—Suedia 2—0 ; Cehoslovacia—Suedia 2—2 ; Italia—Cehoslovacia 2—2 ; Cipru—Suedia 0—1 ; Italia—România 0—0 (toate în 1982) ; Cipru—Italia 1—1 ; Cipru—Cehoslovacia 1—1 ; Cehoslovacia—Cipru 6—0 ; România—Italia 1—0.

Clasamentul la zi arată astfel, notînd în paranteză și situația în așa-zisul „clasament al adevărului", calculat prin diferența dintre punctele cîștigate în deplasare și cele pierdute acasă :

1. România	4	3	1	0	6—1	7 p	(+1)
2. Cehoslovacia	4	1	3	0	11—5	5 p	(+1)
3. Suedia	3	1	1	1	3—4	3 p	(+3)
4. Italia	4	0	3	1	3—4	3 p	(—1)
5. Cipru	5	0	2	3	3—12	2 p	(—4)

Luînd-o de jos în sus, să încercăm o succintă evaluare a șanselor fiecărei echipe, subliniind că formația **Ciprului**, în pofida celor două spectaculoase egalități înregistrate acasă, rămîne, și teoretic, și practic, în afara luptei pentru locul 1 în grupă, singurul care asigură calificarea în finalele C.E.

Italia : în condiții normale, squadra azzurra a pierdut, sîmbătă, ultimul tren sau, în orice caz, și-a diminuat considerabil șansele. Punctele cedate pe teren propriu se vor dovedi, probabil, decisive, dar mult a cîntărit și (numai) egalul de la Limassol. Chiar dacă va cîștiga în Suedia și în Cehoslovacia, Italia va ajunge în clasamentul adevărului doar la +3, puțin față de pretențiile unei campioane mondiale.. Puțin și, după calculul hîrtiei, insuficient, căci tricolorii ar putea urca și ei la +3 (după o victorie în Cipru, altfel scontată și, firește, dorită), naționala noastră avînd, cel puțin la această oră, un golaveraj net superior : +5 față de —1. Și-apoi e greu de crezut, judecînd mai ales după startul greoi al campionilor lumii, că italienii vor învinge în două deplasări, iar tricolorii vor pierde de fiecare dată.

Suedia : avantajată de program (n-a jucat nimic acasă), Suedia a adunat 3 puncte din deplasare, învingînd în Cipru, unde italienii și cehii au capotat. Măcar aparent, ea are în prezent (pînă cînd tricolorii vor cîștiga în Cipru) poziția cea mai favorabilă, putînd candida la calificare numai și adjudecîndu-și partidele de acasă. De remarcat că meciul Suedia—Italia din 26 iunie e încă sub semnul întrebării, existînd posibilitatea ca el să se amîne, căci o zi mai tîrziu ar urma să se dispute finala Cupei campionilor europeni, în care nu e exclusă prezența lui Juventus (cu 7 jucători în naționala aliniată la București). Din cîte cunoaștem, federația italiană a și înaintat celei suedeze o propunere de reprogramare, dar aceasta a fost refuzată. Dacă suedezii se vor menține pe poziție (ei ar avea interes ca Zoff, Rossi și ceilalți juventiști să joace la Stockholm pentru rețetă), e de bănuit că Bearzot va alinia la 26 iunie o formație tînără, ceea ce ar ușura, desigur, sarcina nordicilor. Dar, cum spuneam, chestiunea e încă în discuție. Oricum, repetăm, la ora de față, Suedia apare ca favorita numărul 1 a grupei.

Cehoslovacia : nici ea n-a epuizat toate șansele, legîndu-și speranțele mai ales de partidele din deplasare, din România și Suedia. Orice punct dobîndit acolo (și luat de la adversari direcți) ar plasa reprezentativa cehoslovacă pe o pistă favorabilă, cu condiția însă ca ea să exploateze la maximum avantajul (tot mai teoretic) al terenului propriu. Trebuie însă să reținem că echipa lui Havranek nu trebuie socotită ca ieșită din cursă.

România : inițial, după tragerea la sorți, considerată ca outsider (a patra scoasă din urnă), formația României se află, în prezent, într-o conjunctură bună, nutrind speranțe, justificate, de a candida la ocuparea locului 1 în grupă. În condițiile în care, firește, toate meciurile sînt, în această fază a preliminariilor, extrem de importante, pentru tricolorii lui Lucescu o victorie în Cipru (posibilă prin prisma palmaresului și a prestațiilor de pînă acum) ar însemna un „balon de oxigen". Dar, ca să fim realiști, nu credem că trebuie pedalat pe victoria aceea, pe care o dorim din tot sufletul, dar care, nu-i așa, încă n-a fost obținută !

Înainte de a aminti partidele care ar mai fi de disputat, să subliniem că doar echipa noastră a reușit pînă acum să-și valorifice integral avantajul terenului propriu (Suedia încă n-a jucat nimic acasă), înregistrînd 3 victorii din tot atîtea meciuri. De remarcat e și faptul că, din cele 10 întîlniri consumate în cadrul grupei, numai 4 s-au încheiat cu succesul gazdelor, oaspeții trecîndu-și în cont 5 egalități și chiar o victorie.

Mai sînt de jucat meciurile : România—Cehoslovacia, Suedia—Cipru (ambele în 15 V) ; Suedia—Italia (26 V) ; Suedia—România (19 VI) ; Suedia—Cehoslovacia (21 IX) ; Italia—Suedia (15 X) ; Cipru—România (12 XI) ; Cehoslovacia—Italia (16 XI) ; Cehoslovacia—România (30 XI) ; Italia—Cipru (22 XII).

Lupta, e limpede, se anunță în continuare dificilă, într-o grupă de 5 nu mai puțin de 4 echipe deținînd șanse, mai mari sau mai mici, de a obține „pașapoartele" pentru Paris. Noi sperăm că reprezentativa noastră va fi aceea și-i urăm, în continuare, mult succes.

Cu amărăciunea că n-a ajuns în finală, dar privind lucid la marile ei realizări și la splendidele ei perspective

PĂCAT CRAIOVA, BRAVO CRAIOVA!

Lung

Negrilă

Tilihoi

Ștefănescu

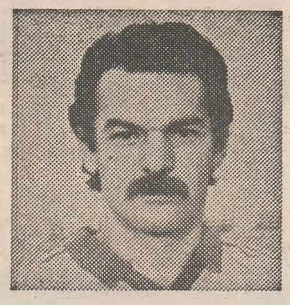
Ciupitu

Ungureanu

Țicleanu

Geolgău

Donose

Irimescu

Beldeanu

Dumitru

Crișan

Cîrțu

Cămătaru

Balaci

C. Oțet

N. Ivan

Oboseala a cîntărit greu

Iată, stimați cititori, că marele pas, ultimul pas spre mult visata finală a Cupei U.E.F.A. nu s-a produs, Universitatea Craiova neizbutind să fructifice avantajul terenului propriu în fața Benficăi Lisabona care, trăgînd cu dinții de un meci egal, și-a atins scopul, pătrunzînd în finală grație unei clauze regulamentare. Să fim însă corecți : jocul Universității n-a avut strălucirea din partidele anterioare. Peste el și-a pus pecetea oboseala, acumulată mai ales de jucătorii care, sîmbăta trecută, au luptat eroic sub culorile Naționalei, învingînd Italia, campioana lumii. Așa se face că Ștefănescu (mai ales), Ungureanu și ceilalți au comis destule erori, chiar tehnice, plecate dintr-o oboseală fizică și poate psihică adunată în timp. Și ceilalți jucători însă, și ei atît de solicitați într-un sezon foarte încărcat (și plin de satisfacții) s-au resimțit, fizic și nervos. Așa s-a făcut că pe lîngă absența lui Negrilă (suspendat), alte cîteva accidentări au diminuat forța de șoc a Craiovei, Universitatea ajungînd la un moment dat să-și apere calificarea cu o garnitură numai pe jumătate validă. În pofida acestor vicisitudini și deși în fața unui adversar redutabil, care a aruncat în strategia luptei un jucător proaspăt și inventiv, suedezul Strömberg (el se va dovedi „cheia" jocului, fiind o adevărată rampă de lansare pentru contraatacurile portugheze, adesea tăioase), Universitatea a dominat minute bune și numai nesansa a privat-o de o detașare pe tabela de marcaj care ar fi fost, probabil, decisivă. Așa e fotbalul : pe lîngă toate argumentele lui, condiție fizică, inteligență tactică etc. etc., ai uneori nevoie, spre a învinge, și de o altă „piesă" de bază, de șansă ! Ei bine, miercuri, nenorocul l-a urmărit pe fotbaliștii olteni în mai multe rînduri, iar nedreptatea făcută de el a fost flagrantă, mai ales în minutele 31 și 73. În primul dintre ele, lui Cămătaru nu i-a lipsit decît o fracțiune de secundă, din păcate cea hotărîtoare, pentru a șuta spre poarta lui Bento, cu care rămăsese singur în față după o pasă inteligentă venită de la Balaci. Dar fundașul central Humberto a fost, ca într-un sprint deslușit la fotografie, mai rapid, reușind să împungă balonul cu vîrful ghetei. În celălalt minut, cînd scorul era de acum 1—1 și cînd oboseala începuse să-și arate colții peste gazon, Crișan a trimis balonul în bară, numai lemnul de deasupra capului salvîndu-l pe portarul portughez !

Sigur, se pot căuta acum, după ce ratarea a fost pecetluită, tot felul de noduri în papura echipei. Ba că utilizarea lui Geolgău ca fundaș lateral n-a fost cea mai inspirată idee, ba că n-ar fi stricat ca Dumitru să fi fost trimis în teren, ba că, ba că,... În urma războiului, se știe, mulți viteji s-arată, iar numărul acestora e și mai mare cînd războiul e pierdut. Adevărul e că Universitatea n-a mai avut prospețimea cu care ne obișnuise în partidele cu Bordeaux și Kaiserslautern, ea n-a mai avut puterea să forțeze mîna șansei, dar nici nu este cazul ca din această eliminare să facem un capăt de țară și să cădem pradă deprimării. Scoaterea Craiovei din cursă ne obligă însă la și mai multă luciditate, la și mai mari eforturi în slujba fotbalului românesc. Ea trebuie să ne determine să pregătim performanța și mai din vreme, înțelegînd că ridicarea fotbalului nostru, scop pe care îl dorim cu toții, nu trebuie să se sprijine doar pe umerii unei singure echipe, oricît ar fi aceea, și e, de talentată și de harnică. Orice om, suprasolicitat, ajunge să obosească, iar jucătorul de fotbal nu face și nu poate să facă excepție de la această regulă.

Se cade însă să reamintim, deși la necaz, că Universității Craiova, bravilor ei fotbaliști și antrenorilor ei de ispravă îi datorăm cel mai frumos traseu din istoria fotbalului nostru, cea mai importantă performanță la care a ajuns vreodată, prin seriozitate și sudoare, o echipă românească de club. Dealtfel, după meci, suedezul Eriksson, antrenorul Benficăi, a găsit cuvintele de laudă la adresa Universității : „am tot respectul pentru echipa dumneavoastră. Am observat la ea multe lucruri bune. Am mizat pe faptul că internaționalii ei vor fi obosiți după victoria din partida cu Italia și nu m-am înșelat. Orice antrenor însă și-ar dori în echipa lui fotbaliști ca cei care joacă sub culorile Universității".

De fapt, „campioana unei mari iubiri" este în situația de a părăsi Cupa U.E.F.A. cu fruntea sus. Ea iese neînvinsă dintr-o semifinală care i-a opus una din marile „firme" ale Europei, echipă presărată cu internaționali de diverse naționalități, reprezentanta unui club cu un palmares continental de invidiat. Meciul de azi n-a însemnat decît 90 de minute, nu cele mai inspirate, dintr-un meci mai lung care a durat de zece ori mai mult, punîndu-le cap la cap pe toate cele jucate pînă acum. Dacă pentru ratarea finalei putem spune păcat Craiova, pentru modul în care Universitatea a luptat, cu dăruire și abnegație, spre a ține sus steagul fotbalului românesc, izbutind în temerara ei întreprindere, avem fără îndoială dreptul să spunem bravo Craiovei !

Sîntem convinși că Universitatea Craiova, „campioana unei mari iubiri", echipă care ne-a adus atîtea și atîtea satisfacții, direct sau prin intermediul reprezentativei țării, nu și-a spus încă ultimul cuvînt nici în fotbalul românesc și nici în cel internațional. Încă o dată : păcat Craiova, bravo Craiova !

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

De aici mai departe

Pentru returul semifinalei Cupei U.E.F.A., împotriva Benficăi, trei mari probleme i s-au pus în față antrenorului craiovean C. Oțet : 1) înlocuitorul lui Negrilă (suspendat pentru două cartonașe) ; 2) umărul lui Lung (abia refăcut, neputînd fi nici rezervă la meciul cu Italia) ; 3) reacția de automulțumire, în lanț, a jucătorilor craioveni participanți, sîmbătă, la marea victorie împotriva echipei campioane mondiale. Ar mai fi fost și a patra, refacerea fizică a selecționabililor, dar ea părea să se fi rezolvat, așa cum s-a petrecut și în preajma altor partide cu deosebită miză, disputate de Universitatea la numai 3—4 zile interval. Făcînd acum bilanțul, după nereușita în tentativa de calificare în finala competiției, să spunem de la început că dintre aceste temeri, numai umărul lui Lung a rezistat, în vreme ce problema nr. 3, valabilă doar parțial, pentru începutul de meci în special, a fost vizibil accentuată de starea de oboseală, de lipsa de tonus muscular în care s-au găsit din păcate majoritatea jucătorilor craioveni. În privința lui Geolgău, trebuie să remarcăm că jucătorul cu nr. 2 de circumstanță, apăsat desigur de sarcinile duble pe care le avea de îndeplinit, n-a izbutit pînă la urmă să fie nici fundaș, nici aripă.

Dar, dincolo de aceste prime constatări, vom susține aici că pentru Benfica ziua de miercuri a fost o zi cu adevărat norocoasă, meciul fiind influențat de o mulțime de factori exteriori, amintiți în parte. Cum oare să ne explicăm lipsa de vigoare a lui Cămătaru, Ștefănescu, Geolgău și chiar Ungureanu ? O singură mare excepție între craioveni — Balaci, cel mai bun de pe teren, jucătorul care ar fi putut duce Craiova spre victorie aproape de unul singur, dacă în final de partidă, cînd totul ajunsese ca pe o muchie de cuțit, n-ar fi obosit la rîndul său. Să nu uităm nici stupida ieșire din teren a lui Donose, cu ruptură musculară în chiar primul minut de joc, așa cum, iată, ne vedem nevoiți să remarcăm în rîndul oaspeților pe acest Strömberg, care a reușit să dea cu totul altă consistență jocului portughez, față de meciul de la Lisabona.

Tactic, Sven Goran Eriksson, antrenorul suedez al Benficăi, a intuit foarte bine jocul. El n-a pus oameni să-i marcheze strict pe mijlocașii noștri, lăsîndu-și jucătorii mai liberi pentru construcție, într-o „zonă" în care eforturile defensive s-au diminuat în scopul ofensivei. A întins o linie de 4 fundași cu sprijin pe ofsaid și a împins permanent mijlocul să caute golul calificării. După 0—1, la magistrala lovitură liberă a lui Balaci, evenimentul consemnat pe tabela de marcaj n-a schimbat decît prea puțin tactica portughezilor, care oricum ar fi fost nevoiți să marcheze un gol pentru a obține calificarea. Atunci, însă, au fost cele mai bune momente ale echipei craioveni, ce ar fi putut face diferența de scor asiguratoare, dar Cămătaru a ratat o ocazie mare și jocul a început să curgă din nou așa cum își dorea Eriksson. Filipovici a înscris în min. 54, așadar timp ar mai fi fost suficient pentru un nou gol craiovean, însă începînd din acel moment s-a văzut din ce în ce mai limpede că Universitatea Craiova nu este într-una din zilele sale cele mai bune. Exceptînd bara lui Crișan (min. 73, reluare fulgerătoare la o centrare a lui Țicleanu), ocaziile mai importante s-au petrecut tot la poarta lui Lung, care a intervenit de cîteva ori cu adevărat salvator. Trebuie însă apreciat efortul colectiv al jucătorilor craioveni, zbuciumul lor pentru a obține ceea ce puțini mai credeau posibil, în ciuda evidenței că nimic nu mai mergea cum trebuie, lucru de care își dăduseră de acum seama în primul rînd chiar jucătorii noștri ! Astfel, deși Universitatea n-a părăsit terenul învingătoare, pentru toți cei de față a apărut clar că oltenii au dat tot ce-au putut da în această (nefastă) zi de miercuri, în fața unui adversar extrem de incomod, ce s-a bătut pentru fiecare minge. Pentru asta, ei merită aplauzele noastre !

Și totuși, susținem aici că Benfica putea fi învinsă de Universitatea. În formație completă cu jucătorii odihniți și dornici de o performanță majoră, psihic recuperați după... toate succesele acestei primăveri, Craiova ar fi trecut de Benfica și ar fi adus o nouă bucurie în fotbalul nostru. Dacă prin absurd această partidă s-ar putea rejuca, greu de crezut că Universitatea nu ar trece de Benfica, mai cu seamă acum, cînd i-a luat pe deplin măsura forței de joc !

Din păcate, cariera europeană a Universității Craiova s-a încheiat, cel puțin pentru ediția în curs. Felicitîndu-i încă o dată pe jucătorii români pentru deosebita lor performanță, să nu uităm că ei au ieșit cu fruntea sus, chiar în circumstanțele nefavorabile despre care am vorbit. Fotbalul românesc, să nu ne fie teamă s-o recunoaștem, nu are încă capacitatea celor două fronturi aproape paralele : echipa națională și competițiile intercluburi. Iar ce au realizat, totuși, în ultimul an atît formația reprezentativă, cît și Universitatea Craiova (scheletul de bază ale echipei naționale) este fără nici o îndoială fără precedent în fotbalul românesc. Să luăm aceste performanțe ca un bun cîștigat și să încercăm să mergem mai departe.

DUMITRU GRAUR ■

AVEA OARE STRÖMBERG DREPT DE JOC ?

În urma partidei dintre Universitatea și Benfica s-au iscat mai multe discuții în jurul fotbalistului suedez Strömberg, o mai nouă achiziție a clubului portughez. A fost înaintată ipoteza că suedezul n-ar fi avut drept de joc în semifinalele Cupei U.E.F.A., el fiind legitimat după data permisă de regulament, 15 februarie 1983 Deși trebuie să recunoaștem că și nouă ni se pare că folosirea lui Strömberg n-a respectat integral legalitatea impusă de forul european (nu e exclus ca Federația portugheză să fi antedatat transferul de la I.F.K. Göteborg, la Benfica), vă informăm că, în preziua întîlnirii de la Craiova, la F.R.F. s-a primit o telegramă expediată de la sediul U.E.F.A. din Zürich, prin care se comunica, oficial, faptul că Strömberg are drept de joc pentru partida de la Craiova. Poate că n-ar strica, față de neclaritățile legate de acest caz, ca F.R.F. să solicite de urgență forului european lămuriri.

Universitatea Craiova în Cupa U.E.F.A., ediția 1982-1983

Să reamintim încă o dată drumul Universității Craiova în actuala ediție a Cupei U.E.F.A., din turul I pînă la... un gol de finală.

TURUL I

Universitatea — A C. Fiorentina 3—1 (0—1). Craiova, 15 septembrie 1982, Stadion Central, 50 000 de spectatori. A arbitrat Ponet (Belgia). Au înscris Ungureanu, Cîrțu, Balaci, respectiv Bertoni.

A. C. Fiorentina — Universitatea 1—0 (1—0). Florența, 29 septembrie 1982, Stadio Comunale, 60 000 de spectatori. A arbitrat Daina (Elveția). A marcat Antognoni, din 11 m.

TURUL II

Shamrock Rovers — Universitatea 0—2 (0—1). Dublin, 21 octombrie 1982, Stadion Glenmalure Park, 10 000 de spectatori. A arbitrat Demler (Franța). Au marcat Irimescu și Balaci.

Universitatea — Shamrock Rovers 3—0 (1—0). Craiova, 3 noiembrie 1982, Stadion Central, 25 000 de spectatori. A arbitrat Györi (Ungaria). Au marcat Campbell (autogol) și Cîrțu (de două ori).

TURUL III

Girondins des Bordeaux — Universitatea 1—0 (0—0). Bordeaux, 24 noiembrie 1982, Stadion Municipal, 40 000 de spectatori. A arbitrat Garrido (Portugalia). A marcat Giresse, din 11 m.

Universitatea — Girondins des Bordeaux 2—0 (1—0). Craiova, 8 decembrie 1982, Stadion Central, 50 000 de spectatori. A arbitrat Kaiser (Olanda). Au marcat Țicleanu și Geolgău, ultimul în prelungiri.

TURUL IV

F. C. Kaiserslautern — Universitatea 3—2 (2—0). Kaiserslautern, 2 martie 1983, Stadion Betzemberg, 25 000 de spectatori. A arbitrat Schoeters (Belgia). Au marcat Geolgău și Crișan, respectiv Brehme (de două ori) și Irimescu (autogol).

Universitatea — F. C. Kaiserslautern 1—0 (0—0). Craiova 16 martie 1983, Stadion Central, 50 000 de spectatori. A arbitrat Hackett (Anglia). A marcat Negrilă.

SEMIFINALE

Benfica — Universitatea 0—0. Lisabona, 6 aprilie 1983, Stadion Luz, 75 000 de spectatori. A arbitrat Frederiksson (Suedia).

Universitatea Benfica 1—1 (1—0). Craiova, 20 aprilie 1983, Stadion Central, 50 000 de spectatori. A arbitrat Valentine (Scoția). Au marcat Balaci și Filipovici.

În cei 10 ani de cînd participă la meciurile din cupele europene (1973—1983), Universitatea Craiova a reușit pînă acum 16 victorii (din 40 de meciuri disputate), terminînd la egalitate alte 9 partide și a pierdut de 15 ori, avînd un golaveraj general de 54—43. Este cea mai bună „serie" din istoria participărilor românești în competițiile europene intercluburi — atît din punct de vedere pur statistic (41 de puncte în 40 de meciuri), cît și, mai cu seamă, al performanței reușite în actuala ediție a Cupei U.E.F.A., în care jucătorii craioveni au reușit să se califice pînă în semifinale. Așadar, acum, la ora bilanțului, Universitatea Craiova scrie o foarte frumoasă pagină în cartea fotbalului românesc, ajungînd pe culmi pe care puțini dintre noi sperau. Oricum, la toamnă vom striga din nou : Hai, Craiova !

La Otopeni cu Margareta Mureșan

Cînd o bătălie se sfîrșește, începe alta

Miercuri, cursa de Frankfurt sosită nu la fix, ci chiar cu cîteva minute în avans față de grafic, echipajul dorind și el probabil să prindă meciul Craiovei la televizor, ne-a adus-o acasă pe Margareta Mureșan și pe cei care au însoțit-o în lăudabila ei tentativă de a împinge șahul nostru feminin cu un pas mai aproape de Olimpul acestui sport. Tentativa, ratată de puțin, după ce scorul egal dinaintea penultimei partide ne ațîtase îndreptățitele speranțe, are merite prin ea însăși, calificarea unei sportive românce într-o asemenea fază a competiției șahiste pentru titlul mondial feminin fiind o performanță pe care Margareta Mureșan a obținut-o cea dintîi.

Că am fi dorit mai mult, că ea însăși ar fi dorit și ar fi putut mai mult, sînt lucruri adevărate, dar și în șah lupta sportivă e luptă și victoria își are cărările întortocheate și, ca atare, indiferent de satisfacția sau insatisfacția ultimului rezultat, meritele combatanților trebuie recunoscute. O fac, în cazul Margaretei, strîngerile de mîini și buchetele de flori ce i se oferă la Otopeni, și care vor parcă să-i facă cît de cît trecătoare unda de tristețe pe care zîmbetul înflorit în priviri de reîntoarcere printre ai săi nu reușesc să i-o estompeze.

Orice întrebare în clipele acestea în care tot sportivul are dreptul, și șahistul cu atît mai mult, la reculegere, mi se pare ca o încălcare de regulament, dar marea noastră șahistă se arată înțelegătoare și, încurajați astfel, eu și colegul Dan Bîrlădeanu, apelăm la o „deschidere" tăioasă :

— Ce-i cu Semenova aceasta ? Cum vi s-a părut, așa, mai de-aproape ?

— Lidia Semenova, în fața căreia, spre marea mea tristețe, am ratat prea ușor șansa de-a intra în semifinala turneului pentru titlul mondial, nu-i o jucătoare de nebăgat în seamă. Nu cred că-i mai bună decît mine, dar e tenace, cu multă ambiție. Ea e o tacticiană, în timp ce eu sînt o jucătoare pozițională, astfel că întîlnirea noastră a prezentat o înfruntare în plan tactic și strategic. Intrată mai de curînd în elita șahului feminin, Semenova e mai puțin cunoscută, dar, contrar poate unor păreri, e o adversară de nivel.

— Să înțelegem cumva din deznodămîntul primelor două partide că adversara v-a surprins și pe dumneavoastră ?

— Într-o oarecare măsură da. Am fost puțin dezinformată cred în ceea ce o privește pe Semenova, despre care mi s-a spus că e tare la finaluri. Informație care a orientat într-un fel pregătirea mea, dar care, la fața locului, adică la masa de joc, nu s-a confirmat. Dar nu asta e cauza insuccesului meu.

— Dar care ?

— În primele două partide am resimțit handicapul unei stări psihice neadecvate, niște probleme la care n-are rost să mă refer acum, m-au împiedicat să mă concentrez. Efortul de recuperare a celor două puncte pierdute în debutul întîlnirii mi-a adus, apoi, o firească stare de oboseală. Am pierdut datorită unor scăpări tactice, nu mi-am folosit șansa, deși aveam posibilitatea s-o bat.

— La 4—4 noi cei de-acasă am crezut în victorie. Apoi, la cea de a zecea partidă, cînd întreruperea consemna avantaj pentru șahista română, am legat această speranță de jucarea a încă patru partide. Ceea ce nu s-a întîmplat. Iertați-ne că punem spirt pe rană...

— La întrerupere adversara mea a jucat o variantă demențială. La „rupere". Iar eu am avut o scăpare, o scăpare pe care nu pot să mi-o iert ; am avut o clipă impresia că intru cu un tempo în minus. Analiza a fost bună. Împreună cu antrenorul Neamțu și cu marele nostru șahist care este Florin Gheorghiu, am văzut și luat în calcul toate variantele. Aveam doi pioni în plus și eram mai mult decît sigură de cîștig. Adversara m-a depășit însă psihologic, a jucat varianta cea mai puțin plauzibilă. Vina mea este că m-am lăsat derutată oarecum de acest fapt. Am vrut însă prea mult să cîștig și am fost tensionată de miza partidei. Îmi pare rău, că, mă gîndesc la iubitorii șahului, la toți cei care apreciindu-mi puterea și priceperea așteptau un rezultat pe măsură, i-am dezamăgit. Îmi pare nespus de rău.

— Vă înțelegem, credeți-ne, suferim alături de dumneavoastră, dar șahul nu s-a terminat cu meciul ăsta. Dumneavoastră vă numărați acum printre jucătoarele de frunte ale șahului feminin mondial, iar o bătălie pentru un titlu se încheie doar pentru a reîncepe iarăși. Spuneți-ne, dacă ați rejuca acest meci...

— Ar fi cu totul altceva. Aș juca cred la adevărata mea valoare.

— Să așteptăm deci cu încredere prilejul revanșei. Se va ivi cu siguranță. Pînă atunci, spuneți-ne ceva de colaboratorii pe care i-ați avut.

— Aș fi făcut-o fără să mi-o cereți. Cu antrenorul Neamțu și cu Florin Gheorghiu m-am înțeles foarte bine. Apropiat și inteligent, Florin m-a impresionat prin spiritul de cooperare. La un moment dat privindu-l nici nu știam cine a pierdut, el sau eu, într-atît de mult suferea și se consuma. Nu-i doar un foarte bun șahist ci și un foarte bun coleg.

Îi salutăm și noi pe cei doi coechipieri ai Margaretei Mureșan, antrenorul Șerban Neamțu și marele maestru Florin Gheorghiu, și am dori ca în gestul nostru să se fi exprimat mulțumirea pentru tot ceea ce au făcut. Experiența cîștigată și în planul acesta, al cooperării, va rodi poate mai deplin într-o viitoare ocazie. Și pînă cînd fotbaliștii craioveni vor intra pe teren, mai apucăm a rosti doar o întrebare :

— Și-acum ?

— Și-acum, oftează oarecum mai ușurată Margareta, îmi mai pare rău că ciclul mondial nu se desfășoară într-un ritm mai rapid. Oricum, calificarea directă în faza interzonală a viitoarei ediții e un drept pe care l-am cîștigat și pe care trebuie să-l fructific printr-o pregătire superioară. Puțină odihnă și apoi promit să-mi pun toată ambiția.

— Succes, mult succes, stimată Margareta Mureșan, și urarea noastră fie-vă șansa în viitoarele biruințe pe care talentul și inteligența dumneavoastră le îndrituiesc pentru sportul românesc !

A. NICOLAE

N.R. : Și o veste așteptată de iubitorii șahului : din numărul viitor reluăm apreciata rubrică „ȘAH cu Margareta Mureșan" !

Omul care joacă

Lupta „perechilor"

A fost fascinantă seara de simbătă nu numai pentru că am obținut prima victorie într-un joc oficial în fața unei deținătoare a titlului mondial, sau prin dăruirea și abnegația cu care s-au impus tricolorii, ci mai ales prin frumusețea rară a spectacolului flăcărilor aprinse în inelul de suflete de pe „23 August" — ce se vede atît de rar, dar spune atît de mult — și în care parcă stelele cerului vin să se bucure și ele printre muritori.

Și într-adevăr, aceste torțe sînt eterne și prin nașterea lor ca și prin imaginea de neșters ce o lasă odată cu rezultatul în sine în istoria comentată a fotbalului. S-ar putea, așa cum s-a și spus, ca acesta să fie cel mai mare rezultat al fotbalului nostru dintotdeauna. Poate da, poate nu. Numai că fotbalul nostru e în stare, a arătat-o simbătă, să-și așeze și alte trofee într-o panoplie pe care o dorim, cu toții, cît mai neîncăpătoare. Și aceasta, așa cum am pledat în ultimul timp, tocmai în folosul fortificării sale prin care poate și trebuie să ne prezinte din ce în ce mai frumos în lume. Se știe de mult, și el este una din reclamele cele mai importante ce pot sensibiliza plăcut și în bine pentru noi ochii atît de diferiți ce ne fixează. De aceea, acum mi se pare un nou moment prielnic consolidării, prin măsuri realiste, a fundației pe care începe să se ridice incontestabil jocul nostru. Iar în acest domeniu, și el important în societatea noastră, în care s-au schimbat spre mai bine atîtea, canoanele sînt prea de mult cam aceleași... Să nu pierdem și această posibilitate-ocazie !

Vedeți, oamenii implicați direct în fotbal, mai ales atunci cînd s-au confundat mulți ani cu el, sînt „reci" atunci cînd alții sar din bănci la marcarea unui gol atît de dorit, sau cînd entuziasmul celor din jur se cere a deveni contaminator. Cîteodată îmi este puțin frică ca „austeritatea" în care noi — unii din cei care am jucat atîta — privim jocurile, pătrunzîndu-le sub alt comportament, să nu deranjeze. În fine, este o problemă de mentalitate, care este bine să fie repede simțită și înțeleasă și pentru că trăirile noastre sînt veritabile cutremure interioare, greu sesizabile din afară. Pentru noi, emoția supremă este în orele dinainte de meci în care „te faci că dormi", sau în acele secunde unice în care tremuri la auzul imnului, pentru ca totul să dispară odată cu fluierul de început.

Sigur că așa este și Mircea Lucescu, ce merită toate felicitările și pentru felul în care a gîndit jocul (și asta nu se face în cîteva ore), descătușîndu-se omenește în minutele de după el, de după stress-ul iminent pe care și el îl ascunde foarte bine, ca orice antrenor ce știe că și această armă face parte din arsenalul pașnic al unui foarte bun cunoscător al fenomenului fotbal. El este, în fond, primul care

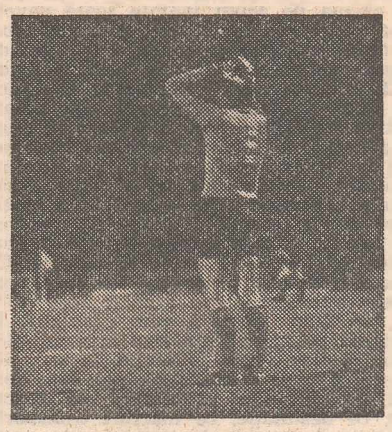

Zoff, după gol...

confirmă clasa incontestabilă a generației Guadalajarei, ca antrenor la cel mai înalt nivel. Mă bucur sincer pentru asta și cred că așa cum și-a construit și i-au fost ajutați pașii, era normal să fie deschizătorul acestui drum. Să ne dorim ca el să fie cît mai lung și cu momente ce pot eclipsa chiar și această mare zi pe care am trăit-o cu toții.

Meciul în sine nu a avut o calitate deosebită, era poate firesc pentru miza aruncată și pentru unii ca și pentru alții în iarbă, în schimb a avut o tensiune mult mai mare în teren decît chiar în tribune. Cred că italienilor le-a fost frică de această dispută, nu numai prin implicațiile ulterioare, ce în cazul unui eșec, pentru majoritatea dintre ei, era începutul sfîrșitului dacă nu însuși finalul carierei de superstaruri. Am simțit însă că le era frică și de noi, de posibilitățile jocului nostru, și acesta mi s-a părut lucrul decisiv ce a dus ca în încleștarea perechilor, a compartimentelor sau a momentelor, ei să dea semne de slăbiciune vulnerabilă, iar noi să creștem în credința că putem și trebuie să-i batem. Acesta mi s-a părut a fi fost duelul psihologic al partidei și cred că noi am fost pregătiți mai bine pentru a le grăbi sfîrșitul. Lucru surprinzător pentru această squadra a lui Bearzot, obosită firesc de gustul succesului, a fost și acela că în alegerea perechilor (pe care ei au făcut-o ca de obicei primii, noi neavînd decît grija lui Antognoni prin Augustin) s-au înșelat destul de mult, mai ales la mijloc, acolo unde barajul dens al jucătorilor noștri le-a creat mari probleme de orientare. Mă uitam la acest puțin spus mediocru Marini cum încearcă să-l scape de marcaj pe „frumosul din Firenze", și nu putea în agresivitatea corectă și agasantă făcută de blocul nostru de la mijloc în marcaj, necruțător, dus pînă-n pînzele albe. Aducea a „uliul și porumbeii" din copilăria noastră, Marini oferindu-se în naivitatea sa atunci cînd „voiajorul" Antognoni era gata să fie înhățat de vulturii noștri. De asemeni, pressingul foarte realist făcut, ca și contracararea bine gîndită a celebrei strategii italiene de a ceda mijlocul terenului, chemîndu-i la luptă pe tot terenul, a fost tot în folosul nostru și tocmai de aceea cartierele generale, porțile, nu au fost amenințate prea des. E adevărat că s-a scăpat greu din chingile marcajului reciproc (de aici și calitatea pur tehnică a spectacolului a avut de suferit), dar tot noi am fost aceia mult mai puternici atît fizic cît și... disciplinar !, în lupta cu acești urmași răvășiți acum ai centurionilor lui Marius.

Pe bună dreptate, nu se puteau face de Mircea Lucescu remarcări speciale. Toți au fost admirabili în a da viață prin amănuntele stabilite atitudinii de joc ce i-a îngenuncheat pe „mondiali". Totuși, mi se pare că Bölöni joacă al dracului de bine pozițional tactic la națională, că Balaci s-a înfrînt pe sine în folosul echipei, și că lupta de titani dintre Cămătaru și Colovatti a fost obositor de frumoasă prin forța ce o emana.

Am făcut un pas mare pentru calificarea la turneul final al europenelor de pe pămîntul francilor, să nu trecem cu vederea radiografia ultimilor ani ai „legiunii" lui Bearzot ; ca și faptul că la București au jucat doar două minute (34 și 35) la valoarea celor 13 zile de la mondiale care au uimit lumea, și că „cel mai tehnic jucător italian", Bruno Conti, a ieșit, nejenat, cu mingea în aut... Pentru că cehii, suedezii și chiar cipriotii, la Nicosia, pot ridica probleme mai mari de joc decît de firmă, așa cum doar a pus Italia.

CORNEL DINU

Cu dragoste, despre Sulina

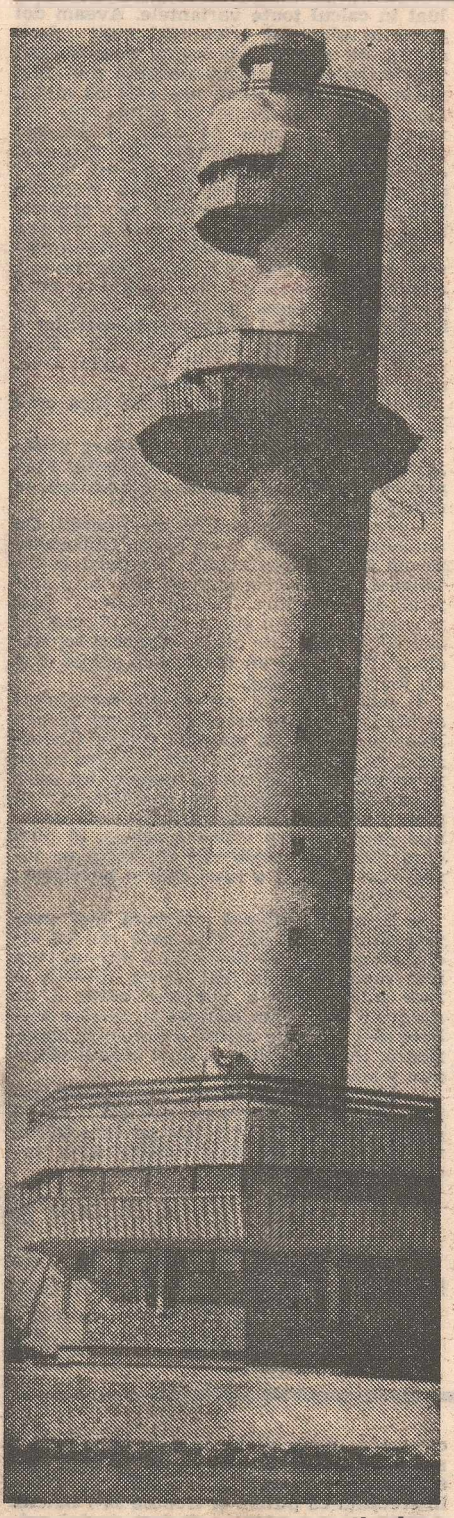

Sulina, cea mai concretă iluzie

În Sulina, strada principală este Dunărea. Mergi pe cheiul flancat de bărci, șalupe, nave oceanice și remorchere și ai strania senzație că marea și fluviul vin peste tine. Te și miri cum o palmă de pămînt atît de firav poate rezista în calea atîtor ape. Puterea stă însă în renunțarea mării. La un moment dat, marea, îngrijorată parcă de propria-i furie, renunță la violență. S-ar părea, fie și deductiv, că ar fi vorba de o **inteligență a** elementelor în manifestarea lor, pentru a rămîne identificabile. Oamenii, durînd cetate acolo unde uscatul iese din mare, au însă prea puțin timp de filosofare. Mai ales acum, cînd după o lungă perioadă de acalmie, Sulina a prins o gură de aer proaspăt.

— Cum ?, îl întreb pe Emil Tănase, **omul** care mă conduce printre construcțiile noi, venit acum doi ani de la Tulcea, să devină primar al Sulinei.

— Din 1978 încoace, zice, orașul a fost **vizitat** aproape anual de tovarășul Nicolae Ceaușescu. Cu fiecare vizită, șeful statului a găsit noi resturi acestui vechi oraș românesc : s-au alocat, astfel, investiții de peste un miliard de lei, concretizate în obiective industriale, cum sînt Portul liber Sulina, port cu depozite, platforme, bazine de tranzit, cheiuri verticale ; s-a dezvoltat apoi Șantierul naval, unde facem reparații la nave de pînă la 4 500 tdw și, în viitor, pînă la 15 000 tdw.

La Sulina, am aflat, mai există, înființată de curînd, o unitate cu caracter unic în țară : atelierul de dezmembrat nave. Călătorii pe Dunăre au văzut poate, abandonate pe un mal sau altul, diferite nave fluviale, dar mai ales maritime. Încheindu-și ciclul de funcționalitate, vapoarele îmbătrînesc, vin la maluri și echipajele le lasă și se îmbarcă pe altele, își reiau peripul lor în jurul mărilor și oceanelor lumii. Pe brațul Măcinului e un adevărat cimitir de nave. Pe canalul Sulina e la fel. În sușul Dunării, alte vase au fost părăsite. În porturile Constanța, Mangalia, Agigea nave străine și românești așteaptă, de asemenea, să fie casate. Un vas părăsit e o speranță apusă. E tulburător să-ți auzi pașii pe punțea unui vapor părăsit. Spre Sulina au început să plutească epavele, să fie dezmembrate, să se nască o adevărată industrie, o folositoare industrie a recuperărilor. Piesele de schimb, mobilierul, țevile care vor mai fi bune de folosit, se vor folosi. Trupul navei însă, bătrîn, pătruns de sărurile apelor mărilor, va fi dezmembrat, transportat spre marile furnale, prefăcut în alte cargouri. Pe lîngă economia de metal care se realizează, se mai întîmplă încă un lucru frumos : canalele Dunării (mai ales canalul Sulina) se curăță de epave, devin mai optime pentru navigație.

Sulina, orice s-ar spune, este un dar al Dunării, al acestui canal. E și firesc deci ca oamenii, adică marinarii, piloții de la Agenția de pilotaj Sulina, 40 le număr !, ofițerii de port, coordonați cu bună știință și multă înțelepciune de un tînăr absolvent al Facultății de drept din Iași, Ionel Scutelnicu, transformat în cîțiva ani într-un iscusit căpitan adjunct de port județean, a cărei rază de activitate se întinde de la Sulina pînă la Brăila, e și firesc, spuneam, ca toți acești oameni și mulți alții ca ei să vegheze la starea de normalitate a canalului navigabil. Iată un argument : acum trei săptămîni nava Bucegi ieșea la mare. Cînd a ajuns la mila 10, pilotul a observat un lucru care îți poate îngheța inima : două barje (șlepuri încărcate cu piatră, o mie de tone în fiecare), se rupseseră de la mal și pluteau în derivă pe canal. Pilotul a luat legătura, prin stația radio, cu căpitănia portului Sulina. Căpitanul portului, Mihail Ivenco, ajutat de ofițerii de port Pintilie Dunaev și Teodor Stancovici au sărit să evite abordajul. Dar nu aveau un remorcher. Fără să mai piardă timp, au sărit în șalupa căpităniei și au împins cu această șalupă barjele spre mal, lăsînd drum liber navei Bucegi. După Bucegi veneau alte patru nave maritime de mare tonaj care n-ar mai fi putut evita abordajul.

Starea de normalitate a canalului este, așadar, asigurată cu o stare de veghe continuă. În ideea aceasta, în zilele în care m-am documentat pentru acest reportaj, am mai participat la un eveniment : am străbătut drumul pe apă pînă la farul nou, care se va da în funcțiune curînd. De ce nevoia unui nou far la Sulina ? Răspunsul l-am aflat sus, în camera oglinzilor, la aproape 50 de metri înălțime deasupra mării, de la Vasile Crețu, inginer-șef al A.F.D.J. Galați : canalul Sulina pătrunde cu fiecare an tot mai mult în mare. Pe timpul lui Jean Bart, acum 60 sau 70 de ani, gura canalului se afla în dreptul farului vechi. Adică la exact 7,2 kilometri înapoia farului nou. Cu această distanță a pătruns Dunărea în mare. Drăgi, nave cu echipamente speciale, oameni luptîndu-se cu marea și cu Dunărea deopotrivă, cum este și maistrul Vasile Ciobanu, de la Grupul de șantiere pentru lucrări hidrotehnice Galați, dragează, adîncesc canalul, pentru ca navele cu pescaj mare, care au nevoie de adîncimi mari, să poată pătrunde pe canal. Farul, construit de oamenii aceluiași șantier gălățean, șef de lot inginer Liviu Dudescu, va chema de acum înainte toate navele spre gurile canalului. Are, cum am spus, 47 metri înălțime și bătaia aripei lui de lumină este observată de navigatori de la 21 mile marine (38 kilometri). Constantin Dogaru, om la 55 de ani, este administratorul farului nou. A adunat pe lîngă el electricieni, mecanici, liftieri, observatori far și, împreună, vor asigura funcționalitatea, veghea continuă a mării, a canalului, chemînd prin semnalul lor magic vapoarele spre mal. E frumoasă menirea lor aici unde, cum spunea Jean Bart, Dunărea își pierde și apele și numele. Ce face un observator de far ? îl întreb pe Vasile Mihalache care e chiar observator de far. Zice : observă gura canalului, ia legătura cu navele din larg prin radiotelefon și duce vestea pilotului de serviciu. Pilotul vine și cere căpitanului date despre dimensiunile vaporului : ce pescaj are, ce destinație, ce mărfuri transportă și altele. Înseamnă că pilotajul, care acum se află la Sulina, își va schimba reședința, va înainta și el cu 7,2 kilometri spre mare. Ce se va întîmpla însă cu farul vechi ? Avînd peste 130 de ani, devenind apropae inutilizabil, va deveni Far-muzeu. Iar noul far își va înscrie numele în Cartea farurilor, document internațional, să afle despre pulsațiile lui de lumină toată suflarea marinărească și toată suflarea pescarilor.

O vizită în spatele orașului

La Sulina se înfrînge sentimentul asedierii apei cu un sentiment mai optimist. La Sulina se construiește. Faptul mă determină să vin de pe **apă** pe **uscat** cu reportajul meu. Alături de noile obiective industriale au apărut și unele sociale : în 1982, la Sulina s-au construit 40 de apartamente. Nu zîmbiți, pentru această mică planetă care seamănă mai degrabă cu un plaur decît cu un oraș, începutul e bun. Anul acesta se vor construi 128. Și saltul e bun. Se află în construcție, într-un stadiu avansat, un hotel cu 150 locuri pentru cazare și 250 locuri pentru alimentație publică. În semestrul doi, speră primarul Emil Tănase, sulinenii vor putea vorbi, cu prefix, cu Baia Mare de pildă : aceasta ca urmare a punerii în funcțiune a unei noi centrale telefonice într-un local de poștă nou. Ce mișcare se întîmplă pe fundalul acela social care nu se vede, dar pe care trebuie să-l observi ca pe un ecran cu o lume mereu în mișcare ? Se întîmplă ceva ; se diminuează (și probabil va dispărea) un sentiment deprimant : acela al depopulării orașului. Cîndva, în perioada ei de glorie, de Porto Franco, Sulina avea 38 000 locuitori. Populație eclectică, ca în fiecare mare port al lumii. Te și întrebi acum unde dormea și ce mînca lumea asta ? Pentru că, după moștenirea lăsată, foarte săracă, n-ai prea zice că ar fi încăput atîta suflare de lume pe un prund. Un timp, Sulina a tăcut. Valuri de uitare o trăgeau spre o prezumtivă neființă ? Nu știm, dar populația scăzuse pînă la 4 500 locuitori ! Și atunci s-a impus transformarea unui vis în realitate : reînvierea Sulinei, care se întîmplă acum ! Apărînd noi locuri de muncă, oferindu-li-se oamenilor locuințe, oamenii vin, vin chiar cu multă dragoste pentru Sulina, se stabilesc aici și sînt invadați de o statornicie pe care nici ei nu și-o mai pot explica. Medicul Năstase George Marian, inginerul George Bonciu (de peste 20 de ani în deltă), medicul Eugen Oliva, profesoara Aurelia Marin, sînt doar cîțiva dintre aceștia. Profesoara Eugenia Nicolau este și ea un exemplu. A terminat facultatea la București și a cerut să fie repartizată la Sulina. E născută la Brăila. De șase ani e aici și nu va mai pleca. Nu numai pentru că s-a căsătorit cu un băiat de-al locului, că are casă, are de acum rădăcini adînci aici, ci pentru că nu mai concepe viață pe altă planetă decît pe planeta Sulina. Mi-a povestit un vis : era la Timișoara, la un concurs. Și a visat că își cumpărase patine și zbura, așa cum zbori pe schiuri la vale, scăpată din legile gravitației, așa zbura pe patine, pe gheața canalelor din deltă. A venit acasă la Sulina și l-a rugat pe soțul ei să-i cumpere patine. Ce soț putea să nu împlinească un astfel de vis ? În fiecare iarnă pot fi zăriți amîndoi zburînd pe patine, pe gheețurile deltei. Ca două năluci albe, legate prin dragoste și căutînd fericirea.

Deci populația crește, a ajuns la peste 6 000 locuitori. Primarul mă invită în spatele orașului, acolo unde, zice el, am mai scos o stradă din apă. Tălmăcirea expresiei ar fi asta : spațiul fiind limitat există o mare nevoie de spațiu. În spatele orașului, în deltă, se execută acum niște lucrări hidroameliorative. Apa s-a retras din unele mlaștini și a apărut uscatul. Mai mulți oameni și-au construit case în această zonă și așa a apărut o nouă stradă : strada Nuferilor. Nuferii au dispărut și au trecut în numele străzii. Dar nu vă faceți griji, nu s-a mușcat din deltă, ci din niște mlaștini în care nu creștea nici peștele și nici alte vietăți. Pămîntul ăsta va fi folosit în scurt timp pentru agricultură. Cîțiva bărbați și femei defrișează locul și își fac grădini de zarzavaturi. Va fi cultivat și porumb, probabil se vor crește și animale mai multe. Oamenii continuă să-și construiască locuințe, să înnobileze pămîntul pînă acum sălbatic. Se construiește greu : de la piatră, mobilă, lemn de foc, pînă la chibrit, totul se aduce cu șlepul și cu barca. Greul este învins de o mare dragoste. Dar dragostea asta trebuie întreținută, trebuie ajutată să perpetueze. Cum ? Întorcîndu-ne și mai mult cu fața înspre Sulina. Mai sînt necesare încă multe : o casă de cultură, de pildă, pentru ca, prin menirea ei, să putem crește omul nou și la Sulina, nu să-l lăsăm la minima posibilitate de instruire culturală de acum. Un singur cinematograf, ale cărui uși nu le-am văzut deschise oricît m-am străduit eu, nu e suficient. Aceasta cu atît mai mult cu cît vara, Sulina adună în matca sa peste 10 000 locuitori : navetiști, turiști, alte categorii de călători. Trebuie să se construiască și mai multe locuințe : fondul de locuințe e insuficient și e vechi. Sigur, toată lumea observă o mare schimbare în bine, dar programul dezvoltării orașului trebuie împlinit riguros, redimensionat. Programul de aprovizionare a populației, de asemenea, trebuie realizat întocmai, transporturile pe apă trebuie optimizate, trebuie vegheat ca nici un vas, mare sau mic, să nu circule în gol, ci să ducă sau să aducă un bun cît de mic din și în oraș. Numai astfel, înțelegînd pînă în amănunt necesitățile, nevoia de eficiență a fiecărui gest, fapt, gînd, numai astfel vom împlini fericirea pe această mică planetă care este Sulina.

N. GRIGORE MARAȘANU
Fotografiile autorului

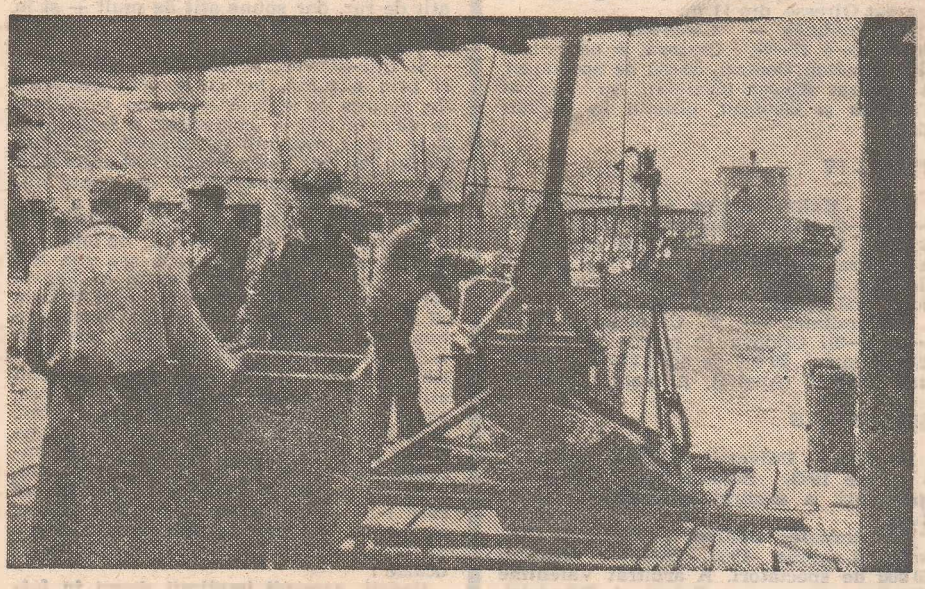

Reamintiri

Cîntă Sulina din solz și e șoaptă
În zvon de tîrziu, limpezi corăbii ajung,
Să vină-amintirile tîrgul așteaptă
Din largul mai larg zbor de senin.

Din nopți îndoite în lăzi cu arginți
Umbrele ies lacom s-alerge nisipul
Regăsind ciobul cameei fierbinți
Din largul mai larg zbor de senin.

Cîntă Sulina din solz și e șoaptă
În zvon de tîrziu, limpezi corăbii ajung,
Să vină amintirile tîrgul așteaptă
Din largul mai larg zbor de senin.

ANA FENOGHEN

Flacăra, Redacția, București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : Secția reportaj, social-politic și economic (**Ilie Purcaru,** Dumitru Constantinescu, Mihai Pelin, Dorin Sălăjan – 26 00, Tudor Octavian – 25 59, Ion D. Goia – 25 66); secția cultură-învățămînt (**N. Grigore Mărășanu,** Elena Ghera – 25 66, Adrian Dohotaru, Victor Niță, Horia Pătrașcu, Tania Radu – 14 57) ; secția probleme cetățenești, scrisori (**Răzvan Bărbulescu,** Marga Nedelea, Emanuel Valeriu – 25 42, Mihai Stănescu, Lionel Nițescu – 14 57 Dorin Gherghinescu, Georgeta Ștefănescu – 21 30 ; Audiențe – 25 58 ; secția știință, urgențe, cenaclu, sport, secretariat, foto – **Ovidiu Ioanițoaia** – 21 28, Liviu Timbus – 25 66, Oprea Georgescu, Constantin Balacciu, Constantin Dragomir – 21 28, Cici Adam, Dumitru Graur, Sorin Postolache, Victor Rădulescu – 14 53, Dan Birlădeanu – 21 23, Mircea Popp – 25 69, 20 72 – Vasile Mânecan – 25 28) ; secretar responsabil de redacție – **Nicolae Cristache** – 21 43, redactor șef adjunct – **Nicolae Arsenie** – 21 24 ; redactor-șef – 20 02. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import Presă, P.O. Box 136–137, telex 11 126 București, strada 13 Decembrie.

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU